

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

სეზსტადი:

საქართველოს ეროვნული ბანკის ფინანსური და
სტატისტიკური ინფორმაციის მოპოვების, დამუშავების,
შენახვისა და გავრცელების სისტემა

სახელმძღვანელო

საბსტანდი:

საქართველოს ეროვნული ბანკის ფინანსური და
სტატისტიკური ინფორმაციის მოპოვების, დამუშავების,
შენახვისა და გავრცელების სისტემა

სახელმძღვანელო

თბილისი 2015

ნანა ასლამაზიშვილი

სებსტატი: საქართველოს ეროვნული ბანკის ფინანსური და სტატისტიკური მონაცემების მოპოვების, დამუშავების, შენახვისა და გავრცელების სისტემა/სახელმძღვანელო. 2015.

სახელმძღვანელო განკუთვნილია საქართველოს ეროვნული ბანკის სტატისტიკური ბიზნეს-პროცესის წარმართვის პროცესში გამოსაყენებლად და რეკომენდებულია სახელმძღვანელოდ კომერციული ბანკებისათვის, მათ მიერ ეროვნულ ბანკში წარმოსადგენი ფინანსური და სტატისტიკური ინფორმაციის მომზადებისას.

სახელმძღვანელოს ძირითადი კონცეფციები და მიდგომები სრულ შესაბამისობაშია მონეტარული და ფინანსური სტატისტიკის სფეროში მსოფლიოში დღეისათვის მოქმედ საერთაშორისო სტატისტიკურ სტანდარტებთან. მასში წარმოდგენილი მიდგომები და დებულებები არაერთხელ იყო განხილული სხვადასხვა საერთაშორისო შეხვედრებზე (საერთაშორისო სავალუტო ფონდის ინსტიტუტის, გაეროს ევროპის ეკონომიკური კომისიის სტატისტიკის განყოფილების მიერ ორგანიზებულ სემინარებსა და კონფერენციებზე); სებსტატის დანერგვის მიმდინარეობისას ისინი აქტიურად განიხილებოდა საქართველოში მოქმედი კომერციული ბანკების წარმომადგენლებთან, აგრეთვე რამდენიმე ადგილობრივი ბანკის უცხოური პარტნიორი ბანკების ექსპერტებთან, რომლებიც აქტიურად იყვნენ ჩართული სებსტატის დანერგვის პროცესში.

ავტორი მადლობას უხდის საქართველოს ეროვნული ბანკის სებსტატის დანერგვის პროექტის სამუშაო ჯგუფის წევრებს და კომერციული ბანკების იმ წარმომადგენლებს, რომლებიც აქტიურად იყვნენ ჩართულნი სებსტატის დანერგვის პროცესში და დიდი წვლილი შეიტანეს ამ პროექტის წარმატებით განხორციელებაში.

შეკითხვების, მოსაზრებებისა და წინადადებებისათვის გთხოვთ დაგვიკავშირდეთ
ტელეფონის ნომერზე: 2406 251

ან მოგვმართოთ ელექტრონული ფოსტით: naslamazishvili@nbg.gov.ge

წინამდებარე სახელმძღვანელო და სებსტატთან დაკავშირებული სხვა მასალები ხელმისაწვდომია
შემდეგ მისამართზე: <https://www.nbg.gov.ge/index.php?m=634>

შესავალი	5
1. რისთვის არის საჭირო მონეტარული და ფინანსური სტატისტიკის მოპოვების, დამუშავების, შენახვისა და გავრცელების არსებული სისტემის შეცვლა?	6
2. რაში მდგომარეობს საბსტატის კონცეფცია?	7
სებსტატი, როგორც სისტემა	8
3. რა უპირატესობები გააჩნია საბსტატს?	9
4. საბსტატის ზოგადი არქიტექტურა	8
5. მონაცემთა სტრუქტურის აღწერა	10
5.1. მონაცემთა სტრუქტურის აღწერის ზოგადი სქემა	10
5.2. ყოველთვიური ფინანსური და სტატისტიკური მაჩვენებლების სტრუქტურის აღწერა	10
5.3. ყოველდღიური ფინანსური და სტატისტიკური მაჩვენებლების სტრუქტურის აღწერა	11
5.4. უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციების სტატისტიკური მაჩვენებლების სტრუქტურის აღწერა	12
5.5. ფულადი გზავნილების სტატისტიკური მაჩვენებლების სტრუქტურის აღწერა	14
5.6. საგადახდო ბარათების სტატისტიკური მაჩვენებლების სტრუქტურის აღწერა	15
5.7. კლასიფიკატორები (კოდე ლისტები)	16
6. ფინანსური და არაფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია	39
6.1. მონეტარული ოქრო და სესხის სპეციალური უფლებები (SDRs)	39
6.2. ნაღდი ფული და დეპოზიტები	39
6.3. ფასიანი ქაღალდები, აქციების გარდა	41
6.4. სესხები	41
6.5. აქციები და სხვა საკუთარი კაპიტალი	41
6.6. დაზღვევის ტექნიკური რეზერვები	42
6.7. ფინანსური წარმოებულები	42
6.8. სხვა დებიტორები/კრედიტორები	42
6.9. არაფინანსური აქტივები	42
7. ოპერაციები, ნაშთები, ნაკადები და სხვა ცვლილებები: არსი და შეფასება	43
7.1. საბალანსო იგივეობა	43
7.2. ოპერაციებისა და ღირებულების ცვლილების გაანგარიშება	43
7.3. ინსტრუმენტების აღრიცხვის ერთეული	48
დანართები	49
დანართი 1: გაცემული სესხების მაიდენტიფიცირებელი გასაღებების კონტროლის სქემა	49
დანართი 2: სებსტატში გამოყენებული კლასიფიკატორები	50
თერმინთა საძიებელი	96

საქმეები:

სქემა 4.1. სეგსტატის სტრუქტურა	9
სქემა 4.2. სეგსტატის სტრუქტურის გაფართოება	9
სქემა 5.1. სეგსტატის მონაცემთა სტრუქტურის აღწერის ზოგადი სქემა	10
სქემა 5.2. მენარმე სუბიექტების კლასიფიკაცია	27

ჩანართები:

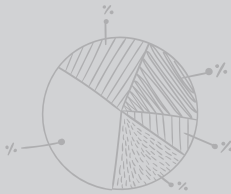
ჩანართი 5.1. როგორ მოვახდინოთ საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების კლასიფიცირება?	17
ჩანართი 5.2. რეზიდენტობის განსაზღვრის კერძო შემთხვევები	22
ჩანართი 5.3. უძრავი ქონების გირაოს ქვეშ გაცემული სამომხმარებლო სესხის იდენტიფიცირება	30
ჩანართი 7.1. სესხის გადაკლასიფიცირება	47

ცხრილები:

ცხრილი 5.1. FIM ოჯახი: მონაცემთა სტრუქტურის აღწერა	10
ცხრილი 5.2. კოდების დანიშნულება	11
ცხრილი 5.3. დამატებითი ინფორმაცია მონაცემების შესახებ: ატრიბუტები	11
ცხრილი 5.4. FID ოჯახი: მონაცემთა სტრუქტურის აღწერა	12
ცხრილი 5.5. კოდების დანიშნულება	12
ცხრილი 5.6. დამატებითი ინფორმაცია მონაცემების შესახებ: ატრიბუტები	12
ცხრილი 5.7. FEX ოჯახი: მონაცემთა სტრუქტურის აღწერა	13
ცხრილი 5.8. კოდების დანიშნულება	13
ცხრილი 5.9. დამატებითი ინფორმაცია მონაცემების შესახებ: ატრიბუტები	13
ცხრილი 5.10. MTR ოჯახი: მონაცემთა სტრუქტურის აღწერა	14
ცხრილი 5.11. კოდების დანიშნულება	14
ცხრილი 5.12. დამატებითი ინფორმაცია მონაცემების შესახებ: ატრიბუტები	14
ცხრილი 5.13. BPC ოჯახი: მონაცემთა სტრუქტურის აღწერა	15
ცხრილი 5.14. კოდების დანიშნულება	16
ცხრილი 5.15. დამატებითი ინფორმაცია მონაცემების შესახებ: ატრიბუტები	16
ცხრილი 5.16. ფინანსური სექტორის ქვესექტორები	17
ცხრილი 5.17. ვადიანობის კლასიფიკატორი	20
ცხრილი 5.18. ეკონომიკის სექტორები და მათი ძირითადი ფუნქციები	22
ცხრილი 5.19. საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტები	22
ცხრილი 5.20. რეზიდენტობის იდენტიფიცირება ინსტრუმენტების მიხედვით	29
ცხრილი 5.21. საწარმოთა კლასიფიკაცია სიდიდის მიხედვით	31
ცხრილი 5.22. გაცემული სესხის შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის წესი შერეული უზრუნველყოფის შემთხვევაში	36
ცხრილი 5.23. უზრუნველყოფილი სესხის არაუზრუნველყოფილი ნაწილის იდენტიფიცირება	36
ცხრილი 5.24. გაცემული სესხის შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის წესი შერეული და ამავე დროს არასრულად უზრუნველყოფის შემთხვევაში	36
ცხრილი 7.1. ღირებულების ცვლილების ასახვა აქტივების/ვალდებულებების კატეგორიების მიხედვით	48
ცხრილი 7.2. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების მეთოდები	48
ცხრილი 7.3. შეფასების კლასიფიკატორის გამოყენების პირობები	49

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

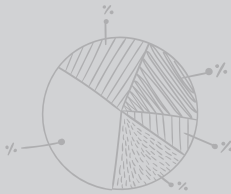
შესავალი

სებსტატის, როგორც საქართველოს ეროვნული ბანკის ფინანსური და სტატისტიკური მონაცემების მოპოვების, დამუშავების, შენახვისა და გავრცელების ინფორმაციული სისტემის დანიშნულებაა ქვეყნის ფინანსური ინსტიტუტებიდან ფინანსური და სტატისტიკური მაჩვენებლების მიღების, დამუშავების, შენახვისა და გავრცელების პროცესების ავტომატიზაცია.

სისტემის დანერგვის მიზანია:

- ფინანსური და სტატისტიკური ინფორმაციის მიღების უნივერსალური, მოქნილი და თანამედროვე მექანიზმის შექმნა;
- მიღებული ინფორმაციის შენახვა/დამუშავების მონერგება;
- ცენტრალიზებულ მონაცემთა ერთიანი ბაზის შექმნა;
- მენეჯერული და ანალიტიკური ინფორმაციის წვდომადობა;
- მომხმარებელთა საოპერაციო ეფექტიანობისა და მოხერხებულობის გაუმჯობესება;
- საინფორმაციო მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესება;
- ინფორმაციის საიმედოობისა და უსაფრთხოების ამაღლება.

წინამდებარე დოკუმენტის დანიშნულებაა სებსტატის კონცეპტუალური, მეთოდოლოგიური და ტექნოლოგიური სტრუქტურის აღწერა.

რისთვის არის საჭირო მონეტარული და ფინანსური სტატისტიკის მოპოვების, დამუშავების, შენახვისა და გავრცელების არსებული სისტემის შეცვლა?

- 1.1. საქართველოს ეროვნულ ბანკში რეგულარული სტატისტიკური საქმიანობა სათავეს იღებს 2001 წლიდან, საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2001 წლის 27 ივლისის N183 ბრძანებით „საქართველოს კომერციული ბანკებისათვის საბანკო სტატისტიკური ანგარიშგების ფორმების დამტკიცების თაობაზე“.
- 1.2. საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2008 წლის 17 ივლისის N184 ბრძანებით „საქართველოს კომერციული ბანკებისათვის საბანკო სტატისტიკური ანგარიშგების ფორმებისა და მათი შევსების ინსტრუქციების დამტკიცების თაობაზე“ გაფართოვდა კომერციული ბანკების სტატისტიკური ანგარიშგების მოცულობა, რამაც უფრო მეტად შეუწყო ხელი მონეტარული და ფინანსური სტატისტიკის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად ორგანიზებას.

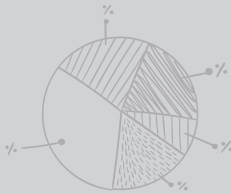
შესაბამისად:

- დაინერგა საბანკო სტატისტიკური ანგარიშგების სისტემა;
- შემუშავდა მონაცემთა მოპოვების, დამუშავებისა და გავრცელების პროცედურები;
- შემუშავდა დროითი მწკრივები და მათი განახლების მექანიზმები;
- შემუშავდა მეთამონაცემები და დაინერგა სტატისტიკის მომხმარებლებთან კომუნიკაციის მექანიზმები;
- გაფართოვდა საერთაშორისო სტატისტიკურ გამოცემებში საქართველოს ეროვნული ბანკის მონაცემთა გამოქვეყნების მასშტაბები.

თუმცა, გემოაღნიშნული მიღწევების ფონზე სერიოზულ ნაკლად რჩებოდა სტატისტიკის წარმოების ტექნოლოგიური მხარდაჭერის უქონლობა. კერძოდ:

- სტატისტიკურ მონაცემთა მოპოვება ხდებოდა ექსელის ცხრილების ფორმით, ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით;
- მონაცემები მოიპოვებოდა დეცენტრალიზებულად, რაც ზრდიდა მათი მოპოვებისა და დამუშავების ტვირთს;
- მიღებული მონაცემების დამუშავება ხდებოდა ექსელის ბაზაზე;
- არ არსებობდა მონაცემთა ერთიანი ბაზა;
- მონაცემთა დროითი მწკრივების წარმოება მიმდინარეობდა რუტინული ხელით შრომის ბაზაზე.

ამდენად, მიუხედავად სტატისტიკისადმი გაზრდილი მოთხოვნებისა როგორც ადგილობრივი, ისე საერთაშორისო მასშტაბით, ეროვნულ ბანკში სტატისტიკის წარმოების პროცესი არაეფექტიან და მოძველებულ ხერხებსა და მეთოდებს ეფუძნებოდა, რის გამოც გადაუდებელ ამოცანად დაისახა ფინანსური და სტატისტიკური ინფორმაციის მოპოვების, დამუშავების, შენახვისა და გავრცელების არსებული სისტემის შეცვლა თანამედროვე ტექნოლოგიებზე დაფუძნებული სისტემით, რომელსაც ეწოდა „სეზსტატი“ (სეზ-ის სტატისტიკა).

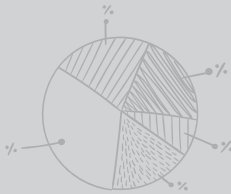
რაში მდგომარეობს სეგსტატის კონცეფცია?

სეგსტატი, როგორც სისტემა

- 2.1. სეგსტატის კონცეფცია ეფუძნება სტატისტიკურ მონაცემთა სტრუქტურის აღწერას კლასიფიკატორების (კოდების სიების) გამოყენებით.
- 2.2. სეგსტატის მონაცემთა სტრუქტურის განსაზღვრა ხდება ორი სახის მაიდენტიფიცირებელი მახასიათებლის, ე.წ. მსაზღვრელებისა და ატრიბუტების მეშვეობით:
 - **მსაზღვრელები** თვისებრივად ახასიათებს მონაცემებს, აღწერს რამათ სპეციალური მახასიათებლების (როგორებიცაა ინსტრუმენტის სახე, მისი სტატუსი, ვადიანობა, კონტრაგენტის რეზიდენტობა, საქმიანობის სახე და ა.შ.) მეშვეობით;
 - **ატრიბუტი** რაოდენობრივად ახასიათებს მონაცემებს (ზომის ერთეულის და სხვა მსგავსი მახასიათებლების მეშვეობით).
- 2.3. მსაზღვრელებისა და ატრიბუტების გარკვეული ლოგიკური თანმიმდევრობით დალაგებული ერთობლიობა იძლევა გასაღებს, რომელიც ახდენს კონკრეტული მონაცემის იდენტიფიცირებას.

მსაზღვრელებისა და ატრიბუტების თითოეული შესაძლო მნიშვნელობა ჩამოყალიბებულია **კოდების სიების** სახით.

- 2.4. ეროვნულ ბანკში ფინანსურ და სტატისტიკურ მაჩვენებელთა არაერთგვაროვნებიდან გამომდინარე, სისტემა იყოფა ოჯახებად. ასეთი ოჯახი ხუთია:
 1. ყოველთვიური ფინანსური და სტატისტიკური მაჩვენებლების ოჯახი;
 2. ყოველდღიური ფინანსური მაჩვენებლების ოჯახი;
 3. უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციების ოჯახი;
 4. ფულადი გზავნილების მაჩვენებელთა ოჯახი;
 5. საბანკო საგადახდო ბარათების მაჩვენებელთა ოჯახი.

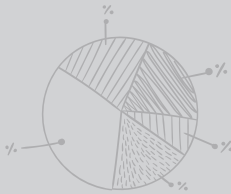

რა უპირატესობები გააჩნია სებსტატს?

3.1. სებსტატი წარმოადგენს ეროვნული ბანკის ინფორმაციულ მოდელს, რომელიც:

- ა) მოიცავს სტატისტიკური მონაცემებისა და მეტამონაცემების სტანდარტიზებულ სტრუქტურას;
- ბ) მნიშვნელოვნად აუმჯობესებს სტატისტიკურ ბიზნეს-პროცესს ეროვნულ ბანკში მისი ცენტრალიზაციის გზით და ამადღებს სტატისტიკური საქმიანობის პროდუქტიულობას;
- გ) საშუალებას იძლევა მოპოვებულ იქნას ინფორმაცია სხვადასხვა ფინანსური ინსტიტუტებიდან უნიფიცირებული სქემით;
- დ) აუმჯობესებს სტატისტიკური საქმიანობის კოორდინაციას ეროვნულ ბანკში და პრაქტიკულად გამორიცხავს ფინანსური ინსტიტუტებიდან მონაცემთა მოთხოვნის დუბლირებას და შესაბამისად მნიშვნელოვნად ამცირებს საანგარიშგებო ტვირთს;
- ე) ახდენს სტატისტიკური ბიზნეს-პროცესის ჰარმონიზაციას;
- ვ) უზრუნველყოფს შეცდომების იდენტიფიცირებას მონაცემთა შეგროვებისა და დამუშავების ადრეულ სტადიაში და გამორიცხავს შეცდომებს;
- ზ) ზოგავს დროს სტატისტიკური მონაცემების ანალიზისათვის მათი ხარისხის ამადღების თვალსაზრისით;
- თ) ადვილია ფინანსურ სექტორში განხორციელებული ინიციატივების ზედმეტი დანახარჯების გარეშე სისტემაში ასახვის თვალსაზრისით;
- ი) აუმჯობესებს ცენტრალურ ბანკსა და ფინანსურ ინსტიტუტებს შორის თანამშრომლობისა და კოორდინაციის ხარისხს;
- ი) ადვილია სტატისტიკური ბიზნეს-პროცესის აღწერისა და გამოცდილების გაზიარების თვალსაზრისით.

4.

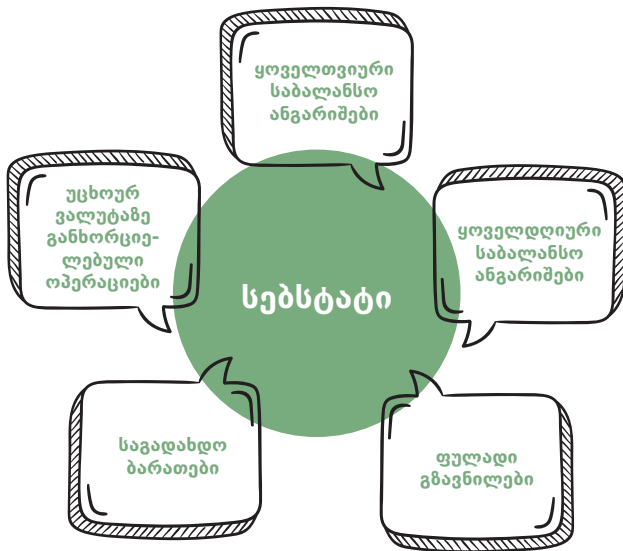

საქართველოს ეროვნული ბანკი
National Bank of Georgia

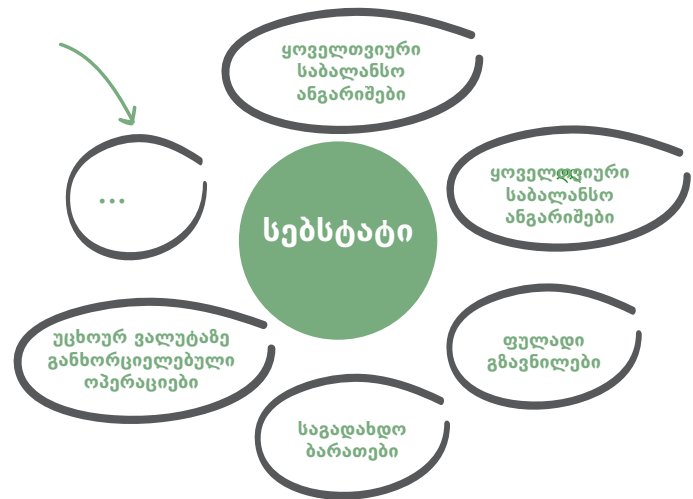
სებსტატის ზოგადი არქიტექტურა

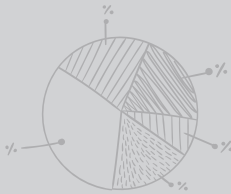
4.1. სებსტატის ზოგადი არქიტექტურა მარტივია და გულისხმობს მასში შემავალი მონაცემთა ოჯახების ერთობლიობას. მისი ასეთი აგებულება აიოლებს სისტემის ჩარჩოების გაფართოების შესაძლებლობას სტრუქტურულად და შინაარსობრივად განსხვავებული ინფორმაციის მოპოვების საჭიროების შემთხვევაში. კერძოდ, ასეთ შემთხვევაში, მოხდება სისტემის ქვემოდულების (ოჯახების) რაოდენობის გაზრდა (იხ.სქემა 2), ან სათანადო კლასიფიკატორ(ებ)ში შესაბამისი ელემენტის დამატება.

სქემა 4.1. სებსტატის სტრუქტურა

სქემა 4.2. სებსტატის სტრუქტურის გაფართოება

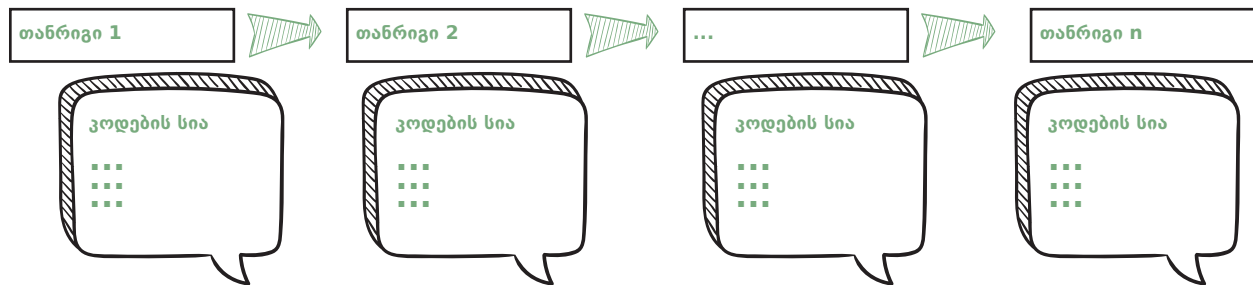

მონაცემთა სტრუქტურის აღწერა

5.1. მონაცემთა სტრუქტურის აღწერის ზოგადი სქემა

5.1.1. სეგსტატის თითოეული ოჯახის (FIM, FID, FEX, MTR, BPC) მონაცემთა სტრუქტურა აღწერილია შესაბამისი კლასიფიკატორებით (კოდების სიებით), რომელთა საფუძველზეც ყალიბდება თითოეული მონაცემის შინაარსის აღმწერი ინდივიდუალური კოდი.

სქემა 5.1. სეგსტატის მონაცემთა სტრუქტურის აღწერის ზოგადი სქემა

5.2. ყოველთვიური ფინანსური და სტატისტიკური მაჩვენებლების სტრუქტურის აღწერა

5.2.1. FIM ოჯახი: ყოველთვიური ფინანსური და სტატისტიკური მაჩვენებლების სტატისტიკა – მოიცავს ფინანსური ინსტიტუტის ყოველთვიურ ფინანსურ მაჩვენებლებს და სტრუქტურირებულია მონეტარული და ფინანსური სტატისტიკის, აგრეთვე საზღვარგარეთ მიზნების შესაბამისად.

ცხრილი 5.1. FIM ოჯახი: მონაცემთა სტრუქტურის აღწერა

კოდების სია

NN	CodeList	თანრიგის ზომა	დასახელება
1	CL_Family	3	გასაღებთა ოჯახი
2	CL_Source	3	ფინანსური ინსტიტუტი
3	CL_Freq	2	პერიოდის ტიპი/სიხშირე
4	CL_Ins	6	ინსტრუმენტი (ფინანსური/არაფინანსური)
5	CL_Sta	2	ინსტრუმენტის სტატუსი (აქტივი/პასივი)
6	CL_Stfl	2	ნაშთი/ნაკადი
7	CL_Mat	4	ინსტრუმენტის ვადიანობა
8	CL_Cur	3	ვალუტა
9	CL_Res	2	რეზიდენტობა
10	CL_Sec	6	ინსტიტუციური სექტორი
11	CL_Nac	2	ეკონომიკური საქმიანობის სახე
12	CL_Reg	3	რეგიონი
13	CL_Lop	7	სესხებზე დამატებითი ინფორმაცია
14	CL_Loc	3	სესხების უზრუნველყოფა
15	CL_Rng	2	რანჟირება
16	CL_Ir	6	საპროცენტო განაკვეთები
17	CL_MType	2	შეფასების ტიპი

ცხრილი 5.2. კოდების დანიშნულება

NN	კოდების დასახელება	ადგილი გასაღებში	დანიშნულება/ფუნქცია
1	გასაღებთა ოჯახის კლასიფიკატორი	1	გასაღებთა ოჯახის იდენტიფიცირება
2	ფინანსური ინსტიტუტების კლასიფიკატორი	3	ინფორმაციის წყაროს იდენტიფიცირება
3	სიხშირის კლასიფიკატორი	2	ინფორმაციის წარდგენის სიხშირის იდენტიფიცირება
4	ინსტრუმენტების მახასიათებელი კლასიფიკატორები	4-8, 13-15	ინსტრუმენტის იდენტიფიცირება
5	კონტრაგენტის მახასიათებელი კლასიფიკატორები	9-12	რესპონდენტის კონტრაგენტის იდენტიფიცირება
6	შეფასების კლასიფიკატორი	16, 17	ინსტრუმენტის, ოპერაციის/საპროცენტო განაკვეთის სიდიდისა და ღირებულებითი ან სხვა ცვლილებების შეფასების იდენტიფიცირება
7	კოდები 1-15	1-15	წარმოადგენს მონაცემთა მსაზღვრელებს
8	კოდები 16-17	16-17	წარმოადგენს ატრუბუტებს

ცხრილი 5.3. დამატებითი ინფორმაცია მონაცემთა შესახებ: ატრუბუტები

	დასახელება	კოდის მნიშვნელობა	კოდის სახელწოდება
ატრუბუტები	შეფასების ტიპი		
	საბალანსო ღირებულება	ლარი	ლარი
	შენიშვნა: სესხების და დეპოზიტების შემთხვევაში ორიგინალური ვალუტით	ლარი, დოლარი, ...	ლარი, დოლარი, ...
	საბაზრო ღირებულება	ლარი	ლარი
	ერთეული	1	ერთეული
	ათწილადი	2	ორი
	რაოდენობა	1	ერთეული
	საპროცენტო განაკვეთი	6	ერთეული
	ფორმატი	000.00	საპროცენტო განაკვეთი
	ათწილადი	2	ორი

5.3. ყოველდღიური ფინანსური და სტატისტიკური მაჩვენებლების სტრუქტურის აღწერა

- 5.3.1. FID ოჯახი: ყოველდღიური ფინანსური და სტატისტიკური მაჩვენებლების სტატისტიკა – მოიცავს ფინანსური ინსტიტუტის ყოველდღიურ ფინანსურ მაჩვენებლებს და სტრუქტურირებულია მონეტარული და ფინანსური სტატისტიკისა და მონეტარული პოლიტიკის მიზნების შესაბამისად.

ცხრილი 5.4. FID ოჯახი: მონაცემთა სტრუქტურის აღწერა

კოდების სია

NN	CodeList	თანრიგის ზომა	დასახელება
1	CL_Family	3	გასაღებთა ოჯახი
2	CL_Source	3	ფინანსური ინსტიტუტი
3	CL_Freq	2	პერიოდის ტიპი/სიხშირე
4	CL_Ins	6	ინსტრუმენტი (ფინანსური/არაფინანსური)
5	CL_Sta	2	ინსტრუმენტის სტატუსი (აქტივი/პასივი)
6	CL_Stfl	2	ნაშთი/ნაკადი
7	CL_Mat	4	ინსტრუმენტის ვადიანობა
8	CL_Cur	3	ვალუტა
9	CL_Res	2	რეზიდენტობა
10	CL_Sec	6	ინსტიტუციური სექტორი
11	CL_Nac	2	ეკონომიკური საქმიანობის სახე
12	CL_Lop	7	სესხებზე დამატებითი ინფორმაცია
13	CL_MType	2	შეფასების ტიპი

ცხრილი 5.5. კოდების დანიშნულება

NN	კოდების დასახელება	ადგილი გასაღებში	დანიშნულება/ფუნქცია
1	გასაღებთა ოჯახის კლასიფიკატორი	1	გასაღებთა ოჯახის იდენტიფიცირება
2	ფინანსური ინსტიტუტების კლასიფიკატორი	3	ინფორმაციის წყაროს იდენტიფიცირება
3	სიხშირის კლასიფიკატორი	2	ინფორმაციის წარდგენის სიხშირის იდენტიფიცირება
4	ინსტრუმენტების მახასიათებელი კლასიფიკატორები	4-8, 12	ინსტრუმენტის იდენტიფიცირება
5	კონტრაგენტის მახასიათებელი კლასიფიკატორები	9-11	რესპონდენტის კონტრაგენტის იდენტიფიცირება
6	შეფასების კლასიფიკატორი	13	ინსტრუმენტის, ოპერაციის მოცულობისა და ცვლილებების შეფასების იდენტიფიცირება
7	კოდები 1-12	1-12	წარმოადგენს მონაცემთა მსაზღვრელებს
8	კოდები 13	13	წარმოადგენს მონაცემთა ატიბუტს

ცხრილი 5.6. დამატებითი ინფორმაცია მონაცემთა შესახებ: ატრუბუტები

ატრუბუტები	დასახელება	კოდის მნიშვნელობა	კოდის სახელწოდება
	შეფასების ტიპი		
	საბალანსო ღირებულება	ლარი	ლარი
	შენიშვნა: სესხების და დეპოზიტების შემთხვევაში ორიგინალური ვალუტით	ლარი, დოლარი, ...	ლარი, დოლარი, ...
	ერთეული	1	ერთეული
	ათწილადი	2	ორი

5.4. უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციების სტატისტიკური მაჩვენებლების სტრუქტურის აღწერა

5.4.1. FEX ოჯახი: უცხოური ვალუტის ოპერაციების მაჩვენებლების სტატისტიკა – მოიცავს ინფორმაციას კომერციული ბანკების მიერ უცხოური ვალუტით განხორციელებული ოპერაციების შესახებ, სხვა-დასხვა ჭრილებში.

ცხრილი 5.7. FEX ოჯახი: მონაცემთა სტრუქტურის აღწერა

კოდების სია

NN	CodeList	თანრიგის ზომა	დასახელება
1	CL_Family	3	გასაღებთა ოჯახი
2	CL_Source	3	ფინანსური ინსტიტუტი
3	CL_Freq	2	პერიოდის ტიპი/სიხშირე
4	CL_TType	2	ოპერაციის ტიპი
5	CL_Contr	3	კონტრაგენტი
6	CL_Cur	3	შეძენილი ვალუტა
7	CL_Cur	3	გაყიდული ვალუტა
8	CL_MType	2	შეფასების ტიპი

5.4.2. უცხოური ვალუტით ვაჭრობის ოპერაციები სებ-ში წარმოდგენილ უნდა იქნეს:

- ორიგინალური ვალუტით;
- ერთეულებში (არა ათასებში ან მილიონებში);
- ორი ათწილადი ნიშნის მითითებით.

 5.4.3. FEX ოჯახის მონაცემთა მომზადებისას გასათვალისწინებელია ის გარემოება, რომ ყოველ-თვიურ ანგარიშგებაში ოპერაციები აისახება ვალუტირების თარიღის შესაბამისად და არა გარიგების თარიღის მიხედვით. ანუ, თუ ვალუტირების თარიღი გადადის საანგარიშოს მომდევნო თვეში, ასეთი ოპერაცია მიმდინარე ანგარიშგებაში არ ჩაირთვება.

5.4.4. ანგარიშგებაში არ მონაწილეობს აგრეთვე ბანკის შიდა კონვერტაციები.

ცხრილი 5.8. კოდების დანიშნულება

NN	კოდების დასახელება	ადგილი გასაღებში	დანიშნულება/ფუნქცია
1	გასაღებთა ოჯახის კლასიფიკატორი	1	გასაღებთა ოჯახის იდენტიფიცირება
2	ფინანსური ინსტიტუტების კლასიფიკატორი	3	ინფორმაციის წყაროს იდენტიფიცირება
3	სიხშირის კლასიფიკატორი	2	ინფორმაციის წარდგენის სიხშირის იდენტიფიცირება
4	ოპერაციის ტიპის მახასიათებელი კლასიფიკატორები	4	ოპერაციის ტიპის (სპოტი, სვოპი, ფორვარდი და ა.შ.) იდენტიფიცირება
5	კონტრაგენტის მახასიათებელი კლასიფიკატორი	5	რესპონდენტის კონტრაგენტის იდენტიფიცირება
6	ოპერაციის ვალუტის მახასიათებელი კლასიფიკატორი	6,7	შეძენილი და გაყიდული ვალუტების სახეობის იდენტიფიცირება
7	ოპერაციის შეფასების კლასიფიკატორი	8	ოპერაციის მოცულობის იდენტიფიცირება (ორიგინალური ვალუტით)
10	კოდები 1-7	1-7	წარმოადგენს მონაცემთა მსაზღვრელებს
11	კოდი 8	8	წარმოადგენს მონაცემთა ატრიბუტს

ცხრილი 5.9. დამატებითი ინფორმაცია მონაცემთა შესახებ: ატრიბუტები

ატრიბუტები	დასახელება	კოდის მნიშვნელობა	კოდის სახელწოდება
	შეფასების ტიპი		
	ნაყიდი/გაყიდული ვალუტის საბაზრო ღირებ.	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
		ევრო	ევრო
		...	...
		...	...
	ერთეული	1	ერთეული
	ათწილადი	2	ორი

5.5. ფულადი გზავნილების სტატისტიკური მარკენაბლების სტრუქტურის აღწერა

5.5.1. MTR ოჯახი: ფულადი გზავნილების მაჩვენებლების სტატისტიკა – მოიცავს მონაცემებს სწრაფი ფულადი გზავნილების შესახებ საქართველოში და საქართველოდან, ფულად და რაოდენობრივ გამოსახულებაში.

ცხრილი 5.10. MTR ოჯახი: მონაცემთა სტრუქტურის აღწერა

კოდების სია

NN	CodeList	თანრიგის ზომა	დასახელება
1	CL_Family	3	გასაღებთა ოჯახი
2	CL_Source	3	ფინანსური ინსტიტუტი
3	CL_Freq	2	პერიოდის ტიპი/სიხშირე
4	CL_Sys	3	ელექტრონული სისტემა
5	CL_Inout	1	ოპერაციის ტიპი
6	CL_Coun	3	ქვეყანა
7	CL_Cur	3	ვალუტა
8	CL_MType	2	შეფასების ტიპი

5.5.2. მონაცემები ფულადი გზავნილების შესახებ სებ-ში წარმოდგენილ უნდა:

- ორიგინალური ვალუტით;
- ერთეულებში (არა ათასებში ან მილიონებში);
- ორი ათწილადი ნიშნის მითითებით.

ოპერაციების რაოდენობა მითითებულ უნდა იქნეს ერთეულებში.

ცხრილი 5.11. კოდების დანიშნულება

NN	კოდების დასახელება	ადგილი გასაღებში	დანიშნულება/ფუნქცია
1	გასაღებთა ოჯახის კლასიფიკატორი	1	გასაღებთა ოჯახის იდენტიფიცირება
2	ფინანსური ინსტიტუტების კლასიფიკატორი	3	ინფორმაციის წყაროს იდენტიფიცირება
3	სიხშირის კლასიფიკატორი	2	ინფორმაციის წარდგენის სიხშირის იდენტიფიცირება
4	სისტემების მახასიათებელი კლასიფიკატორები	4	სისტემის ტიპის იდენტიფიცირება
5	ოპერაციის მახასიათებელი კლასიფიკატორები	5	ოპერაციის ტიპის იდენტიფიცირება
6	კონტრაგენტის მახასიათებელი კლასიფიკატორი	6	რესპონდენტის კონტრაგენტის იდენტიფიცირება
7	ოპერაციის ვალუტის მახასიათებელი კლასიფიკატორი	7	ოპერაციის ვალუტის იდენტიფიცირება
8	ოპერაციის შეფასების კლასიფიკატორი	8	ოპერაციის მოცულობის იდენტიფიცირება
9	კოდები 1-7	1-7	წარმოადგენს მონაცემთა მსაზღვრელებს
10	კოდი 8	8	წარმოადგენს მონაცემთა ატრიბუტს

ცხრილი 5.12. დამატებითი ინფორმაცია მონაცემთა შესახებ: ატრუბუტები

ატრუბუტები	დასახელება	კოდის მნიშვნელობა	კოდის სახელწოდება
	შეფასების ტიპი		
	საბაზრო ღირებულება	აშშ დოლარი	აშშ დოლარი
		ევრო	ევრო
		...	...
		...	...
	ერთეული	1	ერთეული
	ათწილადი	2	ორი

- 5.5.3. პრაქტიკაში, შესაძლოა ფულადი გზავნილის გამომგზავნის დავალებით, ფულადი გზავნილის მიმღებზე გაცემა მოხდეს გადმორიცხული თანხის ლარის ექვივალენტში (ან სხვა ვალუტაში). ასეთ შემთხვევაში, სებსტატში შესაბამისი თანხა უნდა აისახოს გადმორიცხული თანხის ვალუტაში და არა ლარებში (ან სხვა ვალუტაში). მაგრამ, თუ განსაკუთრებულ კერძო შემთხვევაში, ბანკს მაინც უჭირს გამოგზავნილი ვალუტის იდენტიფიცირება, ამ შემთხვევაში სებსტატი დასაშვებად მიიჩნევა შესაბამისი თანხის ლარში წარმოდგენას.
- 5.5.4. თუ, დროთა განმავლობაში, ბანკი ჩაერთვება ელექტრონული გზავნილების რომელიმე სხვა სისტემაში, რომელიც არ არის მითითებული CL_Sys კლასიფიკატორში (კოდზე ლისტში), მაშინ ანგარიშგების (ანუ MTR ოჯახის) ატვირთვამდე ამ ბანკმა უნდა შეატყობინოს ეროვნულ ბანკს ამ კონკრეტული სისტემის სახელი, რათა იგი დაემატოს კლასიფიკატორს და ბანკმა შეძლოს თავისი ინფორმაციის სრულყოფილად წარმოდგენა.
- 5.6. საგადახდო ბარათების სტატისტიკური მაჩვენებლების სტრუქტურის აღწერა
- 5.6.1. BPC ოჯახი: საგადახდო ბარათების მაჩვენებლების სტატისტიკა – მოიცავს ინფორმაციას როგორც საგადახდო ბარათების ემისიის, ისე მათი მეშვეობით განხორციელებული ოპერაციების შესახებ, როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე ქვეყნის გარეთ, აგრეთვე ინტერნეტით.

ცხრილი 5.13. BPC ოჯახი: მონაცემთა სტრუქტურის აღწერა

კოდების სია

NN	CodeList	თანრიგის ზომა	დასახელება
1	CL_Family	3	გასაღებთა ოჯახი
2	CL_Source	3	ფინანსური ინსტიტუტი
3	CL_Freq	2	პერიოდის ტიპი/სიხშირე
4	CL_Pc	2	ბარათის კატეგორია
5	CL_Cd	3	ბარათის ტიპი
6	CL_Tr	3	ოპერაციის ტიპი
7	CL_Ser	3	მომსახურების ობიექტი
8	CL_MType	2	შეფასების ტიპი

- 5.6.2. საგადახდო ბარათებით განხორციელებული ოპერაციების შესახებ ინფორმაცია სებ-ში წარმოდგენილ უნდა იქნეს:
- ▣ ეროვნული ვალუტით; უცხოური ვალუტით განხორციელებული ოპერაციების მოცულობის გადაყვანა ეროვნულ ვალუტაში უნდა მოხდეს საანგარიშო თვის ბოლოსათვის არსებული გაცვლითი კურსით;
 - ▣ ერთეულებში (არა ათასებში ან მილიონებში);
 - ▣ ორი ათწილადი ნიშნის მითითებით.
- 5.6.3. საგადახდო ბარათების რაოდენობა აღრიცხულ უნდა იქნეს ერთეულებში.

ცხრილი 5.14. კოდების დანიშნულება

NN	კოდების დასახელება	ადგილი გასაღებში	დანიშნულება/ფუნქცია
1	გასაღებთა ოჯახის კლასიფიკატორი	1	გასაღებთა ოჯახის იდენტიფიცირება
2	ფინანსური ინსტიტუტების კლასიფიკატორი	3	ინფორმაციის წყაროს იდენტიფიცირება
3	სიხშირის კლასიფიკატორი	2	ინფორმაციის წარდგენის სიხშირის იდენტიფიცირება
4	საგადახდო ბარათების მახასიათებელი კლასიფიკატორები	4, 5	საგადახდო ბარათების კატეგორიისა და ტიპის იდენტიფიცირება
5	ოპერაციის მახასიათებელი კლასიფიკატორები	6	ოპერაციის ტიპის იდენტიფიცირება
6	მომსახურების ობიექტის მახასიათებელი კლასიფიკატორი	7	მომსახურების ობიექტის იდენტიფიცირება
7	შეფასების კლასიფიკატორი	8	ოპერაციის მოცულობის იდენტიფიცირება
8	კოდები 1-7	1-7	წარმოადგენს მონაცემთა მსაზღვრელებს
9	კოდი 8	8	წარმოადგენს მონაცემთა ატრიბუტს

ცხრილი 5.15. დამატებითი ინფორმაცია მონაცემთა შესახებ: ატრუბუტები

	დასახელება	კოდის მნიშვნელობა	კოდის სახელწოდება
ატრუბუტები	შეფასების ტიპი		
	საბალანსო ღირებულება	ლარი	ლარი
	საბაზრო ღირებულება	ლარი	ლარი
	ერთეული	1	ერთეული
	ათწილადი	2	ორი
	რაოდენობა	1	ერთეული

5.7. კლასიფიკატორები (კოდე ლისტები)

5.7.1. გასაღებთა ოჯახის (CodeList CL_Family) კლასიფიკატორი ახდენს გასაღებთა ოჯახის იდენტიფიცირებას.

თითოეული გასაღებთა ოჯახი შეესაბამება კონკრეტული ინფორმაციის ტიპს:

- FIM – ყოველთვიური ფინანსური და სტატისტიკური ინფორმაცია;
- FID – ყოველდღიური ფინანსური ინფორმაცია;
- FEX – უცხოური ვალუტით განხორციელებული ოპერაციების სტატისტიკა;
- MTR – ფულადი გზავნილების სტატისტიკა;
- BPC – საგადახდო ბარათების სტატისტიკა.

თითოეული გასაღებთა ოჯახი მოიცავს შესაბამისი მონაცემების მაიდენტიფიცირებელ გასაღებთა ერთობლიობას.

გასაღებთა ოჯახში შემავალი თითოეული გასაღები ყალიბდება შესაბამისი მონაცემის სტრუქტურის სათანადო კლასიფიკატორებით აღწერის გზით და შეესაბამება ზემოთ აღწერილ ქვემოთაღებში (ოჯახებში) კლასიფიკატორების (თანრიგების) თანმიმდევრობას და ზომას.

5.7.2. ფინანსური ინსტიტუტების კლასიფიკატორი (CodeList CL_Source) ახდენს ინფორმაციის წყაროს იდენტიფიცირებას.

გამომდინარე იქიდან, რომ სეგსტატი ფინანსური სექტორის საქმიანობის რაოდენობრივი შესწავლის მიზანს ემსახურება, ინფორმაციის წყაროს წარმოადგენს თითოეული ფინანსური ინსტიტუტი, სტრუქტურულად ფინანსური სექტორის ქვესექტორების მიხედვით. ფინანსური სექტორის ქვესექტორებია (ცხრილი 5.16):

ცხრილი 5.16. ფინანსური სექტორის ქვესექტორები

ქვესექტორის დასახელება	კოდი
ფინანსური სექტორი	S12000
ცენტრალური ბანკი	S12100
სხვა დეპოზიტური კორპორაციები	S12200
კომერციული ბანკები	S12210
საკრედიტო კავშირები	S12220
სხვა ფინანსური კორპორაციები	S12300
სადაზღვევო კომპანიები და საპენსიო ფონდები	S12310
სადაზღვევო კომპანიები	S12311
საპენსიო ფონდები	S12312
სხვა ფინანსური შუამავლები	S12320
მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები	S12321
სალიზინგო კომპანიები	S12322
საინვესტიციო ბანკები	S12323
ჰოლდინგური კომპანიები	S12324
სხვა	S12325
დამხმარე ფინანსური ინსტიტუტები	S12330
ვალუტის გადამცვლელი ჯიხურები	S12331
ბროკერები	S12332
სხვა	S12333

5.7.3. სეხსტატის ყოვლისმომცველი შინაარსის გამო, მისი დანერგვა ერთბაშად შეუძლებელია. აქედან გამომდინარე, პირველ ეტაპზე მოხდება მისი დანერგვა კომერციულ ბანკებში. შესაბამისად, ინფორმაციის წყაროს, ამ ეტაპზე, კომერციული ბანკები წარმოადგენს და კლასიფიკატორში (CL_Source) მოცემულია სწორედ კომერციული ბანკების კოდები. მომდევნო ეტაპებზე, სეხსტატში სხვა ფინანსური ინსტიტუტების ჩართვის კვალობაზე, აღნიშნული კლასიფიკატორი გაფართოვდება შესაბამისი ინსტიტუტების დასახელებებით და შესაბამისი კოდებით.

სეხსტატის კონცეფციით, აღნიშნული მიდგომა მართებულია ყველა კლასიფიკატორის მიმართ, რაც სისტემას ანიჭებს უპირატესობას მოქნილობისა და ადაპტირებადობის თვალსაზრისით.

ჩანართი 5.1: როგორ მოვახდინოთ საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების კლასიფიცირება?

იმისათვის, რომ საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების (როგორებიცაა EBRD, ADB და ა.შ.) კლასიფიცირება მოხდეს სათანადოდ, სექტორების კლასიფიკატორს (CL_Sec), დაემატა პირობითი კოდები:

საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტები	S20000
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	S21000
ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB)	S22000
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	S23000
მსოფლიო ბანკი (WB)	S24000
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	S25000
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC)	S26000
სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	S27000
სხვა	S28000

შესაბამისად, მაგალითად, ბანკმა რესპუბლიკამ საანგარიშო თვის განმავლობაში მიიღო სესხი EBRD-დან უცხოური ვალუტით, 5-დან 10 წლამდე ვადით, 7.00%-ად, და რომელიც კლასიფიცირებულია, როგორც სტანდარტული სესხი. შესაბამისი ინფორმაციის იდენტიფიკაციისათვის საჭირო გასაღებს ექნება შემდეგი სახე:

CL_Family	CL_Source	CL_Freq	CL_Ins	CL_Sta	CL_Stfl	CL_Mat	CL_Cur	CL_Res	CL_Sec	CL_Nac	CL_Reg	CL_Lop	CL_Loc	CL_Rng	CL_IR	CL_MType
FIM	BBR	MM	F04000	LI	FL	T120	FRC	NN	S21000	J0	R13	0811101	XXX	XX	007.00	BV
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

სადაც:

1. FIM - ყოველთვიური ფინანსური და სტატისტიკური მაჩვენებლების ოჯახი
2. BBR - ინფორმაციის წყარო (ამ მაგალითზე, ბანკი რესპუბლიკა)
3. MM - პერიოდის ტიპი
4. F04000 - ინსტრუმენტი
5. LI - ვალდებულება
6. FL - ნაკადი
7. T120 - ვადიანობა (5-დან 10 წლამდე)
8. FRC - ვალუტა - უცხოური
9. NN - კონტრაგენტი - არარეზიდენტი
10. S21000 - სექტორი (ამ მაგალითზე, IBRD)
11. J0 - კონტრაგენტის საქმიანობის სახე - ფინანსური შუამავლობა
12. R13 - რეგიონი - საზღვარგარეთი
13. 0811101 - დამატებითი ინფორმაცია სესხებზე - „სხვა სესხი“, სტანდარტული, ვადაგადაცილების გარეშე
14. უზრუნველყოფა - XXX
15. რანჟირება - XX (მოითხოვება მხოლოდ გაცემულ სესხებზე)
16. საპროცენტო განაკვეთი
17. საბალანსო ღირებულება

5.7.4. **პერიოდის ტიპის კლასიფიკატორი (CodeList CL_Freq)** ახდენს ინფორმაციის წარდგენის სიხშირის იდენტიფიცირებას.

დღეისათვის ეროვნული ბანკის ანგარიშგება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტიტუტების მიერ ინფორმაციის ყოველდღიური, ყოველთვიური და კვარტალური პერიოდულობით წარმოდგენას. პერიოდის ტიპის კლასიფიკატორში (CL_Freq) წლიური პერიოდულობა (YY) მითითება დაკავშირებულია საჭიროების შემთხვევაში წლიური პერიოდულობით ანგარიშგების შემოღების შესაძლებლობის დაშვებასთან, თუმცა გამორიცხული არ არის ნახევარწლიური ანგარიშგების დამატებაც (SA), საჭიროების შემთხვევაში.

5.7.5. **ინსტრუმენტის (ფინანსური/არაფინანსური) კლასიფიკატორი (CodeList CL_Ins)** ახდენს ფინანსური და არაფინანსური ინსტრუმენტების იდენტიფიცირებას.

სებსტატში გამოყენებული ფინანსური და არაფინანსური ინსტიტუტების კლასიფიკატორი (CL_Ins) შეესაბამება მონეტარული და ფინანსური სტატისტიკის სფეროში საერთაშორისო სავალუტო ფონდის დღეისათვის მოქმედ მეთოდოლოგიებს (Monetary and Financial Statistics Manual. International Monetary Fund. 2000; Monetary and Financial Statistics Compilation Guide. International Monetary Fund. 2008).

მეორე მხრივ, ეს კლასიფიკატორი მოიცავს ყველა იმ ინსტრუმენტს (და არაფერს განსხვავებულს), რომელთა შესახებ კომერციული ბანკების მიერ ეროვნულ ბანკში ინფორმაციის წარმოდგენის პრაქტიკა დიდი ხანია აპრობირებულია ექსელის ფაილების სახით.

- 5.7.6. **ინსტრუმენტის სტატუსის (აქტივი/პასივი) კლასიფიკატორი (CodeList CL_Sta)** ახდენს ინსტრუმენტის იდენტიფიცირებას მასთან (ინსტრუმენტთან) მიმართებაში დებიტორსა და კრედიტორს შორის ურთიერთობის შესაბამისად.
- 5.7.7. **ნაშთი/ნაკადის კლასიფიკატორი (CodeList CL_Stfl)** ახდენს დროის გარკვეული მომენტისათვის ინსტრუმენტის მდგომარეობის (ნაშთის) ან დროის გარკვეულ პერიოდში ინსტრუმენტის ცვლილების იდენტიფიცირებას.
- 5.7.8. პერიოდის განმავლობაში მთლიანი ნაკადი **3 კომპონენტისაგან ყალიბდება**. ესენია: ოპერაციები, აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულების ცვლილება და აქტივებისა და ვალდებულებების სხვა ცვლილებები (MFSM §190).
- 5.7.9. **ოპერაციასთან** საქმე გვაქვს, როდესაც კონტრაგენტი ეკონომიკურ ერთეულებს შორის ორმხრივი შეთანხმების საფუძველზე ხდება აქტივებისა და ვალდებულებების წარმოქმნა (მათ შორის ვადაგადაცდილებული სესხების), ლიკვიდაცია ან მათზე საკუთრების უფლების ცვლილება. ამ უკანასკნელს ადგილი აქვს ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების გაყიდვის, ტრანსფერის ან აქტივებთან და ვალდებულებებთან ასოცირებული ყველა უფლებისაგან, ვალდებულებისა და რისკებისაგან განთავისუფლების შედეგად (MFSM §19¹).
- 5.7.10. **აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულების ცვლილებასთან** საქმე გვაქვს მაშინ, როდესაც მათი ცვლილება დაკავშირებულია მათზე ფასების ცვლილებასთან, ან/და გაცვლითი კურსის ცვლილებით გამოწვეულ უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულების ცვლილებასთან (MFSM §191).
- აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულების ცვლილების გაანგარიშების მეთოდები მოცემულია ქვეთავში 7.2. – „ოპერაციებისა და ღირებულების ცვლილებების გაანგარიშება“.
- 5.7.11. **აქტივების ღირებულების სხვა ცვლილებები**, გადაფასებით გამოწვეული ცვლილებისაგან განსხვავებით, უკავშირდება სხვა ფაქტორებით განპირობებულ ცვლილებებს. ასეთები შესაძლოა იყოს ვალდებულებების ჩამოწერა, აქტივების კლასიფიკაციის ცვლილება, ოქროს მონეტიზაცია ან დემონეტიზაცია, კატასტროფებისა და სტიქიური მოვლენებით გამოწვეული ცვლილებები და სხვა, მაგალითად მაკორექტირებელი ცვლილებები (MFSM §191).
- 5.7.12. წინა საანგარიშო პერიოდებში დაშვებული შეცდომების **ღირებულების სხვა ცვლილებებში** ასახვა დაუშვებელია. ასეთი შეცდომები უნდა გასწორდეს.
- 5.7.13. **ინსტრუმენტის ვადიანობის კლასიფიკატორი (CodeList CL_Mat)** ახდენს ინსტრუმენტის იდენტიფიცირებას მისი ვადიანობის მიხედვით.

სებსტატის მიხედვით ინსტრუმენტის ვადიანობა განისაზღვრება კლიენტთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვადების შესაბამისად.

- 5.7.14. სეგსტატი ახდენს ინსტრუმენტის კლასიფიცირებას მოკლევადიან და გრძელვადიან ინსტრუმენტებად შემდეგი სტრუქტურის გათვალისწინებით (ცხრილი 5.17):

ცხრილი 5.17. ვადიანობის კლასიფიკატორი

	კოდი
მოკლევადიანი	T111
30 დღის ჩათვლით	T030
31-91 დღის ჩათვლით	T091
92-182 დღის ჩათვლით	T182
183-365 დღის ჩათვლით	T365
გრძელვადიანი	T222
1-დან 2 წლის ჩათვლით	T024
2-დან 5 წლის ჩათვლით	T060
5-დან 10 წლის ჩათვლით	T120
10 წლით და მეტი ვადით	T121

- 5.7.15. **ვალუტების კლასიფიკატორი (CodeList CL_Cur)** ახდენს ინსტრუმენტის იდენტიფიცირებას ოპერაციის ვალუტის მიხედვით.

დღეისათვის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გაცვლითი კურსის დადგენა ხდება 43 ქვეყნის ვალუტისა და ევროს მიმართ. სეგსტატის საჭიროებისათვის ვალუტების კლასიფიკატორი (CL_Cur) მოიცავს ყველა 44 კომპონენტს, პლუს ეროვნული ვალუტა.

- 5.7.16. **უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციების** აღრიცხვისას ვალუტების კლასიფიკატორი გამოიყენება იმ ვალუტის სახეობების აღსანიშნავად, რომლის შეძენაც/გაყიდვაც განახორციელეს მხარეებმა. წარმოსადგენი ინფორმაციის იდენტიფიცირება ხდება გასაღების მეშვეობით, რომლის სტრუქტურაში რესპოდენტმა უნდა მიუთითოს ორი ვალუტა: (1) შეძენილი (მაგალითად, USD) და გაყიდული (ანუ, რომლითაც შეიძინა აღნიშნული ვალუტა, მაგალითად, ლარი); აქედან გამომდინარე, შესაბამისად უნდა მოხდეს ორი თანხის (Data Value) წარმოდგენა: მაგალითად, (1) შეძენილი USD 100, და (2) გაყიდული GEL 185. შესაბამისი მონაცემების ვალიდაციისას, მათი განაყოფი უნდა შეესაბამებოდეს ვალუტირების საშუალო კურსს.

ამასთან, თითოეული გასაღები უნდა შეესაბამებოდეს რესპოდენტი ბანკის მიერ თვის განმავლობაში მოცემულ კონტრაგენტთან კონკრეტული ვალუტის ყიდვის/გაყიდვის ოპერაციის ჯამს, ოპერაციის ტიპის (სვოპი, სპოტი, ფორვარდი და ა.შ.) მიხედვით.

- 5.7.17. ბანკის მიერ კონტრაგენტთან განხორციელებულ ოპერაციებში ჩაირთვება აგრეთვე ფიზიკური/იურიდიული პირების მიერ სალაროში თანხის კონვერტაციის ოპერაციები, ინტერნეტბანკინგით კლიენტის მიერ განხორციელებული კონვერტაციები, აგრეთვე ოპერაციები, როდესაც კლიენტს არ ყოფნის მიმდინარე ვალდებულების დასაფარად თანხა მოცემულ ვალუტაში და ბანკი ავტომატურად უკეთებს კონვერტაციას სხვა ვალუტის ანგარიშიდან. ყველა კონვერტაცია, რომლის ანგარიშსწორება ხდება გარიგებიდან არაუმეტეს 2 დღის განმავლობაში, კლასიფიცირდება როგორც სპოტ-ოპერაცია, მიუხედავად იმისა, თუ რა საშუალებით განხორციელდა ოპერაცია: სალაროში, ინტერნეტბანკინგით თუ სხვა გზით.

- 5.7.18. **რეზიდენტობის კლასიფიკატორი (CodeList CL_Res)** ახდენს ფინანსური ინსტიტუტის (რესპოდენტის) კლიენტის (კონტრაგენტის) იდენტიფიცირებას რეზიდენტობის მიხედვით.

- 5.7.19. ესა თუ ის ეროვნული ეკონომიკა წარმოადგენს რეზიდენტი ეკონომიკური ერთეულების ერთობლიობას. ის, თუ რა კრიტერიუმებს ეფუძნება რეზიდენტობის ცნების განმარტება, ფუნდამენტური საკითხია უტყუარი და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი სტატისტიკის წარმოებისათვის. ამ საკითხში „კანონმდებელი“ და მსოფლიოში აღიარებული ეკონომიკური სტატისტიკის წარმოების მეთოდოლოგიური საფუძველი – ეროვნულ ანგარიშთა სისტემა, რომლის მეოთხე განახლებული

ვერსია 2008 წელს გამოქვეყნდა, საკმაოდ ვრცლად განმარტავს რეზიდენტობის ცნებას, რაც იძლევა პრაქტიკულად ნებისმიერი სტატუსის ეკონომიკური ერთეულის რეზიდენტობის დადგენის შესაძლებლობას.

- 5.7.20. ეკონომიკური ერთეული იმ ეკონომიკური ტერიტორიის რეზიდენტია, რომელთანაც მას მყარი უპირატესი ეკონომიკური ინტერესები აკავშირებს. რას ნიშნავს მყარი ეკონომიკური ინტერესი? ეს არის მოცემული ეკონომიკის შიგნით ადგილსამყოფელის, საცხოვრისის, წარმოების ადგილის ან სხვა უძრავი ქონების არსებობა, რომელიც დაკავებული აქვს ეკონომიკურ ერთეულს და აპირებს კვლავაც დაიკავოს იგი განუსაზღვრელი ან განსაზღვრული, მაგრამ ხანგრძლივი ვადით, მნიშვნელოვანი მასშტაბის ეკონომიკური საქმიანობის ან ოპერაციების განხორციელების მიზნით. საერთაშორისო შესადარისობის მიზნით, მოცემულ ეკონომიკურ ტერიტორიაზე ეკონომიკური საქმიანობის ან ოპერაციების განხორციელების ხანგრძლივ პერიოდად 1 ან მეტი წლის ვადის დათქმა პირობითია და გაურკვევლობის თავიდან აცილებას ემსახურება.
- 5.7.21. ეროვნულ ანგარიშთა სისტემა (SNA 2008) დეტალურად განმარტავს ეკონომიკური ერთეულების რეზიდენტობის განსაზღვრასთან დაკავშირებულ შემთხვევებს. კერძოდ: ფიზიკური პირების რეზიდენტობა განისაზღვრება იმ შინამეურნეობის ძირითადი საცხოვრისი ადგილმდებარეობის მიხედვით, რომლის წევრიც არის მოცემული ფიზიკური პირი და არა მისი სამუშაო ადგილის მიხედვით. ერთი შინამეურნეობის ყველა წევრი ერთი და იგივე ეკონომიკის რეზიდენტია, იმ შემთხვევაშიც კი, თუ ისინი კვებენ საზღვარს სამუშაოსთან დაკავშირებით ან გარკვეული პერიოდის საზღვარგარეთ გატარების მიზნით. თუ მათი საზღვარგარეთ მუშაობის და ყოფნის ხანგრძლივობა იძლევა მათ მიერ უცხოეთში უპირატესი ეკონომიკური ინტერესის შექმნის საფუძველს, მაშინ ისინი წყვეტენ მათი წარმოშობის შინამეურნეობის წევრობას.
- 5.7.22. ზოგიერთი შინამეურნეობის წევრები სხვადასხვა ზომით დაკავშირებულნი არიან სხვადასხვა ეკონომიკებთან დასაქმების, აქტივების ფლობის, მოქალაქეობის, მიგრაციის სტატუსის, შემოსავლების, საშემოსავლო გადასახადის, ხარჯების, ბიზნეს-ინტერესების მიხედვით. მიუხედავად ამისა, ასეთი წევრებისაგან შემდგარი შინამეურნეობა წარმოადგენს იმ ეკონომიკური ტერიტორიის რეზიდენტს, რომელზედაც ისინი ინარჩუნებენ ან განზრახული აქვთ შეინარჩუნონ ძირითადი საცხოვრისი. მოცემულ ეკონომიკურ ტერიტორიაზე ყოფნა ერთი წლის და მეტი პერიოდის განმავლობაში, ან ასეთის განზრახვა, საკმარისი პირობაა იმისათვის, რათა შინამეურნეობის საცხოვრისის მიეცეს ამ ეკონომიკურ ტერიტორიაზე მოცემული შინამეურნეობის ძირითადი საცხოვრისის კვალიფიკაცია.
- 5.7.23. აღსანიშნავია, რომ ეროვნულ ანგარიშთა სისტემის წინა გამოცემა (1993) არ ითვალისწინებდა შინამეურნეობების რეზიდენტობის განსაზღვრის ასეთ დეტალიზაციას. თუმცა, თანამედროვე რეალობიდან გამომდინარე ამის საჭიროება ნამდვილად არსებობს და 2008 წლიდან მოქმედებაში შესული ეს სახელმძღვანელო ამ პრობლემას თავს ნამდვილად ართმევს.
- 5.7.24. აღნიშნულ სახელმძღვანელოში გათვალისწინებულია ის შემთხვევაც, თუ შინამეურნეობის რომელიმე წევრი წყვეტს იმ ეკონომიკური ტერიტორიაზე ყოფნას (ცხოვრებას), რომლის რეზიდენტიც არის მისი შინამეურნეობა. ასეთ შემთხვევაში ეს ფიზიკური პირი აღარ ითვლება მოცემული შინამეურნეობის წევრად და მაშასადამე – რეზიდენტად.
- 5.7.25. შედარებით ადვილია საწარმოებისა და არაკომერციული ორგანიზაციების რეზიდენტობის გარკვევა. ასეთი ინსტიტუტები წარმოადგენენ იმ ეკონომიკის რეზიდენტებს, სადაც არიან კანონიერად დაფუძნებული და დარეგისტრირებული, მიუხედავად იმისა, თუ რომელი ქვეყნის ტერიტორიაზე არიან დაფუძნებული და განლაგებული მათი სათაო ორგანიზაციები.
- ამდენად, ფიზიკური პირის რეზიდენტობა განისაზღვრება იმ შინამეურნეობის ძირითადი საცხოვრისი ადგილმდებარეობის ქვეყნის მიხედვით, რომლის წევრადაც მიიჩნევა თავს მოცემული ფიზიკური პირი.

ჩანართი 5.2: რეზიდენტობის განსაზღვრის კერძო შემთხვევები

ზოგიერთი ფინანსური ინსტრუმენტის, მაგალითად ოქროს შემთხვევაში შეიძლება დაბნეულობა გამოიწვიოს კონტრაგენტის რეზიდენტობის განსაზღვრამ. თუ საქმე გვაქვს კომერციული ბანკის განკარგულებაში ნაშთის სახით არსებულ ოქროსთან, ასეთ შემთხვევაში კონტრაგენტის იდენტიფიცირება არ ხდება (CL_Res=XX, CL_Sec=XXXXXX, CL_Nac=XX). თუ საქმე გვაქვს ოქროსთან დაკავშირებულ ოპერაციასთან, ანუ საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში შეძენილი ოქროს ნაკადთან, მაშინ კონტრაგენტის რეზიდენტობის კოდი განისაზღვრება იმის შესაბამისად, თუ ვისგან მოხდა ოქროს შეძენა (შეგახსენებთ, რომ სესტატი ამარტივებს ოპერაციების ანგარიშგებაში ასახვას: ასახავს მხოლოდ იმ ოპერაციებს, რაც ზრდის ნაშთების მოცულობას).

5.7.26. **ინსტიტუციური სექტორის კლასიფიკატორი (CodeList CL_Sec)** ახდენს ანგარიშვალდებული ფინანსური ინსტიტუტის (რესპონდენტის) კლიენტის (კონტრაგენტის) იდენტიფიცირებას ინსტიტუციური სექტორის მიხედვით.

5.7.27. ეროვნული ეკონომიკის სექტორებად დაყოფა ეკონომიკური სტატისტიკის წარმოების ერთ-ერთი ძირითადი პრინციპია. იგი გულისხმობს ეკონომიკური ერთეულების კლასიფიკაციას ეკონომიკაში მათი ფუნქციების შესაბამისად (ცხრილი 5.18):

ცხრილი 5.18. ეკონომიკის სექტორები და მათი ძირითადი ფუნქციები

ეკონომიკის სექტორები	ძირითადი ფუნქციები
სამეწარმეო სექტორი (არაფინანსური კორპორაციების სექტორი)	საქონლისა და არაფინანსური მომსახურების წარმოება ბაზარზე გასაყიდად.
ფინანსური კორპორაციების სექტორი	ფინანსური მომსახურება, ფინანსური შუამავლობის ჩათვლით.
სამთავრობო სექტორი	პოლიტიკური პასუხისმგებლობები და ეკონომიკის რეგულირება, აგრეთვე სამთავრობო მომსახურება (ძირითადად არასაბაზრო) ინდივიდუალური და კოლექტიური მოხმარებისათვის და შემოსავლებისა და დოვლათის გადანაწილება.
შინამეურნეობების სექტორი	შინამეურნეობები წარმოადგენს ფიზიკურ პირს ან ფიზიკურ პირთა ჯგუფს. თითოეული ფიზიკური პირი ეროვნულ ეკონომიკაში მიეკუთვნება მხოლოდ და მხოლოდ ერთ შინამეურნეობას. შინამეურნეობების ძირითადი ფუნქციაა სამუშაო ძალის მიწოდება, საბოლოო მოხმარების მიზნებისათვის და, როგორც მეწარმე, საბაზრო საქონლისა და არაფინანსური მომსახურების წარმოება.
შინამეურნეობების მომსახურე კერძო არაკომერციული ორგანიზაციების სექტორი (შიშკაო)	არასაბაზრო მომსახურების გაწევა შინამეურნეობებისათვის, ან საზოგადოებისათვის მთლიანად.

5.7.28. საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების სათანადო კლასიფიცირების მიზნით, სესტატის მიზნებისათვის სექტორების კლასიფიკატორს დაემატა პირობითი კოდები:

ცხრილი 5.19. საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტები

დასახელება	კოდი
საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტები	S20000
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	S21000
ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB)	S22000
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	S23000
მსოფლიო ბანკი (WB)	S24000
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	S25000
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC)	S26000
სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	S27000
სხვა	S28000

- 5.7.29. **სამეწარმეო სექტორი (არაფინანსური კორპორაციების სექტორი)** აერთიანებს იმ საწარმოებსა და ორგანიზაციებს (როგორც სახელმწიფო, ისე კერძო მფლობელობაში მყოფთ, ასევე უცხოური კაპიტალის მონაწილეობით შექმნილთ), რომლებიც აწარმოებენ პროდუქციას ბაზარზე გასატანად და ეწევიან ასევე საბაზრო მომსახურებას, გარდა საფინანსო მომსახურებისა.

ფინანსური კორპორაციების სექტორი

მოცვა

- 5.7.30. ფინანსური დაწესებულებების სექტორი მოიცავს ყველა დაწესებულებას, რომელთა ძირითადი ფუნქციაა ფინანსური შუამავლობა ან მასთან დაკავშირებული დამხმარე ფინანსური საქმიანობა. ფინანსური შუამავლობა განისაზღვრება როგორც საწარმოო საქმიანობის სახე, რომლის პროცესშიც ინსტიტუციური ერთეული ახდენს სახსრების მობილიზაციას, საკუთარ თავზე ვალდებულებების აღების გზით, ამ სახსრების სხვა ინსტიტუციური ერთეულებისათვის გადაცემის მიზნით, დაკრედიტების ან ფინანსური აქტივების შეძენის სხვა საშუალებებით. დამხმარე ხასიათის ფინანსური საშუამავლო მომსახურება შესაძლოა ხორციელდებოდეს მეორადი საქმიანობის სახით თვით ფინანსური შუამავლების მიერ, ან სპეციალური აგენტების ან ბროკერების მიერ.
- 5.7.31. ფინანსური დაწესებულებების სექტორი მოიცავს აგრეთვე იმ არაკომერციულ ორგანიზაციებს, რომლებიც: 1) ძირითადად დაკავებულნი არიან ფინანსური მომსახურების შეთავაზებით (მაგალითად, სადაზღვევო მომსახურებით) ან 2) ფინანსდებიან ფინანსური დაწესებულებების შენატანებით და მოწოდებულნი არიან იმოქმედონ ასეთი დაწესებულებების საქმიანობაზე ან სხვა გზით ემსახურონ მათ ინტერესებს.
- 5.7.32. ზოგიერთი კორპორაცია და კვაზიკორპორაცია ეწევა ფინანსურ მომსახურებას შეზღუდული მასშტაბით. მაგალითად, საცალო ვაჭრობით დაკავებული ზოგიერთი საწარმო უშუალოდ თავის კლიენტებს სთავაზობს სამომხმარებლო კრედიტს. ასეთი ერთეულები მთლიანად კლასიფიცირდება როგორც სამეწარმეო სექტორის ინსტიტუტები, იმ პირობით, რომ ისინი ძირითადად არაფინანსური საქონლისა და მომსახურების წარმოებით არიან დაკავებულნი.
- 5.7.33. ფიზიკურ პირებსა და შინამეურნეოებს ასევე შეუძლიათ დაკავდნენ ფინანსური საქმიანობით, მაგალითად, ფულის გასესხებით ან უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვით. ასეთი ერთეულების ფინანსური სექტორის დაწესებულებად კლასიფიცირება ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ისინი ითვლებიან ფინანსურ შუამავლებად ან დამხმარე ფინანსურ ერთეულებად, რომლებიც წარმოადგენენ კვაზიკორპორაციებს. ასეთად კლასიფიცირება კი ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ერთეული აწარმოებს ანგარიშთა სრულ ნაკრებს, განცალკევებულს მფლობელთა პერსონალური ანგარიშებისაგან.

ფინანსური სექტორის ქვესექტორები

- 5.7.34. ფინანსური სექტორის ქვესექტორები მოცემულია ცხრილში 5.16:
- 5.7.35. **ცენტრალური ბანკი (S12100)** წარმოადგენს ეროვნულ ფინანსურ დაწესებულებას, რომელიც ახორციელებს კონტროლს ფინანსური სისტემის უმთავრეს ასპექტებზე და ეწევა ისეთ საქმიანობას, როგორიცაა ნაღდი ფულის ემისია, საერთაშორისო რეზერვების მართვა, საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან ოპერაციების განხორციელება და სხვა დეპოზიტური დაწესებულებების დაკრედიტება.
- 5.7.36. ზოგიერთ ქვეყანაში ცენტრალური ბანკები ასევე იღებენ დეპოზიტებს არაფინანსური ეკონომიკური ერთეულებისაგან ან გასცემენ კრედიტებს მათზე.

„საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის თანახმად (მუხლი 33, პუნქტი 1) საქართველოს ცენტრალური (ეროვნული) ბანკი უფლებამოსილია გასცეს კრედიტები

კომერციულ ბანკებზე და არასაბანკო დეპოზიტურ დაწესებულებებზე, არაუმეტეს 3 თვის ვადით. აგრეთვე, საქართველოს ცენტრალური (ეროვნული) ბანკი იღებს ფინანსთა სამინისტროს მიერ განსაზღვრული სახელმწიფო დაწესებულებების დეპოზიტებს (მუხლი 54). დეპოზიტარის როლში ეროვნული ბანკი იღებს და გასცემს ფულად სახსრებს, აღრიცხავს და ეწევა ამასთან დაკავშირებულ სხვა საფინანსო მომსახურებას.

საქართველოს ცენტრალური (ეროვნული) ბანკი უფლებამოსილია აგრეთვე მისცეს სესხი ფინანსთა სამინისტროს.

- 5.7.37. **სხვა დეპოზიტური კორპორაციების ქვესექტორში (S12200)** გაერთიანებულია ყველა ფინანსური დაწესებულება (ცენტრალური ბანკის გარდა), რომელთა საქმიანობის ძირითად მიმართულებას წარმოადგენს ფინანსური შუამავლობა და რომლებიც უშვებენ ფართო ფულის ეროვნულ განსაზღვრებაში შემავალ ვალდებულებებს.

სხვა დეპოზიტურ დაწესებულებებს მიეკუთვნება:

- კომერციული ბანკები;
- ინვესტიციური ბანკები;
- შემნახველი ბანკები, სასესხო-შემნახველი ასოციაციები, სამშენებლო საზოგადოებები და იპოთეკური ბანკები;
- საკრედიტო კავშირები და საკრედიტო კოოპერატივები;
- სასოფლო და სასოფლო-სამეურნეო ბანკები;
- კომპანიები, რომლებიც უშვებენ სამგზავრო ჩეკებს, და რომლებიც ძირითადად დაკავებული არიან ფინანსური დაწესებულებებისათვის დამახასიათებელი საქმიანობით.

თუმცა, ეს ჩამონათვალი არ არის ამომწურავი და დაწესებულებებს, რომლებიც უშვებენ ფართო ფულის ეროვნულ განსაზღვრებაში შემავალ ვალდებულებებს, შესაძლოა ჰქონდეთ სხვა დასახელებებიც. ან პირიქით: აღნიშნული დასახელების მქონე დაწესებულება შეიძლება არ უშვებდეს შესაბამის ვალდებულებებს და ამიტომაც არ მიეკუთვნებოდეს სხვა დეპოზიტური დაწესებულებების კატეგორიას.

- 5.7.38. **სხვა ფინანსური კორპორაციების ქვესექტორში (S12300)** გაერთიანებულია სადაზღვევო კომპანიები და საპენსიო ფონდები; სხვა ფინანსური შუამავლები და დამხმარე ფინანსური ერთეულები.

- 5.7.39. **სადაზღვევო კომპანიებისა და საპენსიო ფონდების ქვესექტორში (S12310)** გაერთიანებულია:

სადაზღვევო კომპანიები (S12311) – ეკონომიკური ერთეულები, რომელთა პრინციპული ფუნქციაა სიცოცხლის დაზღვევა, უბედური შემთხვევებისაგან დაზღვევა, ავადმყოფობის დაზღვევა, ხანძარ-საწინააღმდეგო და ინდივიდუალური ან ჯგუფური ინსტიტუციური ერთეულების სხვა სახის დაზღვევა.

საპენსიო ფონდები (S12312), რომლებიც ჩართულია მოცემულ ქვესექტორში, თავიანთი დამფუძნებლებისაგან დამოუკიდებელი ინსტიტუციური ერთეულებია. მათი დანიშნულებაა საპენსიო დახმარებების გაცემა მუშაკთა ამა თუ იმ სპეციფიკურ ჯგუფებზე. ასეთი ფონდები ფლობენ საკუთარ აქტივებსა და ვალდებულებებს და ახორციელებენ ფინანსურ ოპერაციებს საკუთარ ხარჯზე. ეს ფონდები ორგანიზებულია და იმართება კერძო ან სახელმწიფო დამქირავებლების და მათი მუშაკების მიერ; მუშაკები და/ან დამქირავებლები რეგულარულად ახორციელებენ შენატანებს/ანარიცხებს ამ ფონდებში. ეს ქვესექტორი არ მოიცავს საპენსიო უზრუნველყოფის პროგრამებს, რომლებიც გათვალისწინებულია კერძო და სახელმწიფო სტრუქტურების მუშაკათათვის, რომლებსაც არ გააჩნიათ ცალკე ორგანიზებული ფონდი და არ მოიცავს ისეთ პროგრამებს, რომლებიც ორგანიზებულია არასამთავრობო დამქირავებლების მიერ და რომელთა რეზერვები უბრალოდ ჩართულია თვით დამქირავებლის სარეზერვო სახსრებში ან ინვესტირებულია ამ დამქირავებლების მიერ გამოშვებულ ფასიან ქაღალდებში.

5.7.40. **სხვა ფინანსური შუამავლების ქვესექტორი (S12320)** მოიცავს სხვადასხვა ერთეულების ჯგუფს, სადაც შედის ყველა ფინანსური დაწესებულება, დეპოზიტური დაწესებულებების, სადაზღვევო კომპანიების, საპენსიო ფონდებისა და დამხმარე ფინანსური ერთეულების გარდა. სხვა ფინანსური შუამავლების ქვესექტორში შემავალი ერთეულები, როგორც წესი, სახსრების მობილიზებას ახდენენ გრძელვადიანი ან სპეციალიზირებული სახის დეპოზიტების მიღების და ფასიანი ქაღალდებისა და კაპიტალში მონაწილეობის ინსტრუმენტების გამოშვების გზით. ეს შუამავლები ხშირად სპეციალდებიან კონკრეტული კატეგორიის მსესხებლების დაკრედიტებაზე და ისეთი სპეციალური ფინანსური მექანიზმების გამოყენებაზე, როგორებიცაა ფინანსური ლიზინგი, ფასიანი ქაღალდების სესხად გაცემა და წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები.

5.7.41. ფინანსური შუამავლების ქვესექტორში შემავალი ერთეულების მაგალითებია:

- ❏ ფინანსური კომპანიები, რომლებიც წარმოადგენენ ინსტიტუციურ ერთეულებს, რომელთა საქმიანობის ძირითადი მიმართულებაა სამეწარმეო სექტორის საწარმოებისა და შინამეურნეოებისათვის კრედიტების მიცემა. ბევრი ფინანსური კომპანია წარმოადგენს დაქვემდებარებულ შვილობილ ფირმას, რომელიც ახდენს ფინანსური სახსრების მობილიზებას სათაო კომპანიის მიერ გამოსაყენებლად. ასეთი ფირმები, წარმოადგენენ რა განცალკევებულ ინსტიტუციურ ერთეულებს, რომლებიც არ ახდენენ ფართო ფულის შემადგენლობაში შემავალი ვალდებულებების ემისიას, კლასიფიცირდებიან, როგორც ფინანსური შუამავლები. ფინანსური კომპანიები, რომლებიც არ არიან დამოუკიდებელნი, განიხილება, როგორც სათაო კომპანიის ნაწილი, შესაბამისი ქვესექტორის შემადგენლობაში.
- ❏ ფინანსური ლიზინგური კომპანიები ემსახურებიან მატერიალური აქტივების შეძენას. ლიზინგური კომპანიები წარმოადგენენ ამგვარი წესით შეძენილი საქონლის იურიდიულ მფლობელებს, თუმცა სინამდვილეში საკუთრების უფლების გადაცემა ხდება არენდატორზე, რომელიც იღებს ყველანაირ სარგებელს, რაც დაკავშირებულია გადაცემულ აქტივებზე საკუთრების უფლებასთან, ასევე თავის თავზე იღებს ამ უკანასკნელთან დაკავშირებულ ყოველგვარ ხარჯსა და რისკს.
- ❏ საინვესტიციო ფონდები (გაერთიანებები) წარმოადგენენ ინსტიტუციურ ერთეულებს ფინანსური ორგანიზაციების სახით, საპენსიო ფონდების გარდა, რომლებიც თავს უყრიან ინვესტორთა სახსრებს, ფინანსური აქტივების შეძენის მიზნით. საინვესტიციო ფონდების მაგალითია ერთობლივი ფონდები, საინვესტიციო კონცერნები, საპაიო საინვესტიციო ფონდები და სხვა კოლექტიური ინვესტიციური ფონდები. ინვესტორები, როგორც წესი, იძენენ აქციებს, რომლებსაც ფიქსირებული წილი აქვთ ფონდში. საინვესტიციო ფონდების ლიკვიდურობა შესაძლოა იყოს საკმაოდ განსხვავებული. ზოგიერთ ქვეყანაში საინვესტიციო ფონდები არალიკვიდურია ან შეზღუდული ლიკვიდურობა გააჩნიათ. სხვა ქვეყნებში საინვესტიციო ფონდების მიერ გამოშვებული აქციები ისეთივე (ან თითქმის ისეთივე) ლიკვიდურობით ხასიათდებიან, როგორითაც დეპოზიტური დაწესებულებების დეპოზიტები და მათ მიერ ემიტირებული სხვა ვალდებულებები. თუ ლიკვიდური საინვესტიციო ფონდების ვალდებულებები შედის ფართო ფულის შემადგენლობაში, ასეთი ინვესტიციური ფონდები კლასიფიცირებულ უნდა იქნენ, როგორც სხვა დეპოზიტური დაწესებულებები.
- ❏ ფასიანი ქაღალდების გარანტიით განმთავსებლები (ანდერრაიტერები) და დილერები აერთიანებენ ფიზიკურ პირებსა და ფირმებს, რომლებიც სპეციალიზირდებიან არიან ფასიანი ქაღალდების ბაზარზე ოპერაციების წარმოებაზე: 1) დახმარების განწევის გზით იმ ფირმებისათვის, რომლებიც უშვებენ ფასიან ქაღალდებს, ანდერრაიტინგისა და ახალი ფასიანი ქაღალდების ბაზარზე განთავსების მეშვეობით და 2) ახალი ან დაუფარავი ფასიანი ქაღალდების ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციების გზით, საკუთარი ხარჯით. ამ კატეგორიას მიეკუთვნებიან ანდერრაიტერები და დილერები, რომლებიც გამოდიან ფინანსური შუამავლების როლში. ფასიანი ქაღალდების ბროკერები და სხვა ინსტიტუციური ერთეულები, რომლებიც ორგანიზებას უწევენ ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციებს ფასიანი ქაღალდების გამყიდველებსა და მყიდველებს შორის, მაგრამ არ ყიდულობენ ფასიან ქაღალდებს და არ ინახავენ მათ საკუთარ ხარჯზე, კლასიფიცირდებიან, როგორც დამხმარე ფინანსური ერთეულები.

- მატარებელი კომპანიები წარმოადგენენ ფინანსურ სტრუქტურებს, რომლებიც შექმნილია სეკიურითიზებული ან ისეთი აქტივების ფლობის მიზნით, რომლებიც გადაცემულია კორპორაციების ან სახელმწიფო საწარმოების ბალანსებიდან, მათი რესტრუქტურის ფარგლებში.
- წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე სპეციალიზებული შუამავლები მოიცავენ ინსტიტუციურ ერთეულებს, რომლებიც უმთავრესად დაკავებული არიან ისეთი წარმოებულების გამოშვებით, რომლებიც მიჩნეულია ფინანსურ აქტივებად.
- სპეციალიზებული ფინანსური შუამავლები მოიცავენ პოლდინგურ კორპორაციებს, ფირმებს, რომლებიც აფინანსებენ ექსპორტ/იმპორტს.

5.7.42. **დამხმარე ფინანსური ერთეულების ქვესექტორი (S12330)** მოიცავს ფინანსურ დაწესებულებებს, რომელთა საქმიანობა მჭიდროდ არის დაკავშირებული ფინანსურ შუამავლობასთან, თუმცა ისინი შუამავლის სტატუსით არ საქმიანობენ. ასეთ ერთეულებს მიეკუთვნებიან:

- ფასიანი ქაღალდების საჯარო ბირჟები და ბაზრები, რომლებიც წარმოადგენენ ორგანიზებულ სტრუქტურებს, ისეთებს, როგორებიცაა ფასიანი ქაღალდების კომპანია-დეპოზიტარები, სააღრიცხვო და კლირინგული ორგანოები, ასევე სხვა კომპანიები, რომლებიც დაკავებული არიან ბირჟის საქმიანობასთან დაკავშირებული მომსახურებით.
- ბროკერები და აგენტები, რომლებიც წარმოადგენილი არიან ფიზიკური პირების ან ფირმების სახით და რომლებიც ორგანიზებას უწევენ, ასრულებენ ან სხვა გზით უზრუნველყოფენ კლიენტების ოპერაციებს ფინანსური აქტივებით. ამ კატეგორიას მიეკუთვნებიან ბროკერები და აგენტები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ფასიანი ქაღალდების ან სხვა ფინანსური კონტრაქტების ყიდვა-გაყიდვას კლიენტებისათვის, ასევე საფინანსო-საკონსულტაციო სამსახურები, რომლებიც სპეციალიზებულ მომსახურებას უწევენ ბროკერებსა და მათ კლიენტებს. გამომდინარე იქიდან, რომ ზოგიერთი საბროკერო ფირმა ასევე დაკავებულია ფინანსური ფასიანი ქაღალდების ან წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ყიდვა-გაყიდვით თავისი ანგარიშით, შესაძლოა გაძნელდეს ბროკერებისა და აგენტების ანდერაიტერებისა და დილერებისაგან გარჩევა. ასეთ შემთხვევაში. მოცემულ ჯგუფში ჩაირთვება მხოლოდ ის ბროკერები და აგენტები, რომლებიც ცალსახად არიან სპეციალიზებული საბროკერო და მასთან დაკავშირებულ საქმიანობაზე და არა საშუაშუალო საქმიანობაზე, რაც არის ანდერაიტერებისა და დილერების პრეროგატივა.
- კომპანიები, რომლებიც ახორციელებენ ვალუტის გაცვლას, მათ შორის რომლებიც ყიდულობენ ან ყიდიან უცხოურ ვალუტას საცალო ან საბითუმო ბაზარზე.
- ფინანსური გარანტიების გამცემი კორპორაციები, სადაზღვევო და საპენსიო დამხმარე (დაზღვევის შემფასებლები და სამაშველო სამუშაოების ადმინისტრატორები) ერთეულები და სხვა დამხმარე ფინანსური ერთეულები, რომლებიც არ შედიან სხვა კატეგორიებში (მაგალითად, ამ კატეგორიაში მოხვდება ლომბარდები - S12333).

5.7.43. **სამთავრობო სექტორი (S13000)** წარმოადგენს იმ ეკონომიკური ერთეულების ერთობლიობას, რომლებიც დაკავებული არიან სამთავრობო მომსახურებით ინდივიდუალური და კოლექტიური მოხმარებისათვის, აქვთ პოლიტიკური პასუხისმგებლობები, ეწევიან შემოსავლებისა და დოვლათის გადანაწილებას.

5.7.44. **შინამეურნეობების სექტორი (S14000)** წარმოადგენს ფიზიკურ პირს ან ფიზიკურ პირთა ჯგუფს. შინამეურნეობის სექტორი იყოფა საკუთრივ ფიზიკურ პირებად (S14100) და ინდივიდუალურ მენარმე ფიზიკურ პირებად (S14200).

„მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად ინდემნარმე არის ფიზიკური პირი და ასევე უნდა აისახოს სტატისტიკურ ანგარიშგებაში.

„მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად (მუხლი 1 და 2), **მენარმე სუბიექტები** არიან:

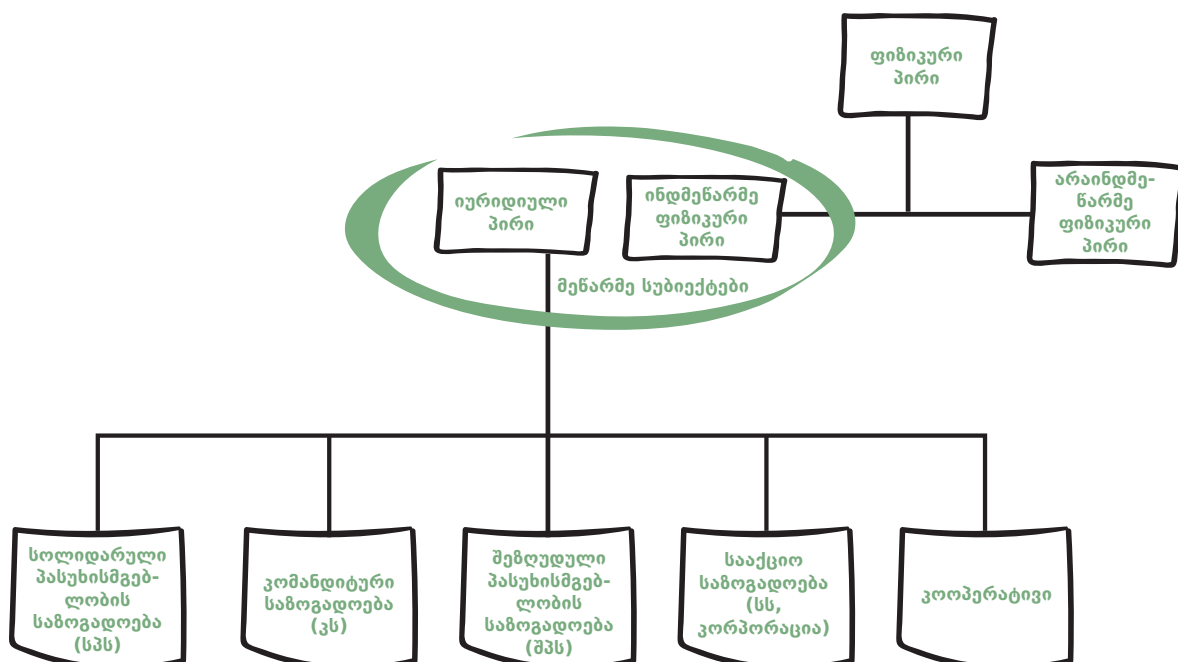
- ინდივიდუალური მენარმე,
- სოლიდარული პასუხისმგებლობის საზოგადოება (სპს),
- კომანდიტური საზოგადოება (კს),
- შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება (შპს),
- სააქციო საზოგადოება (სს, კორპორაცია)
- კოოპერატივი.

მენარმე სუბიექტები იყოფიან იურიდიულ და ინდემნარმე ფიზიკურ პირებად (იხ.სქემა 5.2).

5.7.45. **იურიდიული პირის** სტატუსის მქონე საწარმოები (კომპანიები) არიან: სოლიდარული პასუხისმგებლობის საზოგადოება (სპს), კომანდიტური საზოგადოება (კს), შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება (შპს), სააქციო საზოგადოება (სს, კორპორაცია) და კოოპერატივი.

5.7.46. ინდივიდუალური მენარმე არ არის იურიდიული პირი. ინდივიდუალური მენარმე, როგორც „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ უფლება-მოვალეობათა სუბიექტი, წარმოიშობა მხოლოდ მენარმეთა და არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების რეესტრში რეგისტრაციის მომენტიდან. ინდივიდუალური მენარმე საქმიან ურთიერთობებში თავის უფლებებს ახორციელებს და მოვალეობებს ასრულებს, როგორც **ფიზიკური პირი**.

სქემა 5.2. მენარმე სუბიექტების კლასიფიკაცია

5.7.47. **შინამეურნეობების მომსახურე კერძო არაკომერციული ორგანიზაციების სექტორი (შიმკაო; S15000)** აერთიანებს ისეთ ორგანიზაციებს, რომელთა პრინციპული ფუნქციაა არასაბაზრო მომსახურების გაწევა შინამეურნეობებისათვის, ან საზოგადოებისათვის მთლიანად. ასეთი ორგანიზაციებია: პარტიები, რელიგიური დაწესებულებები, არასამთავრობო ორგანიზაციები, პროფესიული კავშირები და გაერთიანებები და ა.შ.

5.7.48. **ეკონომიკური საქმიანობის სახეების კლასიფიკატორი (CodeList CL_Nac)** ახდენს ფინანსური ინსტიტუტის (რესპონდენტის) კლიენტის (კონტრაგენტის) იდენტიფიცირებას ეკონომიკური საქმიანობის სახის მიხედვით. ეს კლასიფიკატორი შეესაბამება „ეკონომიკური საქმიანობის სახეების“ საქართველოს ეროვნულ კლასიფიკატორს (სევ 001-2004), რომელიც ეფუძნება ეკონომიკურ საქმიანობათა სახეების ევროპულ კლასიფიკატორს NACE (Nomenclature des Activités de Communauté Européenne).

5.7.49. ეკონომიკური საქმიანობის სახეების საქართველოს ეროვნული კლასიფიკატორი სევ 001-2004 წარმოადგენს ეკონომიკური და სოციალური ინფორმაციის კლასიფიკაციისა და კოდირების ეროვნული სისტემის შემადგენელ ნაწილს. საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრის 2004 წლის 22 დეკემბრის N 1-1-/282 ბრძანების თანახმად, დღეისათვის საქართველოში მოქმედებს ეკონომიკური საქმიანობის სახეების საქართველოს ეროვნული კლასიფიკატორი სევ 001-2004 http://www.matsne.gov.ge/index.php?option=com_idmssearch&view=docView&id=1099016, რომელიც წარმოადგენს ეკონომიკური და სოციალური ინფორმაციის კლასიფიკაციისა და კოდირების ეროვნული სისტემის შემადგენელ ნაწილს და სავალდებულოა გამოსაყენებლად საქართველოში მოქმედი ყველა იურიდიული პირის მიერ.

კლასიფიკაციის ობიექტებს (საკლასიფიკაციო სიმრავლის ელემენტს) სევ 001-2004 - ში წარმოადგენენ ეკონომიკური საქმიანობის სახეები, რომლითაც ხასიათდება როგორც ერთპროფილიანი, ასევე მრავალპროფილიანი მეურნე სუბიექტები.

საქმიანობის სახე განისაზღვრება როგორც პროცესი, რომელიც მიმართულია იმ ერთგვაროვანი პროდუქციის (საქონელი, მომსახურება) მისაღებად, რომელიც ახასიათებს ეკონომიკური საქმიანობის სახეების კლასიფიკატორის მეტად დაწვრილმანებულ კატეგორიებს.

პირადი დამხმარე მეურნეობისა და საიჯარო მეურნეობების ეკონომიკური საქმიანობა შედის საქმიანობის სახეების შესაბამის კატეგორიებში.

სევ 001-2004 - ში გათვალისწინებულია განსხვავება ძირითად და დამხმარე საქმიანობებს შორის.

5.7.50. **ძირითად საქმიანობას** წარმოადგენს ისეთი საქმიანობა, რომელსაც შეაქვს უდიდესი წვლილი მეურნე სუბიექტის დამატებულ ღირებულებაში, ან საქმიანობა, რომლის დამატებული ღირებულება აღემატება მეურნე სუბიექტის სხვა ნებისმიერი საქმიანობის დამატებულ ღირებულებას.

5.7.51. **დამხმარე საქმიანობა** ეწოდება საქმიანობის იმ სახეებს, რომლებიც ხელს უწყობენ მეურნე სუბიექტის ძირითადი საქმიანობის სახის განხორციელებას (გადატანა, შენახვა, შესყიდვა, დაცვა და ა.შ.).

მეურნე სუბიექტის სტრუქტურული ქვედანაყოფის დამხმარე საქმიანობა განისაზღვრება მისი ძირითადი საქმიანობის მიხედვით.

5.7.52. **რეგიონების კლასიფიკატორი (CodeList CL_Reg)** ახდენს ფინანსური ინსტიტუტის (რესპონდენტის) მიერ განხორციელებული ოპერაციების იდენტიფიცირებას გეოგრაფიული ნიშნის მიხედვით. კერძოდ, რეზიდენტებთან განხორციელებული ოპერაციების იდენტიფიცირებას ქვეყნის შიგნით არსებული რეგიონების (ბანკის ფილიალების ადგილმდებარეობის) მიხედვით და არარეზიდენტებთან განხორციელებული ოპერაციების იდენტიფიცირებას საზღვარგარეთის მიხედვით.

5.7.53. **გაცემული სესხების (განთავსებული დეპოზიტების) რეგიონების მიხედვით კლასიფიკაცია** ხდება ფინანსური ინსტიტუტის იმ ფილიალის გეოგრაფიული ადგილმდებარეობის მიხედვით, რომელმაც გასცა სესხი (სადაც განთავსდა დეპოზიტი). ასეთი მიდგომა, არსებული რეალობიდან გამომდინარე, როგორც გამონაკლისი, დასაშვებია სტატისტიკური აღრიცხვის გამართვების მიზნით.

ამასთან, ყურადღებამისაქცევია ის გარემოება, რომ საქართველოს შიგნით რეგიონების მიხედვით სესხებისა და ვადიანი დეპოზიტების იდენტიფიცირება უნდა მოხდეს როგორც რეზიდენტების, ისე არარეზიდენტების შემთხვევაში.

5.7.54. **სხვა ფინანსური და არაფინანსური ინსტრუმენტების საქართველოს შიგნით რეგიონების მიხედვით იდენტიფიცირებას სებასტატი არ გულისხმობს** (იხ. ცხრილი 5.20; „+“ ნიშნავს, რომ შესაბამისი რეგიონის მიხედვით მოცემული ფინანსური ინსტრუმენტის იდენტიფიცირება ხდება, „-“ ნიშანი მიუთითებს, რომ პირიქით, არ ხდება):

ცხრილი 5.20. რეზიდენტობის იდენტიფიცირება ინსტრუმენტების მიხედვით

ინსტრუმენტები	რეზიდენტები													
	R00	R01	R02	R03	R04	R05	R06	R07	R08	R09	R10	R11	R12	R13
დეპოზიტები	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
მ.შ. ვადიანი დეპოზიტები	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
სესხები	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
დანარჩენი ინსტრუმენტები	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ინსტრუმენტები	არარეზიდენტები													
	R00	R01	R02	R03	R04	R05	R06	R07	R08	R09	R10	R11	R12	R13
დეპოზიტები	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
მ.შ. ვადიანი დეპოზიტები	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
სესხები	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
დანარჩენი ინსტრუმენტები	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+

5.7.55. თუ ბანკს გააჩნია ფილიალი საზღვარგარეთ, ასეთი ფილიალი მოცემული ქვეყნისათვის (საქართველოსათვის) წარმოადგენს არარეზიდენტს და შესაბამისად ამ ფილიალის მიერ განხორციელებული ოპერაციები არ უნდა მოხდეს ანგარიშგებაში. რესპოდენტ ბანკსა და მის ფილიალს შორის ოპერაციები განიხილება, როგორც რეზიდენტსა და არარეზიდენტს შორის განხორციელებული ოპერაციები. შესაბამისად, თუ რეზიდენტი კომერციული ბანკის საზღვარგარეთის ფილიალში:

- (1) სესხი აიღო (ან დეპოზიტი განათავსა) არარეზიდენტმა, ეს ოპერაცია განიხილება, როგორც არარეზიდენტებს შორის განხორციელებული ოპერაცია და არ მოხდება ანგარიშგებაში;
- (2) სესხი აიღო (ან დეპოზიტი განათავსა) რეზიდენტმა – ეს ოპერაცია არ მოხდება ანგარიშგებაში, რამდენადაც, მიუხედავად იმისა, რომ ეს ოპერაცია განიხილება, როგორც რეზიდენტსა და არარეზიდენტს შორის განხორციელებული ოპერაცია, სებასტატის ფარგლებში ანგარიშგებას ექვემდებარება კომერციული ბანკი (და არა მისი კლიენტი), რომელიც ამ შემთხვევაში არის არარეზიდენტი და არ მონაწილეობს სებასტატის სქემაში.

5.7.56. **სესხებზე დამატებითი ინფორმაციის კლასიფიკატორი (CodeList CL_Lop)** ახდენს ფინანსური ინსტიტუტის მიერ გაცემული/მიღებული სესხების დეტალიზაციას სხვადასხვა ნიშნების მიხედვით. კერძოდ, იგი ახდენს სესხების დეტალიზაციას სასესხო პროდუქტების, ასევე სესხების კლასიფიკაციას კატეგორიების და სხვა ნიშნების მიხედვით.

- **სამომხმარებლო სესხი** – ფიზიკურ პირზე/შინამეურნეობაზე გაცემული სესხი, ხანგრძლივი მოხმარების სამომხმარებლო საქონლისა და მომსახურების შესაძენად (საქონლისა და მომსახურების განვადებით შეძენის ჩათვლით), რომლის დაბრუნებაც, როგორც წესი, ხდება ნაწილ-ნაწილ, გრაფიკის მიხედვით; მოიცავს აგრეთვე სესხებს, გაცემულს სამედიცინო ხარჯებთან, დასვენებასთან და სხვა პერსონალურ ხარჯებთან დაკავშირებით, ასევე სტუდენტურ სესხებს. **არ მოიცავს სესხებს, გაცემულს:** უძრავი ქონების შეძენასთან და რემონტთან დაკავშირებით, ავტომობილის შესაძენად, ბიზნესისა და პროფესიული საქმიანობის დასაფინანსებლად, ბიზნესთან დაკავშირებული მოწყობილობისა და აღჭურვილობის შესაძენად, ასევე თანამშრომელთა არასამომხმარებლო სესხებს, დეპოზიტით უზრუნველყოფილ სესხებს (თუ ვერ ხდება იდენტიფიცირება, რომ ის გაიცემა სამომხმარებლო მიზნებისათვის), ოვერდრაფტებს, საკრედიტო ბარათებით და სწრაფი განვადებით გაცემულ სესხებს; სამომხმარებლო სესხებში არ ჩაირთვება ისეთი სესხები, რომელთა მიკუთვნებაც ამ კატეგორიაზე ცალსახად შეუძლებელია და/ან არ არის განსაზღვრული ასეთად შესაბამის ხელშეკრულებაში.

ჩანართი 5.3: უძრავი ქონების გირაოს ქვეშ გაცემული სამომხმარებლო სესხის იდენტიფიცირება

თუ სამომხმარებლო სესხი გაცემულია უძრავი ქონების გირაოს ქვეშ, მაშინ ასეთი სესხი (ინსტრუმენტის კოდი: F04000) ანგარიშგებაში უნდა აისახოს როგორც სამომხმარებლო (დამატებითი ინფორმაციის კოდი: 0100000), რომელიც უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით (შესაბამისი კოდი CL_Loc კლასიფიკატორიდან). ანუ დამუშავებისას ასეთი სესხი მოხვდება როგორც სამომხმარებლო სესხის, ისე უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხის კატეგორიაში.

- **უძრავი ქონების შესაძენად და რემონტისათვის გაცემული სესხი** – სესხი, რომელიც გაცემულია ფიზიკურ პირზე უძრავი საცხოვრებელი ქონების (მათ შორის შინამეურნეობისათვის განკუთვნილი მიწის) შესაძენად ან რემონტისათვის.
- **ბიზნეს-სესხი**, გარდა მცირე და საშუალო ბიზნესზე გაცემული სესხისა – სესხი, რომელიც გაიცემა იმ ბიზნესისა და პროფესიული საქმიანობის დასაფინანსებლად, აგრეთვე იმ ბიზნესთან დაკავშირებული მოწყობილობისა და აღჭურვილობის შესაძენად, რომელიც არ მიეკუთვნება მცირე და საშუალო ბიზნესის კატეგორიის საწარმოებზე გაცემულ სესხს. ანუ ეს არის მსხვილ საწარმოებზე გაცემული სესხი, სადაც დასაქმებულთა საშუალოწლიური რაოდენობა აღემატება 100 კაცს, ხოლო საშუალოწლიური ბრუნვის მოცულობა – 1.5 მლნ ლარს.
- **მცირე და საშუალო ბიზნესზე გაცემული სესხი** – სესხი, რომელიც გაიცემა მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარებისათვის.
- მცირე ბიზნესს მიეკუთვნება ყველა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი საწარმო, რომელშიც დასაქმებულთა საშუალოწლიური რაოდენობა არ აღემატება 20 დასაქმებულს და საშუალო წლიური ბრუნვის მოცულობა – 0.5 მლნ ლარს.
- საშუალო ბიზნესს მიეკუთვნება ყველა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი საწარმო, რომელშიც დასაქმებულთა საშუალოწლიური რაოდენობა 20-დან 100 დასაქმებულამდეა, ხოლო საშუალო წლიური ბრუნვის მოცულობა – 0.5 მლნ-დან 1.5 მლნ ლარამდე.

საწარმოთა კატეგორია	დასაქმებულთა საშუალოწლიური რაოდენობა	საშუალოწლიური ბრუნვა
მსხვილი	100 <	1.5 მლნ ლარი <
საშუალო	20-100	0.5-1.5 მლნ ლარი
მცირე	20 >	0.5 მლნ ლარი >

- **ავტო სესხი** – სესხი, გაცემული ავტომობილის შესაძენად და გასარემონტებლად, ავტოგანვადების ჩათვლით.
- **სალომბარდე სესხი** – ადვილად რეალიზებადი მოძრავი ქონების გირაოს ქვეშ გაცემული სესხი.
- **რეპო** – რეპოპერაციებით ბანკებისათვის მიცემული სახსრები.
- **ვადაგადაცილებული სესხი** – სესხი, რომლის მიხედვითაც დავალიანება დაფარული არ არის საკრედიტო ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადაში.
- **ვადაგადაცილებული სესხი, აქტივების ხარისხის შეფასებისათვის** – სესხი, რომლის ძირითადი თანხის (მისი ნაწილის) ან პროცენტის განვადებით გათვალისწინებული თანხის გადახდა არ მომხდარა 30-ზე მეტი კალენდარული დღის განმავლობაში შეთანხმებული თარიღის შემდეგ, რომელიც მოცემულია სესხთან დაკავშირებულ შესაბამის დოკუმენტაციაში (იხ. "კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესი", დამტკიცებული სებ-ის პრეზიდენტის 2000 წლის 29 დეკემბრის N350 ბრძანებით).
- **სტანდარტული სესხი** – სესხი კლასიფიცირდება „სტანდარტულად“, თუ მისი ძირითადი თანხის და პროცენტის მუდმივად გადახდა დროულად წარმოებს, ამასთან, მსესხებლის კაპიტალი და გადახდის უნარი სტაბილურია. ეს კლასიფიკაცია მისაღებია, როდესაც მსესხებელი ფინანსურად ძლიერია და აქვს საკმარისი კაპიტალი, რათა შეამციროს უარყოფითი ზეგავლენა მოულოდნელი მოვლენებისაგან, ასრულებს მომგებიანობასთან დაკავშირებულ თავის მიზნებს და აქვს საკმარისი ნაღდი ფული, რათა დროულად დააკმაყოფილოს ყველა ვალდებულება, მათ შორის აღნიშნული აქტივი (იხ. "კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესი", დამტკიცებული სებ-ის პრეზიდენტის 2000 წლის 29 დეკემბრის N350 ბრძანებით).
- **საყურადღებო სესხი.** სესხი კლასიფიცირდება „საყურადღებოდ“, თუ:
 - იგი ადევკატურად არის დაცული, მაგრამ პოტენციურად სუსტია. მიუხედავად იმისა, რომ სესხის გაცემის დროს მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობა და გადახდის უნარი სტაბილური ჩანდა, შემდეგში გამოჩნდა განსაზღვრული ნაკლოვანებები და ტენდენციები. იმ შემთხვევაში, თუ ისინი არ გამოსწორდება, შესაძლოა გაჩნდეს ეჭვი მსესხებლის მიმართ, გააგრძელოს სესხის დროული დაფარვა. ასეთი სესხი ქმნის გაუმართლებელ საკრედიტო რისკს, მაგრამ არა ისეთს, რომ მიენიჭოს კლასიფიკაცია „არასტანდარტული“, იმიტომ, რომ საკრედიტო რისკი მოცემულ მომენტში მცირეა. ასეთი ნაკლოვანებების მაგალითებია ისეთი სიტუაციები, როდესაც საკრედიტო დოკუმენტაცია (ან მათი ნაწილი) დაკარგულია, არასრული ან მოძველებულია; როდესაც ბანკს არ ძალუძს აქტივების შესაბამისად მართვა ან მსესხებელთან სათანადო ურთიერთობა, ან როდესაც მთლიანად უზრუნველყოფილი სესხის შემთხვევაში, გირაო ან იპოთეკა დოკუმენტურად არ არის სწორად გაფორმებული, გადაცემული ან რეგისტრირებული, ანდა როდესაც არსებობს ინფორმაცია გირაოს ან იპოთეკის საეჭვო მდგომარეობასთან ან მის მონიტორინგთან და კონტროლთან დაკავშირებით;

- ბანკის განმეორებითი მოთხოვნის მიუხედავად მსესხებელმა ვერ მოახერხა ფინანსური ანგარიშების მიწოდება, მათ შორის საბალანსო უწყისის ან მოგება-ზარალის უწყისის, ან სამუშაო ან ბიზნეს-გეგმის, რაზეც არსებობდა შეთანხმება;
- მოსალოდნელია ისეთი მოვლენები მსესხებლის საქმიანობაში ან წარმოებაში, ან ისეთი მიმართულებები ბაზარზე, რომელთა გამოც შესაძლოა, რომ მსესხებლის მომავალი მოგება ან ბიზნესი გახდეს არასტაბილური, ანდა აღმოჩნდეს მნიშვნელოვნად გაუარესებული;
- გირაოსთან ან იპოთეკასთან დაკავშირებული დოკუმენტაცია არ არის სწორად გაფორმებული, ან როდესაც გირაო ან იპოთეკა არ არის სწორად რეგისტრირებული, და ამ ორიდან რომელიმე სიტუაციას თან ერთვის გადახდის პირველადი წყაროს საშუალებით ამ ვალის სათანადო დაფარვის დაქვეითებული უნარი;
- სესხის ვადაგადაცილებული პროცენტი დაუფარავია და დამატებულია ძირითად თანხაზე;
- ნებისმიერი შეთანხმებული გადახდა ვადაგადაცილებულია 30 დღეზე ნაკლები პერიოდით. თუმცა ასეთი ვადაგადაცილება არ არის ამ კლასიფიკაციის ერთადერთი ან ძირითადი მიზეზი.

(დეტალურად იხ. "კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესი", დამტკიცებული სებ-ის პრეზიდენტის 2000 წლის 29 დეკემბრის N350 ბრძანებით).

● **არასტანდარტული სესხი.** სესხი კლასიფიცირდება „არასტანდარტულად“, თუ:

- იგი არაადეკვატურად არის დაცული მსესხებლის კაპიტალითა და გადახდის უნარით, ანდა გირაოს ან იპოთეკის ღირებულებით. „არასტანდარტულად“ კლასიფიცირებულ სესხს გააჩნია ისეთი სისუსტეები ან პრობლემები, რომლებიც საფრთხეს უქმნის დავალიანების დაფარვას ან საეჭვოს ხდის მთლიან გადახდას;
- სესხის გადახდის ძირითადი წყაროები, მათ შორის კაპიტალი და მოგება, არ არის საკმარისი ვალის გადასახდელად. ამიტომაც ბანკმა უნდა გამოიყენოს გადახდის სხვა წყაროები, როგორიცაა გირაოს ან იპოთეკის გაყიდვა, მსესხებლის სხვა აქტივების გაყიდვა ან მსესხებლის სხვა ვალ(ებ)ის რესტრუქტურირება. ამასთან, არსებობს სხვა ისეთი მნიშვნელოვნად უარყოფითი პირობები, როგორიცაა: ღირებულების მქონე და რეალიზებადი გირაოს ან იპოთეკის არარსებობა, მსესხებლის აუხსნელი და ხანგრძლივი არყოფნა, ან საკუთარი ბიზნესისადმი უყურადღებობა.

ასევე:

- საბლანკო ან ნაწილობრივ უზრუნველყოფილ სესხს, როდესაც მისი ძირითადი თანხის ან პროცენტის გადახდა ვადაგადაცილებულია სულ ცოტა 30 ან მეტი დღით, უნდა მიეცეს „არასტანდარტული“ სესხის კლასიფიკაცია, თუმცა ასეთი ვადაგადაცილება არ არის ასეთი კლასიფიკაციის ერთადერთი ან ძირითადი მიზეზი;
- მთლიანად უზრუნველყოფილ სესხს, როდესაც მისი ძირითადი თანხის ან პროცენტის გადახდა ვადაგადაცილებულია სულ ცოტა 60 ან მეტი დღით, უნდა მიეცეს „არასტანდარტული“ სესხის კლასიფიკაცია, თუმცა ასეთი ვადაგადაცილება არ არის ამ კლასიფიკაციის ერთადერთი ან ძირითადი მიზეზი.
- ყველა კომერციულ ბანკს მოეთხოვება სპეციალური რეზერვის შექმნა თითოეული „არასტანდარტულად“ კლასიფიცირებული სესხისათვის სესხის ძირითადი თანხის გადაუხდელი ნაშთის 30%-ის ოდენობით.

(დეტალურად იხ. "კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესი", დამტკიცებული სებ-ის პრეზიდენტის 2000 წლის 29 დეკემბრის N350 ბრძანებით).

● **საეჭვო სესხი.** ა) სესხი კლასიფიცირდება „საეჭვოდ“, თუ მას აქვს „არასტანდარტულად“ კლასიფიცირებული სესხის მახასიათებლები, მაგრამ არსებულ პირობებში მისი გადახდა საეჭვოა ერთ-

ერთი ისეთი სისუსტის გამო, როგორიცაა: გარკვეული და მნიშვნელოვანი ფაქტორის არსებობა, რომლიდან გამომდინარეც მოსალოდნელია ნაწილობრივი გადახდა უახლოეს პერიოდში და ამიტომ „უიმედო“ კლასიფიკაციის მინიჭება მოცემულ მომენტში საჭირო არ არის, სანამ ფაქტები უფრო არ გაირკვევა. „გარკვეული და მნიშვნელოვანი“ ფაქტორები მოიცავს ისეთ ფაქტორებს, როგორიცაა სესხის მიმდინარე ნაწილობრივი გადახდა ან გირაოს (იპოთეკის) დასაკუთრებისა და გაყიდვის პროცედურების დაწყება და განხორციელება უახლოეს მომავალში, ასევე დამატებითი გირაოს ან იპოთეკის ჩადების შესაძლებლობა, რითაც სესხი მთლიანად უზრუნველყოფილი გახდება.

ბ) საბლანკო ან ნაწილობრივ უზრუნველყოფილ სესხს, როდესაც მისი ძირითადი თანხის ან პროცენტის გადახდა ვადაგადაცილებულია სულ ცოტა 90 ან მეტი დღით, უნდა მიეცეს „საეჭვო“ სესხის კლასიფიკაცია, თუმცა ასეთი ვადაგადაცილება არ არის ამ კლასიფიკაციის ერთადერთი ან ძირითადი მიზეზი.

გ) მთლიანად უზრუნველყოფილ სესხს, როდესაც მისი ძირითადი თანხის ან პროცენტის გადახდა ვადაგადაცილებულია სულ ცოტა 120 ან მეტი დღით, უნდა მიეცეს „საეჭვო“ სესხის კლასიფიკაცია, თუმცა ასეთი ვადაგადაცილება არ არის ამ კლასიფიკაციის ერთადერთი ან ძირითადი მიზეზი.

დ) ყველა კომერციულ ბანკს მოეთხოვება სპეციალური რეზერვის შექმნა თითოეული „საეჭვოდ“ კლასიფიცირებული სესხისათვის სესხის ძირითადი თანხის გადაუხდელი ნაშთის 50%-ის ოდენობით.

(დეტალურად იხ. „კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესი“, დამტკიცებული სებ-ის პრეზიდენტის 2000 წლის 29 დეკემბრის N350 ბრძანებით).

❖ **უიმედო სესხი.** სესხი კლასიფიცირდება „უიმედოდ“, თუ:

- მსესხებლის გადახდისუუნარობის გამო შეუძლებელია მისი ამოღება ან ამოღებადი თანხა იმდენად მცირეა, რომ იგი ბანკის ბალანსზე არ უნდა დარჩეს;
- გირაოს ან იპოთეკის მიუხედავად, მისი ძირითადი თანხის ან პროცენტის გადახდა ვადაგადაცილებულია 150 დღით;
- 150-ზე ნაკლები დღით ვადაგადაცილების მიუხედავად, მსესხებლის შესახებ მოპოვებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, სესხის ამოღება მთლიანად შეუძლებელია ან ამოსაღებად მოსალოდნელი თანხები არ შეესაბამება ამოღებისათვის დახარჯულ დროსა და ხარჯებს.

(დეტალურად იხ. „კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესი“, დამტკიცებული სებ-ის პრეზიდენტის 2000 წლის 29 დეკემბრის N350 ბრძანებით).

სესხების ბოლო სამი კატეგორია (არასტანდარტული, საეჭვო და უიმედო სესხები) ერთიანდება უმოქმედო სესხების (Nonperforming loans; NPL) კატეგორიაში (იხ.: CL_Ins, F08527).

5.7.57. „სესხებზე დამატებითი ინფორმაციის კლასიფიკატორი“ ითვალისწინებს სესხის თითოეული კატეგორიიდან **ფიქსირებულ-პროცენტიანი და ცვალებად-პროცენტიანი სესხების გამიჯვნას.**

ცვალებადპროცენტიანი სესხი გულისხმობს სესხის ფიქსირებული პროცენტის მიბმას სხვა განაკვეთთან (მაგალითად, ეროვნული ბანკის რეფინანსირების განაკვეთთან), რომელიც პერიოდულად შესაძლოა იცვლებოდეს.

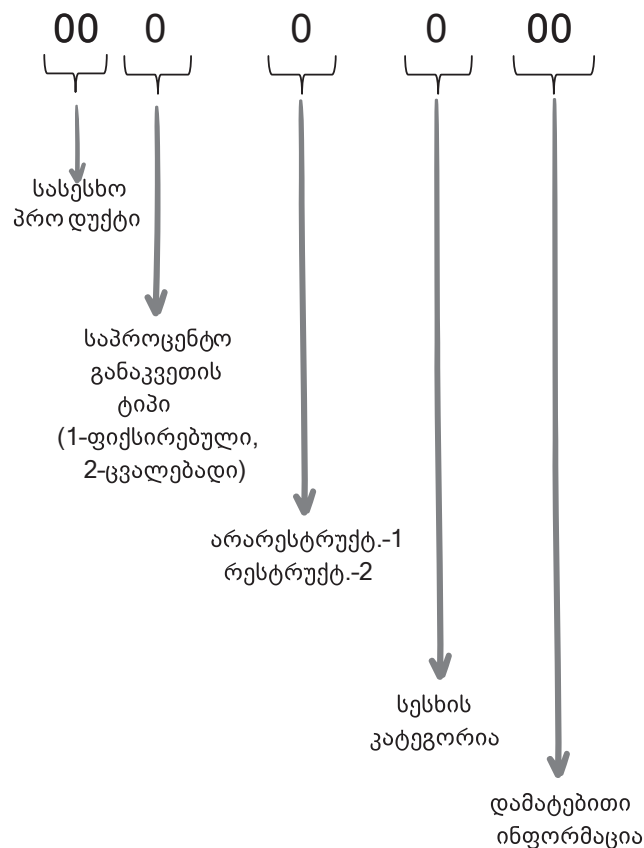
5.7.58. „სესხებზე დამატებითი ინფორმაციის კლასიფიკატორი“ ითვალისწინებს აგრეთვე **არარესტრუქტურირებული და რესტრუქტურირებული სესხების** გამიჯვნას.

5.7.59. რესტრუქტურიზებული სესხი გულისხმობს სესხს, რომლის დაფარვის პირობების შეცვლაზე, მსესხებლის იურიდიული ან ფინანსური მდგომარეობის გამო, არსებობს შეთანხმება ბანკსა და მსესხებელს შორის (იხ. "კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესი", დამტკიცებული სეზ-ის პრეზიდენტის 2000 წლის 29 დეკემბრის N350 ბრძანებით).

5.7.60. რესტრუქტურიზებულ სესხებს მიეკუთვნება ყველა ის სესხი, რომლის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობები შეცვლილია ერთ-ერთი შემდეგი ქვეპუნქტის მიხედვით:

- ⊗ საპროცენტო განაკვეთის შემცირება ან დარიცხული პროცენტის მიღების უფლებაზე უარის თქმა;
- ⊗ ძირითადი თანხის ან პროცენტის შემცირება, რაც არ არის მსესხებლის მიერ გადახდის შედეგი;
- ⊗ სესხის დაფარვის ვადის გაგრძელება;
- ⊗ ბანკის მიერ მსესხებლისათვის მინიჭებული ნებისმიერი სხვა უფლება ან პრივილეგია, რაც ნორმალურ პირობებში არ მოხდებოდა.

ამდენად, CL_Lop კლასიფიკატორში კოდის თანრიგების დანიშნულება შემდეგია:

ანუ თანრიგი 1-2 აღნიშნავს სასესხო პროდუქტს (სამომხმარებლო, უძრავი ქონების შესაძენად და რემონტისათვის, ავტოსესხი და ა.შ.);

თანრიგი 3 – გამოიყენება საპროცენტო განაკვეთის ტიპის (ფიქსირებული/ცვალეზადი) იდენტიფიცირებისათვის;

თანრიგი 4 – გამოიყენება არარესტრუქტურიზებული/რესტრუქტურიზებული სესხის იდენტიფიცირებისათვის;

თანრიგი 5 – აღნიშნავს სესხის კატეგორიას (სტანდარტული, საყურადღებო, არასტანდარტული, საეჭვო, უიმედო);

თანრიგი 6-7: გამოიყენება დამატებითი ინფორმაციის იდენტიფიცირებისათვის, როგორცაა ვადაგადაცელების სტატუსის მიხედვით იდენტიფიცირება, ან სხვა დამატებითი ინფორმაციისათვის, რომლის შესწავლის აუცილებლობაც შესაძლოა გაჩნდეს მომავალში.

5.7.61. სესხებზე დამატებითი ინფორმაციის კლასიფიკატორი მოცემულია დანართში 2 (CL_Lop).

სესხებზე დამატებითი ინფორმაციის კლასიფიკატორის თითოეული პოზიციის გასწვრივ, განსაზღვრულია „ინფორმაციის მიღების წესი“ (იხ. ბოლო ორი სვეტი) – „აგზავნის ბანკი“ ან „ფორმულა“. „ფორმულა“-თი აღნიშნული სტრიქონის გამოთვლა ხორციელდება ეროვნულ ბანკში და მისი გამოგზავნა ანგარიშვალდებული ბანკის მიერ არ ხდება. FID ოჯახის მონაცემების წარმოდგენისას, თითოეული სასესხო პროდუქტის მიხედვით ეროვნულ ბანკში წარმოსადგენია მხოლოდ ZZ-ზე და Z0-ზე დაბოლოებული კოდების შესაბამისი ინფორმაცია. ამასთან, ZZ-ზე დამთავრებული კოდები წარმოდგენს 1-იანებზე დაბოლოებული კოდების ჯამს, ხოლო Z0-ზე დამთავრებული – 2-, 3- და 4-იანზე დაბოლოებული კოდებით განსაზღვრული მონაცემების ჯამს.

5.7.62. **სესხებზე დამატებითი ინფორმაციის კლასიფიკატორი ცალკე კომპონენტად არ მოიცავს ოვერდრაფტს. მისი იდენტიფიცირება უნდა მოხდეს „სხვა სესხების“ კატეგორიის (080000) შესაბამის პოზიციის მიხედვით.**

5.7.63. **სესხების უზრუნველყოფის კლასიფიკატორი (CodeList CL_Loc)** ახდენს ფინანსური ინსტიტუტის მიერ გაცემული სესხების დეტალიზაციას უზრუნველყოფის სახეების მიხედვით.

● **საცხოვრებელი უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი - სესხი**, რომელიც უზრუნველყოფილია სახლით, ბინით, მობილური სახლით, ინდივიდუალური შინამეურნეობისათვის განკუთვნილი მიწით.

● **კომერციული უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი - სესხი**, რომელიც უზრუნველყოფილია კომერციული უძრავი ქონებით, აგრეთვე სამშენებლო და დეველოპერული კომპანიებისათვის გამოყოფილი სესხი. კომერციულ უძრავ ქონებას განეკუთვნება შენობა-ნაგებობები და მიწა, რომელიც გამოყენებულია წარმოების, საცალო და საბითუმო ვაჭრობის და სხვა ანალოგიური საქმიანობისათვის.

● **ფასიანი ქაღალდებით უზრუნველყოფილი სესხი - სესხი**, რომელიც უზრუნველყოფილია ფასიანი ქაღალდებით.

● **მოძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი - სესხი**, რომელიც უზრუნველყოფილია მოძრავი ქონებით, ფასიანი ქაღალდებით უზრუნველყოფილის გარდა.

● **სხვა ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი - სესხები**, რომლებიც უზრუნველყოფილია სხვა ქონებით, გემთა ჩამოთვლილის გარდა, მათ შორის მესამე პირის გარანტიით, ხელფასით უზრუნველყოფილი და სხვ.

● **საბლანკო სესხი - სესხი** რომელიც გაიცემა უზრუნველყოფის გარეშე („საქართველოს კანონი კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“, თავი 1, მუხლი 1, პუნქტი „მ“).

5.7.64. **თუ სესხს გააჩნია შერეული უზრუნველყოფა** (და შესაძლოა, ამასთან, უზრუნველყოფის თანხა აჭარბებს სესხის თანხას), მაშინ სეგსტატში უნდა გაიყოს ასეთი სესხი უზრუნველყოფის ტიპების თანხის პროპორციულად. მაგალითად, ვთქვათ გაცემულია სესხი 120000 ლარის ოდენობით და იგი უზრუნველყოფილია საცხოვრებელი უძრავი ქონებით – 80000 ლარი, მოძრავი ქონებით – 30000 ლარი და ფასიანი ქაღალდებით – 15000 ლარი. ასეთ შემთხვევაში მოცემული სესხი უნდა გაიყოს უზრუნველყოფის ტიპების თანხების პროპორციულად და გამოიგზავნოს სამ ნაწილად (სამი გასაღების შესაბამისად):

ცხრილი 5.22. გაცემული სესხის შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის წესი შერეული უზრუნველყოფის შემთხვევაში

	ლარი	უზრუნველყოფილი ქონების ღირებულება	
	A	B	C
გაცემული სესხი, სულ	120000	x	x
მათ შორის უზრუნველყოფილი:			
სულ	x	125000	100.0
საცხოვრებელი უძრავი ქონებით	76800	80000	64.0
მოძრავი ქონებით	28800	30000	24.0
ფასიანი ქაღალდებით	14400	15000	12.0

ე.ი. საცხოვრებელი უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხის შესაბამისი თანხა იქნება: 76800 ($120000 \times 64 : 100$),
 მოძრავი ქონებით უზრუნველყოფილის შესაბამისი – 28800 ($120000 \times 24 : 100$),
 ფასიანი ქაღალდებით უზრუნველყოფილის შესაბამისი – 14400 ($120000 \times 12 : 100$).

პრაქტიკაში შესაძლოა, რომ გაცემული სესხი არ იყოს სრულად უზრუნველყოფილი (ნაწილობრივ უზრუნველყოფილი სესხი). ასეთ შემთხვევაში, იმის დასადგენად, რომ სესხის არაუზრუნველყოფილი ნაწილი არის ერთი კონკრეტული სესხის ნაწილი და არა საბლანკო სესხი, CL_Loc კლასიფიკატორში არსებობს შემდეგი დამატებითი სტრიქონები:

ცხრილი 5.23. კოდები უზრუნველყოფილი სესხის არაუზრუნველყოფილი ნაწილის იდენტიფიცირებისათვის

LN1	საცხოვრებელი უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხის არაუზრუნველყოფილი ნაწილი
LN2	კომერციული უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხის არაუზრუნველყოფილი ნაწილი
LN3	ფასიანი ქაღალდებით უზრუნველყოფილი სესხის არაუზრუნველყოფილი ნაწილი
LN4	მოძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხის არაუზრუნველყოფილი ნაწილი
LN5	სხვა ქონებით უზრუნველყოფილი სესხის არაუზრუნველყოფილი ნაწილი

ასეთი სესხის შემთხვევაში სათანადო გაანგარიშებები ინფორმაციის წარმოსადგენად უნდა განხორციელდეს შემდეგი სქემით:

ცხრილი 5.24. გაცემული სესხის შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის წესი შერეული და ამავე დროს არასრულად უზრუნველყოფის შემთხვევაში

	ლარი	უზრუნველყოფილი ქონების ღირებულება	
		თანხა, ლარი	ხვედრითი წილი
გაცემული სესხი, სულ	120000.00	x	x
მათ შორის უზრუნველყოფილი:			
სულ	x	110000.00	100.0
კომერციული უძრავი ქონებით	80000.00	80000.00	72.7
ფასიანი ქაღალდებით	30000.00	30000.00	27.3
არაუზრუნველყოფილი ნაწილი	10000.00	x	x
მათ შორის:			
ნაწილი 1	7272.73	x	x
ნაწილი 2	2727.27	x	x

საჭიროა, რომ აღნიშნული სესხის იდენტიფიცირება მოხდეს 4 გასაღების საშუალებით (უზრუნველყოფის ტიპების მიხედვით):

კომერციული უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი ნაწილი (CL_Loc - LC2);

ფასიანი ქაღალდებით უზრუნველყოფილი ნაწილი (CL_Loc - LC3);

და ასევე პროპორციულად განაწილებული არაუზრუნველყოფილი ნაწილები:

არაუზრუნველყოფილი ნაწილი 1 (CL_Loc - LN2);

არაუზრუნველყოფილი ნაწილი 2 (CL_Loc - LN3).

გემოაღნიშნული პირობების გამო სესხის რამოდენიმე ნაწილად წარმოდგენის შემთხვევაში, იმის იდენტიფიცირებისათვის, რომ საქმე ეხება ერთ კონკრეტულ სესხს (და არა რამდენიმეს), სასესხო ხელშეკრულების რაოდენობაში (QV) უნდა მიეთითოს სესხის მოცემული ნაწილის შესაბამისი კოეფიციენტი, გამრავლებული 100-ზე (რათა მცირე ხვედრითი წილის გამო არ დაიკარგოს სესხის ნაწილი; ამ დაშვებას სებ-ი გაითვალისწინებს მონაცემების დამუშავების დროს).

უზრუნველყოფილი სესხების ეს და სხვა დეტალური შემთხვევები განხილულია ექსელის ცხრილებში მისამართზე: https://services.nbg.gov.ge/SebstatUploader/docs/Case_Study.xlsx.

ანალოგიურად ვიქცევით სესხის ვადაგადაცილებული ნაწილის არსებობის შემთხვევაშიც.

5.7.65. **ფინანსური ინსტრუმენტების რანჟირების კლასიფიკატორი (CodeList CL_Rng)** ახდენს ფინანსური ინსტიტუტის მიერ გაცემული სესხების(AS)/მიღებული(LI) დეპოზიტების რანჟირებას განსაზღვრული ინტერვალების მიხედვით, რომელიც ჩამოთვლილია CL_Rng კლასიფიკატორში.

5.7.66. *სესხის შემთხვევაში მისი რანჟირება უნდა მოხდეს სესხის **დარჩენილი** ნაშთის შესაბამისად.*

*დეპოზიტის შემთხვევაში, მიუხედავად დეპოზიტის ტიპისა (ვადიანი, დაგროვებადი, საინვესტიციო ანბარი და ა.შ.) რანჟირება უნდა მოხდეს დეპოზიტის **არსებული ნაშთის** შესაბამისად.*

სესხის რამოდენიმე ნაწილად წარმოდგენის შემთხვევაში რანჟირების წესი ილუსტრირებულია კონკრეტულ მაგალითებზე ექსელის ცხრილებში, მისამართზე: https://services.nbg.gov.ge/SebstatUploader/docs/Case_Study.xlsx.

5.7.67. **საპროცენტო განაკვეთების კლასიფიკატორი (CodeList CL_Ir)** ახდენს ფინანსური ინსტიტუტის მიერ გაცემული/მიღებული სესხებისა და განთავსებული დეპოზიტების შესაბამისი საპროცენტო განაკვეთების იდენტიფიცირებას.

სებსტატი საპროცენტო განაკვეთების ასახვა ეფუძნება იგივე პრინციპს, რაც იყო გამოყენებული აქამდე არსებულ სტატისტიკური ანგარიშების ფორმებში. ანუ, კომერციული ბანკი როგორც გაცემული სესხის, ისე განთავსებული დეპოზიტის მიხედვით მიუთითებს კონკრეტულ საპროცენტო განაკვეთს (იხ. ფორმატი), CL_Ir კლასიფიკატორის შესაბამისად და შესაბამისი სესხის/დეპოზიტის თანხას.

5.7.68. **შეფასების ტიპების კლასიფიკატორი (CodeList CL_MType)** ახდენს თითოეული ფინანსური/არაფინანსური ინსტრუმენტის შეფასების ტიპის იდენტიფიცირებას.

სებსტატი ითვალისწინებს ფინანსური/არაფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებას შემდეგ კლასიფიკაციას:

BV - თანხა (საბალანსო ღირებულება);

QV - რაოდენობა;

MV - საბაზრო ღირებულება;

VC - ღირებულების ცვლილება;

OC - სხვა ცვლილებები.

მითითებები იმის შესახებ, თუ რა ერთეულებში ხდება შეფასება, იხილეთ ცხრილი 7.3.

5.7.69. **ოპერაციის ტიპის კლასიფიკატორი FEX ოჯახისთვის (CodeList CL_TType)** ახდენს კომერციული ბანკის მიერ უცხოური ვალუტის ყიდვა/გაყიდვის ოპერაციების ტიპების (სპოტი, სვოპი, ფორვარდი, ფიუჩერსი, ოპციონი და სხვა) იდენტიფიცირებას.

სპოტი - უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაცია მიმდინარე საბაზრო სპოტ-

კურსით დაუყოვნებლივ ანგარიშსწორების პირობით;

სავალუტო სვოპი - ორ მონაწილეს შორის ერთი და იმავე ვალუტით ერთდროულად

(ერთი სავაჭრო დღის განმავლობაში) დადებული ორი სავალუტო გარიგება, ვალუტის

მიწოდების სხვადასხვა თარიღით და ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის სხვადასხვა კურსით;

სავალუტო ფორვარდი – უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ვადიანი სავალუტო გარიგება ბირჟის გარეშე;

სავალუტო ფიუჩერსი – უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ვადიანი სავალუტო გარიგება ბირჟებზე, გარიგების დადების მომენტისათვის ფიქსირებული ფასით, ოპერაციის გარკვეული დროის შემდეგ შესრულებით;

სავალუტო ოფციონი – უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის უფლება, რომელიც კონტრაქტის პირობით ენიჭება ერთ-ერთ მონაწილე მხარეს. ამავე დროს, მეორე მონაწილე მხარე იღებს ვალდებულებას პირველი მხარის მიერ კონტრაქტით მინიჭებული უფლების გამოყენების შემთხვევაში დააკმაყოფილოს მისი მოთხოვნა;

5.7.70. **კონტრაგენტის კლასიფიკატორი (CodeList CL_Contr)** ახდენს უცხოური ვალუტის ყიდვა/გაყიდვის ოპერაციების განხორციელებისას კომერციული ბანკის კონტრაგენტის იდენტიფიცირებას. უცხოური ვალუტის ყიდვა/გაყიდვის ოპერაციებს კომერციული ბანკები ახორციელებენ:

- ⊗ რეზიდენტ კომერციულ ბანკებთან;
- ⊗ არარეზიდენტ ბანკებთან;
- ⊗ იურიდიულ პირებთან (ბანკების გარდა);
- ⊗ ფიზიკურ პირებთან.

5.7.71. **ოპერაციის ტიპის კლასიფიკატორი MTR ოჯახისთვის (CodeList CL_Inout)** ახდენს სწრაფი ფულადი გზავნილების საქართველოში ჩარიცხვის/საქართველოდან გადარიცხვის ოპერაციების იდენტიფიცირებას.

5.7.72. **ელექტრონული სისტემის კლასიფიკატორი (CodeList CL_Sys)** ახდენს სწრაფი ფულადი გზავნილების განმახორციელებელი ელექტრონული სისტემების იდენტიფიცირებას.

5.7.73. **ოპერაციის ტიპის კლასიფიკატორი BPC ოჯახისთვის (CodeList CL_Tr)** ახდენს საგადახდო ბარათით განხორციელებული ოპერაციების იდენტიფიცირებას. ასეთი ოპერაციებია:

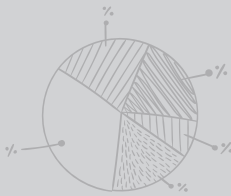
- ⊗ INT – მოცემული ბანკის მიერ ემიტირებული ბარათებით ქვეყნის შიგნით განხორციელებული ოპერაციები (“იშუინგი”; მათ შორის საკუთარ მომსახურების ობიექტებში);
- ⊗ IEX – მოცემული ბანკის მიერ ემიტირებული ბარათებით ქვეყნის გარეთ განხორციელებული ოპერაციები (“იშუინგი”);
- ⊗ ERC – რეზიდენტი ბანკების მიერ ემიტირებული ბარათების (მათ შორის რესპონდენტი ბანკის მიერ ემიტირებული ბარათების) მომსახურება მოცემული ბანკის მიერ (“ექუაირინგი”);
- ⊗ ENC – არარეზიდენტი ბანკების მიერ ემიტირებული ბარათების მომსახურება მოცემული ბანკის მიერ (“ექუაირინგი”).

5.7.74. **ბარათის კატეგორიის კლასიფიკატორი (CodeList CL_Pc)** ახდენს საგადახდო ბარათების იდენტიფიცირებას შემდეგი კატეგორიების მიხედვით:

- ⊗ VISA;
- ⊗ EC/MC;
- ⊗ American Express;
- ⊗ Diners Club;
- ⊗ Union Pay International;
- ⊗ Local Cards.

5.7.75. **ბარათის ტიპის კლასიფიკატორი (CodeList CL_Cd)** ახდენს საგადახდო ბარათების იდენტიფიცირებას გამოშვებული (საკრედიტო/სადებეტო) და აქტიური ბარათების (საკრედიტო/სადებეტო) მიხედვით.

5.7.76. **მომსახურების ობიექტის კლასიფიკატორი (CodeList CL_Ser)** ახდენს საგადახდო ბარათების მომსახურების ობიექტების იდენტიფიცირებას ბანკომატების, ბანკის ფილიალებისა და სერვის-ცენტრებში არსებული პოს-ტერმინალების, სავაჭრო და მომსახურების ობიექტებში არსებული პოს-ტერმინალებისა და ინტერნეტის მიხედვით.

ფინანსური და არაფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია

ფინანსური სექტორის ფინანსური და არაფინანსური ინსტრუმენტები კლასიფიცირდება შემდეგნაირად:

- მონეტარული ოქრო და სესხის სპეციალური უფლებები;
- ნაღდი ფული და დეპოზიტები;
- ფასიანი ქაღალდები, აქციების გარდა;
- სესხები;
- აქციები და სხვა საკუთარი კაპიტალი;
- დაზღვევის ტექნიკური რეზერვები;
- ფინანსური წარმოებულები;
- სხვა მისაღები/გადასახდელი ანგარიშები;
- არაფინანსური აქტივები.

6.1. მონეტარული ოქრო და სესხის სპეციალური უფლებები (SDRs)

(გამოიყენება მხოლოდ ეროვნული ბანკის პრაქტიკაში)

- 6.1.1. მონეტარული ოქრო და სესხის სპეციალური უფლებები (SDRs), გამოშვებული საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მიერ, წარმოადგენს აქტივებს და, როგორც წესი, იმყოფება მონეტარული ხელისუფლების მფლობელობაში (SNA 2008 §11.44).

მონეტარული ოქრო წარმოადგენს ოქროს, რომელზედაც საკუთრების უფლებას ფლობს მონეტარული ხელისუფლება (ცენტრალური ბანკი) და ინახავს მას, როგორც სარეზერვო აქტივს. მონეტარულ ოქროს მიეკუთვნება მხოლოდ ის ოქრო, რომელიც წარმოადგენს ფინანსურ აქტივს და უცხოური რეზერვების ნაწილს. იგი მოიცავს ოქროს ზოდებს (ოქროს ანგარიშებზე არსებული ოქროს ჩათვლით). აქედან გამომდინარე, ოქროს ზოდები შეიძლება იყოს მხოლოდ ცენტრალური ბანკის ფინანსური აქტივი (SNA 2008 §11.45).

- 6.1.2. ოქრო, რომელიც არ წარმოადგენს მონეტარულ ოქროს, კლასიფიცირდება, როგორც არამონეტარული ოქრო და აღირიცხება, როგორც არაფინანსური აქტივი (MFSM §121-122, §217).

6.2. ნაღდი ფული და დეპოზიტები

- 6.2.1. **ნაღდი ფული** მოიცავს ბანკნოტებსა და მონეტებს, დენომინირებულს ეროვნული ვალუტით და უცხოური ვალუტით, რომელიც წარმოადგენს სხვა ქვეყნების ცენტრალური ბანკების ან მთავრობის ვალდებულებებს.

ეს კატეგორია მოიცავს: კომერციული ბანკის სალაროს (F02101), ფულად სახსრებს ბანკომატებში (F02102), კვანძგარეთა საოპერაციო სალაროს (F02103), ბანკნოტებს და მონეტებს გზაში (F02104), სხვა საგადახდო დოკუმენტებს (F02105).

6.2.2. ოქროს მონეტები, რომლებიც არ არის მიმოქცევაში, განიხილება, როგორც არაფინანსური აქტივი.

6.2.3. თუ ეროვნული ბანკიდან ნაღდი ფულის მიღებაზე კომერციული ბანკის მიერ განაცხადის წარდგენიდან ფულის ფაქტობრივ მიღებამდე ეროვნული ბანკი კომერციული ბანკის საკორესპონდენტო ანგარიშიდან მოხსნილ ფულს ჩარიცხავს სპეციალურ ანგარიშზე, მაშინ კომერციული ბანკი ვალდებულია ეს თანხა აღრიცხოს 1006 ანგარიშზე, რომელიც შესაბამისად აისახება ინსტრუმენტზე: F02104 - ბანკნოტები და მონეტები გზაში.

6.2.4.1 დეპოზიტები

6.2.4.1. **დეპოზიტი (საბანკო)** – შენახვის მიზნით ბანკში განთავსებული ფულადი სახსრები. საბანკო ანგარიშგებაში დეპოზიტი აისახება, როგორც ბანკის ვალდებულება. დაფარვის ვადის მიხედვით არსებობს მოთხოვნამდე და ვადიანი დეპოზიტები.

6.2.4.2. **სავალდებულო რეზერვები სებ-ში (F02201)** – კომერციული ბანკების საერთო აქტივების ნაწილი, რომელიც ექვემდებარება საქართველოს ეროვნულ ბანკში სავალდებულო შენახვას, უზრუნველყოფს მომხმარებლების ყოველდღიური მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებას და ზღუდავს კრედიტების გაცემას; იგი ამავე დროს წარმოადგენს კომერციული ბანკების მინიმალური რეზერვების ნაწილს, გაანგარიშებულს მოზიდული სახსრების მიმართ დადგენილი ნორმის შესაბამისად, რომელსაც განსაზღვრავს ეროვნული ბანკი ქვეყნის მონეტარული პოლიტიკის მოთხოვნებიდან გამომდინარე; წარმოადგენს ეროვნული ბანკის ვალდებულებას დეპოზიტური კორპორაციების მიმართ.

6.2.4.3. **საკორესპონდენტო ანგარიშები (F02202)** – მოიცავს დეპოზიტური კორპორაციების საკორესპონდენტო ანგარიშებს საქართველოს ეროვნულ ბანკში, აგრეთვე „ნოსტრო“ ანგარიშებს რეზიდენტ და არარეზიდენტ დეპოზიტურ კორპორაციებში და რეზიდენტი და არარეზიდენტი ცენტრალური ბანკებისა და დეპოზიტური კორპორაციების „ლორო“ ანგარიშებს.

6.2.4.4. **მიმდინარე ანგარიშები/დეპოზიტები (F02203)** – საბანკო ანგარიშები, რომლებზედაც განთავსებულია კლიენტთა თავისუფალი ფულადი სახსრები და საიდანაც თანხის მოხსნა შესაძლებელია დაუყოვნებლივ, კლიენტის მოთხოვნისთანავე; ამ ანგარიშების დანიშნულებაა კლიენტთა ფინანსური ოპერაციების განხორციელება, მათივე დავალებით.

6.2.4.5. **დეპოზიტი მოთხოვნამდე (F02204)** – საბანკო დეპოზიტი, რომელიც ექვემდებარება მფლობელისათვის უკან დაბრუნებას დაუყოვნებლივ, წინასწარი გაფრთხილების გარეშე.

6.2.4.6. **ვადიანი დეპოზიტები (F02205)** – შენახვის მიზნით ბანკში ფიქსირებული ვადით განთავსებული ფულადი სახსრები, რისთვისაც კლიენტს ერიცხება გარკვეული პროცენტი.

6.2.4.7. „კომერციული ბანკების სტანდარტული სადეპოზიტო სერთიფიკატების დებულების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2012 წლის 3 მაისის N49/04 ბრძანების თანახმად საბანკო დეპოზიტად განიხილება აგრეთვე კომერციული ბანკის სტანდარტული სადეპოზიტო სერთიფიკატი (მუხლი 1, პუნქტი 2,3), რომელიც ჩაირთვება ლარით დენომინირებული (მუხლი 3, პუნქტი 6 ა) ვადიანი დეპოზიტების კატეგორიაში (მუხლი 3, პუნქტი 1 ე).

6.2.4.8. **დეპოზიტები გარანტიების მიხედვით (F02206)** – სახსრები, რომლებიც წარმოადგენს გარანტიების მიხედვით გადახდის უზრუნველყოფას.

6.2.4.9. **დეპოზიტური ანგარიშები ჩეკის წიგნაკების მიხედვით (F02207)** – ანგარიშები იურიდიული და ფიზიკური პირების მიერ დეპონირებული სახსრების აღსარიცხავად, რომელიც უფლებას აძლევს შეანაბრეს გამოწეროს ჩეკი, მისი ანგარიშიდან ჩეკის მიმღების ანგარიშზე განსაზღვრული თანხის გადარიცხვის მიზნით.

6.2.4.10. **დეპოზიტური ანგარიშები საბანკო ბარათების მიხედვით (F02208)** – იურიდიული და ფიზიკური პირების მიერ დეპონირებული და ინკასირებული სახსრები, რომლებიც გამოიყენება გადახდის სხვადასხვა საშუალებებით ანგარიშსწორებისათვის.

6.2.4.11. **დეპოზიტური ანგარიშები აკრედიტივის მიხედვით (F02209)** – ანგარიშები, რომლებზედაც წინასწარ დაჯავშნულია სახსრები განეული მომსახურებისა და მიწოდებული მატერიალური ფასეულობების ღირებულების გადასახდელად.

6.2.4.12. **დეპოზიტური ანგარიშები დანარჩენი საგადასახადო საბუთების მიხედვით (F02210)** – ანგარიშები, საგადასახადო საბუთების მიხედვით, რომლებიც არ მიეკუთვნება F02202, F02207, F02208 და F02209 ინსტრუმენტებს.

6.2.4.13. **სხვა დეპოზიტები (F02211)** – მოიცავს დეპოზიტებს, რომლებიც არ მიეკუთვნება ზემოთ ჩამოთვლილი დეპოზიტებიდან არცერთს.

 6.2.5. თუ არსებულ დეპოზიტზე საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრება დეპოზიტის ნაშთის სიდიდის მიხედვით, მაშინ ანგარიშგებაში უნდა აისახოს პერიოდის ბოლოსათვის არსებული ნაშთის მოცულობის მიხედვით განსაზღვრული საპროცენტო განაკვეთი.

6.3. ფასიანი ქაღალდები, აქციების გარდა

6.3.1. ფასიანი ქაღალდი (ფასიანი ქაღალდები) - მიმოქცევადი ფინანსური ინსტრუმენტები და უფლებები, რომელთა საჯარო შეთავაზებაც შესაძლებელია წილობრივი თუ სასესხო ფასიანი ქაღალდების სახით, ან რომლებიც შეიძლება გარდაიქმნას ასეთებად, ან რომლებიც არიან ასეთებზე ხელმოწერისა თუ შეძენის უფლების მატარებლები, საინვესტიციო ხელშეკრულებები და ფასიან ქაღალდებთან დაკავშირებული სხვა ინსტრუმენტები და უფლებები.

6.4. სესხები

6.4.1. **სესხი (F04000)** წარმოადგენს ფინანსურ აქტივს, რომელიც წარმოიშვება, როცა კრედიტორი ასესხებს სახსრებს დებიტორს.

სესხების დეტალურად შესწავლის მიზნით სესხტატი იყენებს „სესხებზე დამატებითი ინფორმაციის კლასიფიკატორს“ (CL_Lop) და, აგრეთვე, „სესხების უზრუნველყოფის კლასიფიკატორს“ (CL_Loc).

6.5. აქციები და სხვა საკუთარი კაპიტალი

6.5.1. აქცია – ფასიანი ქაღალდი, რომელიც ემიტენტის სანესდებო კაპიტალის ნაწილია და ადასტურებს მისი მფლობელის უფლებებს სააქციო საზოგადოების მოგების წილის მიღებაზე, სააქციო საზოგადოების მართვაში მონაწილეობასა და სააქციო საზოგადოების ლიკვიდაციის შემთხვევაში ქონების წილზე.

6.6. დაზღვევის ტექნიკური რეზერვები

6.6.1. დაზღვევის ტექნიკური რეზერვები მოიცავს შინამეურნეობების სახსრების წმინდა ღირებულებას სიცოცხლის დაზღვევის რეზერვებსა და საპენსიო ფონდებში; აგრეთვე სადაზღვევო პრემიების წინასწარ შენატანებს და დაურეგულირებელი პრეტენზიების დასაფარ რეზერვებს (MFSM §168).

6.7. ფინანსური წარმოებულები

6.7.1. **ფინანსური წარმოებული (წარმოებული ფინანსური კონტრაქტი)** წარმოადგენს ფინანსურ ინსტრუმენტს, რომელიც დაკავშირებულია კონკრეტულ ფინანსურ ინსტრუმენტებთან, მაჩვენებლებთან ან საქონელთან და რომლის მეშვეობითაც შესაძლებელია ფინანსურ ბაზარზე კონკრეტული ფინანსური რისკების (როგორებიცაა საპროცენტო და სავალუტო რისკები, აქციების კურსის და საქონლის ფასების ცვლილების რისკი, საკრედიტო და ა.შ. რისკები) ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციების წარმოება, ძირითადი ინსტრუმენტისაგან დამოუკიდებლად.

6.7.2. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულება წარმოსდგება საბაზო ობიექტის (როგორიც შეიძლება იყოს აქტივი ან ინდექსი) ფასისაგან.

6.7.3. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები გამოიყენება სხვადასხვა მიზნებისათვის, როგორებიცაა რისკების მართვა, ჰეჯირება და სხვა.

6.7.4. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები წარმოდგენილი შეიძლება იყოს ორი ფართო კატეგორიით, როგორებიცაა ფორვარდული ტიპის კონტრაქტები და ოპციონები.

6.8. სხვა დებიტორები/კრედიტორები

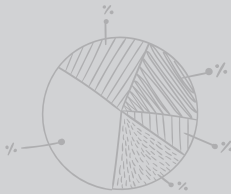
6.8.1. სხვა დებიტორები/კრედიტორები მოიცავს სავაჭრო კრედიტებს, ავანსებს და სხვა მუხლებს, რომლებიც არ მიეკუთვნება არცერთ ზემოთ ჩამოთვლილ ფინანსურ ინსტრუმენტს.

6.8.2. სხვა დებიტორები/კრედიტორების კატეგორიაში განხილული სავაჭრო კრედიტები უნდა განვა-სხვაოთ სესხების კატეგორიაში განხილული ვაჭრობაზე გაცემული კრედიტებისაგან. განსხვავება მდგომარეობს იმაში, რომ ეს უკანასკნელი არის პროცენტის (შემოსავლის) მომტანი, მაშინ, როცა პირველი მათგანი არ არის პროცენტის (შემოსავლის) მომტანი (MFSCG §1.11).

 6.8.3. **სხვა დებიტორები/კრედიტორებში შემავალი სხვა მისაღები/გადასახდელი ანგარიშების შემადგენლობაში არსებული ცენტრალურ ბიუჯეტში გადასახდელი გადასახადების (ინსტრუმენტები F08511-F08517) აღრიცხვისას, ყურადღებაშიაქცევია ის გარემოება, რომ მიუხედავად იმისა, რომ შემოსავლების სამსახური შედის ფინანსთა სამინისტროს შემადგენლობაში, აღნიშნული გადასახადები მაინც არის ცენტრალური ბიუჯეტის შემოსავლები და ამდენად კონტრაგენტი სექტორის იდენტიფიცირებისას მითითებულ უნდა იქნეს S13100 (ცენტრალური მთავრობა) და არა S13099 (ფინანსთა სამინისტრო; თუმცა ფინანსთა სამინისტროც ცენტრალური მთავრობაა, მაგრამ მისი სპეციფიკურობიდან გამომდინარე, სამთავრობო სექტორში განიხილება ცალკე ქვესექტორის სახით).**

6.9. არაფინანსური აქტივები

6.9.1. არაფინანსური აქტივები მოიცავს ძირითად საშუალებებსა და არამატერიალურ აქტივებს, აგრეთვე არამონეტარულ ოქროს (MFSM §121-122, §217).

ოპერაციები, ნაშთები, ნაკადები და სხვა ცვლილებები: არსი და შეფასება

7.1. საბალანსო იგივეობა

7.1.1. სეგსტატის კონცეფცია ემყარება ნაშთებსა და ნაკადებს შორის არსებულ ცნობილ იგივეობას (MF-SCG §5.4):

$$CS = OS + T + VC + OCVA \quad (1)$$

ან სხვაგვარად –

$$CS - OS - T - VC - OCVA = 0 \quad (2)$$

სადაც: OS არის საწყისი ნაშთი (ნაშთი პერიოდის დასაწყისისათვის);

CS - საბოლოო ნაშთი (ნაშთი პერიოდის ბოლოსათვის);

T - ოპერაციები;

VC - ღირებულების ცვლილება;

OCVA - სხვა ცვლილებები.

T, VC და OCVA წარმოადგენს ნაკადებს.

7.1.2. ამასთან, სეგსტატის კონტექსტში ყურადღება უნდა მივაქციოთ იმას, რომ:

7.1.2.1. ოპერაციები ითვალისწინებს იმ ნაკადების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენას, რომლებიც ზრდის ანგარიშზე ნაშთებს (აქტიური ანგარიშის შემთხვევაში – დებეტური ბრუნვები, პასიური ანგარიშის შემთხვევაში – კრედიტული ბრუნვები). ეს გადანაცვლებები მიღებულია, ერთი მხრივ, საბანკო სტატისტიკური ანგარიშგების დღემდე არსებული პრაქტიკის გათვალისწინებით, ხოლო მეორე მხრივ იმ მოსაზრებით, რომ არ გაიზარდოს რესპოდენტთა საანგარიშგებო ტვირთი. თუმცა, ოპერაციების ის ნაწილი, რომელიც დაკავშირებულია ანგარიშებზე ნაშთების შემცირებასთან, საჭიროების შემთხვევაში გაანგარიშებული იქნება სეგ-ის მიერ ფინანსური ინსტიტუტებიდან მიღებული მონაცემების საფუძველზე (სხვაობის ნესით 1 და/ან 2 იგივეობებიდან გამომდინარე).

7.1.2.2. ოპერაციებისაგან განსხვავებით ღირებულებითი ცვლილებები (VC) და სხვა ცვლილებები (OCVA) სეგსტატში უნდა აისახოს სალდოს სახით, რაც იმას ნიშნავს, რომ აღნიშნული ცვლილებების არსებობის შემთხვევაში შესაძლოა მონაცემები დაფიქსირდეს „–“ ნიშნით.

7.2. ოპერაციებისა და ღირებულების ცვლილების გაანგარიშება

7.2.1. შემთხვევა 1: როცა სხვა ცვლილებებს (OCVA) ადგილი არა აქვს

ოპერაციებისა (T) და ღირებულების ცვლილების (VC) შეფასება უცხოური ვალუტით დენომინირებული მოცემული კონკრეტული ინსტრუმენტის მიხედვით მოითხოვს ინფორმაციას გაცვლითი კურსებისა (e) და არსებული საწყისი (S_0) და საბოლოო (S_1) ნაშთების შესახებ შესაბამის ვალუტაში. თითოეული მათგანი გამოითვლება შემდეგი ფორმულებით:

ოპერაციების ცვლილება:

$$T = e_m (S_1 - S_0) \quad (1)$$

ღირებულების ცვლილება:

$$VC = e_1 S_1 - e_0 S_0 - e_m (S_1 - S_0) = (e_1 - e_m) S_1 - (e_0 - e_m) S_0 \quad (2)$$

თუ მხედველობაში მივიღებთ იმას, რომ არსებული ნაშთები ეროვნული ვალუტით გამოისახება შემდეგნაირად:

$$\text{საწყისი ნაშთი:} \quad OS = e_0 S_0 \quad (3)$$

$$\text{საბოლოო ნაშთი:} \quad CS = e_1 S_1 \quad (4)$$

და შევცვლით (1) და (2) ტოლობებში S_0 -ს და S_1 -ს თავიანთი მნიშვნელობებით (3) და (4) ტოლობებიდან გამომდინარე, მაშინ მივიღებთ ოპერაციებისა და ღირებულების ცვლილებების გამოსათვლელ შემდეგ ფორმულებს:

$$T = (e_m/e_1)CS - (e_m/e_0)OS, \quad (6)$$

$$VC = [1 - (e_m/e_1)]CS - [1 - (e_m/e_0)]OS \quad (7)$$

მაგალითი: ვთქვათ უნდა გავიანგარიშოთ ოპერაციებისა და ღირებულების ცვლილება ევროთი დენომინირებული დეპოზიტებისათვის (როცა სხვა ცვლილებებს (OCVA) ადგილი არა აქვს). გვაქვს შემდეგი მონაცემები:

დეპოზიტების საწყისი ნაშთი უცხოური ვალუტით (S_0): € 112

დეპოზიტების საბოლოო ნაშთი უცხოური ვალუტით (S_1): € 122

გაცვლითი კურსი პერიოდის დასაწყისისათვის (e_0): 2.1

გაცვლითი კურსი პერიოდის ბოლოსათვის (e_1): 2.2

ყოველდღიური საშუალო გაცვლითი კურსი (e_m) პერიოდის განმავლობაში: 2.18

დეპოზიტების საწყისი ნაშთი ეროვნული ვალუტით (OS): GEL 235.2

დეპოზიტების საბოლოო ნაშთი ეროვნული ვალუტით (CS): GEL 268.4.

მოცემულობიდან გამომდინარე მივიღებთ –

ოპერაციების ცვლილებას:

$$T = 2.18 \cdot (122 - 112) = 21.8 \quad (\text{იხ. ტოლობა (1)}), \text{ ან}$$

$$T = (2.18/2.2) \cdot 268.4 - (2.18/2.1) \cdot 235.2 = 265.96 - 244.16 = 21.8 \quad (\text{იხ. ტოლობა (6)}),$$

ღირებულების ცვლილებას:

$$VC = (2.2 - 2.18) \cdot 122 - (2.1 - 2.18) \cdot 112 = 11.4 \quad (\text{იხ. ტოლობა (2)}),$$

$$VC = [1 - (2.18/2.2)] \cdot 268.4 - [1 - (2.18/2.1)] \cdot 235.2 = 11.4 \quad (\text{იხ. ტოლობა (7)}),$$

$$VC = 268.4 - 235.2 - 21.8 = 11.4 \quad (\text{გამოკლების მეთოდით}).$$

7.2.2. შემთხვევა 2: როცა სახეზეა ინსტრუმენტის მოცულობის სხვა ცვლილებებიც (OCVA)

როცა საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში ადგილი აქვს ინსტრუმენტის მოცულობის სხვა ცვლილებებსაც, მაშინ ოპერაციებისა და ღირებულების ცვლილებების გაანგარიშება ხდება შემდეგნაირად:

ოპერაციების ცვლილება -

$$T = e_m (S_1 - S_0 - OCVA) \quad (8)$$

ღირებულების ცვლილება -

$$VC = e_1 S_1 - e_0 S_0 - e_1 OCVA - e_m (S_1 - S_0 - OCVA) = (e_1 - e_m) S_1 - (e_0 - e_m) S_0 - (e_1 - e_m) OCVA \quad (9)$$

ოპერაციებისა და ღირებულების ცვლილება ეროვნულ ვალუტაში გადაანგარიშებული ნაშთების მიხედვით, გაიანგარიშება შემდეგნაირად.

$$T = (e_m/e_1)CS - (e_m/e_0)OS - e_m OCVA, \quad (10)$$

$$VC = [1 - (e_m/e_1)]CS - [1 - (e_m/e_0)]OS - (e_1 - e_m)OCVA \quad (11)$$

მაგალითი: ვთქვათ უნდა გავიანგარიშოთ ოპერაციებისა და ღირებულების ცვლილება ევროთი დენომინირებული სესხებისათვის.

გვაქვს შემდეგი მონაცემები:

სესხების საწყისი ნაშთი უცხოური ვალუტით (S_0): € 152

სესხების საბოლოო ნაშთი უცხოური ვალუტით (S_1): € 137

გაცვლითი კურსი პერიოდის დასაწყისისათვის (e_0): 2.1

გაცვლითი კურსი პერიოდის ბოლოსათვის (e_1): 2.2

ყოველდღიური საშუალო გაცვლითი კურსი (e_m) პერიოდის განმავლობაში: 2.18

სესხების საწყისი ნაშთი ეროვნული ვალუტით (OS): GEL 319.2

სესხების საბოლოო ნაშთი ეროვნული ვალუტით (CS): GEL 301.4

OCVA = € 13

ამ მოცემულობიდან გამომდინარე მივიღებთ –

ოპერაციების ცვლილებას:

$$T = 2.18 * (137 - 152 - 13) = -61.04 \quad (\text{იხ. ტოლობა (8)}),$$

$$T = (2.18/2.2) * 137 - (2.18/2.1) * 152 - 2.18 * 13 = -61.04 \quad (\text{იხ. ტოლობა (10)}),$$

ღირებულების ცვლილებას:

$$VC = (2.2 - 2.18) * 137 - (2.1 - 2.18) * 152 - (2.2 - 2.18) * 13 = 14.64 \quad (\text{იხ. ტოლობა (9)}),$$

$$VC = [1 - (2.18/2.2)] * 301.4 - [1 - (2.18/2.1)] * 319.2 - (2.2 - 2.18) * 13 = 14.64 \quad (\text{იხ. ტოლობა (11)}),$$

$$VC = 301.4 - 319.2 - (-61.04) - 2.2 * 13 = 14.64 \quad (\text{იხ. ტოლობა (8)}).$$

7.2.3. სებსტატში ოპერაციის ნაკადების აღრიცხვისას გასათვალისწინებელია შემდეგი გარემოებები:

სესხების შემთხვევაში –

- ▣ გაცემულ სესხად ითვლება სესხი, რომელიც გაიცა საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში და იგი ანგარიშგებაში განიხილება, როგორც ნაკადი.
- ▣ თუ არსებული სესხი დაიფარა ვადაზე ადრე და გაიცა ახალი სესხი, ასეთ შემთხვევაში ეს სესხი განიხილება, როგორც ნაკადი და ჩაირთვება ანგარიშგებაში.
- ▣ თუ ადგილი აქვს ვადაგადაცილებული სესხის რესტრუქტურზაციას, ან ჩამოწერილი სესხის ბალანსზე დაბრუნებას, მაშინ ასეთი სესხი განიხილება როგორც ახალი სესხი და ანგარიშგებაში ჩაირთვება როგორც ნაკადი.
- ▣ თუ არსებულ სესხს მხოლოდ გაუგრძელდა დაფარვის ვადა, იგი არ განიხილება როგორც ნაკადი. ამასთან, ანგარიშგებაში იგი უნდა აისახოს ნაშთების კატეგორიაში, ახალი ვადის შესაბამისად. თუმცა, ეს სესხი სტანდარტული სესხის კატეგორიიდან უნდა გადაკლასიფიცირდეს რესტრუქტურზებული სესხის კატეგორიაში და ანგარიშგებაში უნდა აისახოს შესაბამისად.

ჩანართი 7.1: სესხის გადაკლასიფიცირება

მაგალითად, ვთქვათ 2012 წლის 31 მარტის მდგომარეობით თბილისში მცხოვრებ ფიზიკურ პირზე გაცემული იყო 4500 ლარის ერთწლიანი არასტანდარტული სამომხმარებლო სესხი ფიქსირებულ 15.5 პროცენტად. თუმცა, სესხის დაფარვასთან დაკავშირებული პრობლემების გამო კლიენტის თხოვნით ბანკმა საანგარიშო პერიოდში (აპრილში) მოახდინა სესხის რესტრუქტურიზაცია და კლიენტს სესხის დაფარვის ვადა გაუგრძელა 18 თვემდე.

აღნიშნული სესხის შესაბამისი გასაღები მარტის თვის ანგარიშგებაში იქნებოდა:

FIM.BBR.MM.F04000.AS.ST.T365.GEL.RR.S14000.XX.R01.0111300.LC5.D2.015.50.BV:20120331

ხოლო აპრილის თვის ანგარიშგებაში აღნიშნული ოპერაციის იდენტიფიცირებისათვის ჩამოყალიბდება შემდეგი გასაღები:

FIM.BBR.MM.F04000.AS.ST.T024.GEL.RR.S14000.XX.R01.0112200.LC5.D2.015.50.BV:20120430

დეპოზიტების შემთხვევაში –

- ⊗ დეპოზიტი, რომელიც ბანკში განთავსდა საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში განიხილება როგორც ნაკადი და ანგარიშგებაში აისახება შესაბამისად.
 - ⊗ თუ საანგარიშო პერიოდში მოხდა დეპოზიტის ვადის გაგრძელება, მაშინ იგი განიხილება როგორც ახალი დეპოზიტი და ანგარიშგებაში აისახება როგორც ნაკადი, შესაბამისი პირობებით.
 - ⊗ თუ დეპოზიტის ვადის გასვლამდე მოხდა შეთანხმებული პირობების შეცვლა, მაშინ იგი განიხილება როგორც ახალი დეპოზიტი და ანგარიშგებაში აისახება როგორც ნაკადი.
- 7.2.4. აქტივებისა და ვალდებულებების ის კატეგორიები, რომლებიც ექვემდებარება **ღირებულების ცვლილებას**, მოცემულია ქვემოთ (MFSCG §5.19):

ცხრილი 7.1. ღირებულების ცვლილების ასახვა აქტივების/ვალდებულებების კატეგორიების მიხედვით

აქტივები/ვალდებულებები	ფასების ცვლილება	გაცვლითი კურსის ცვლილება
მონეტარული ოქრო (ცენტრალური ბანკის აქტივი)	✓	✓
სესხის სპეციალური უფლებები (ცენტრალური ბანკის აქტივი)		✓
ეროვნული ვალუტა		
უცხოური ვალუტა		✓
დეპოზიტები - უცხოური ვალუტით	მონაცემთა წარმოდგენა ხდება ორიგინალური ვალუტით	
ფასიანი ქაღალდები აქციების გარდა		
ეროვნული ვალუტით	✓	
უცხოური ვალუტით	✓	✓
სესხები	მონაცემთა წარმოდგენა ხდება ორიგინალური ვალუტით	
აქციები და სხვა კაპიტალი (აქტივები)		
ეროვნული ვალუტით	✓	
უცხოური ვალუტით	✓	✓
აქციები და სხვა კაპიტალი (ვალდებულებები)	✓ (მხოლოდ ფინანსურ სტატისტიკაში)	
დამღვევის ტექნიკური რეზერვები (აქტივები) - უცხოური ვალუტით		✓ ¹
დამღვევის ტექნიკური რეზერვები (ვალდებულებები)	✓	✓ ¹
ფინანსური წარმოებულები		
ეროვნული ვალუტით	✓	
უცხოური ვალუტით	✓	✓
სხვა მისაღები/გადასახდელი ანგარიშები		✓ ¹
არაფინანსური აქტივები	✓	
¹ გამოიყენება უცხოური ვალუტით დენომინირებული კომპონენტების მიმართ.		

7.2.5. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასება ხდება საბალანსო ღირებულებით ან საბაზრო/მიმდინარე ღირებულებით (MFSCG §2.51):

ცხრილი 7.2. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების მეთოდები

აქტივები/ვალდებულებები	შეფასების მეთოდები
მონეტარული ოქრო (ცენტრალური ბანკი)	საბაზრო ღირებულება
სესხის სპეციალური უფლებები (ცენტრალური ბანკი)	საბაზრო ღირებულება
ნაღდი ფული	საბალანსო ღირებულება
დეპოზიტები	საბალანსო ღირებულება
ფასიანი ქაღალდები აქციების გარდა	საბაზრო ან მიმდინარე ღირებულება
სესხები	საბალანსო ღირებულება
აქციები და სხვა კაპიტალი	საბაზრო ან მიმდინარე ღირებულება
დამღვევის ტექნიკური რეზერვები	საბაზრო ან მიმდინარე ღირებულება ¹
ფინანსური წარმოებულები	საბაზრო ან მიმდინარე ღირებულება
სხვა მისაღები/გადასახდელი ანგარიშები	საბალანსო ღირებულება
¹ გარდა სადამღვევო პრემიების წინასწარი გადახდისა და გადაუხდელი მოთხოვნების რეზერვებისა, რომლებიც აღირიცხება საბალანსო ღირებულებით.	

7.3. ინსტრუმენტების აღრიცხვის ერთეული

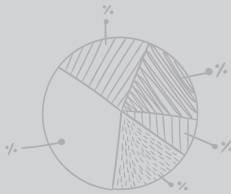
7.3.1. მონაცემთა ღირებულებით აღრიცხვასთან დაკავშირებით სესტატში გათვალისწინებულია შემდეგი მოთხოვნები:

ცხრილი 7.3. შეფასების კლასიფიკატორის გამოყენების პირობები

N	ოჯახი/ინსტრუმენტი	აღრიცხვის ერთეული	კონვერტირების წესი	შეფასების კლასიფიკატორის (CL_MType) მოთხოვნები
1	FIM ოჯახი			
	სესხები	ორიგინალური ვალუტით	–	BV, OC, QV
	დეპოზიტები	ორიგინალური ვალუტით	–	BV, OC, QV
	დანარჩენი ინსტრუმენტები	ეროვნული ვალუტით	თვის ბოლოსათვის მოქმედი სებ-ის მიერ დადგენილი კურსით	BV/MV, VC, OC
2	FID ოჯახი			
	სესხები – აქტივები	ორიგინალური ვალუტით	–	BV
	სესხები – ვალდებულებები	ეროვნული ვალუტით	საანგარიშო დღისთვის მოქმედი სებ-ის მიერ დადგენილი კურსით	
	დეპოზიტები:F02201–დან F02205–ის ჩათვლით	ორიგინალური ვალუტით	–	BV
	დეპოზიტები:F02206–დან F02211–ის ჩათვლით	ეროვნული ვალუტით	საანგარიშო დღისთვის მოქმედი სებ-ის მიერ დადგენილი კურსით	
	დანარჩენი ინსტრუმენტები	ეროვნული ვალუტით	საანგარიშო დღისთვის მოქმედი სებ-ის მიერ დადგენილი კურსით	BV
3	FEX ოჯახი	ორიგინალური ვალუტით	–	BV
4	MTR ოჯახი	ორიგინალური ვალუტით	–	BV, QV
5	BPC ოჯახი	ეროვნული ვალუტით	თვის ბოლოსათვის მოქმედი სებ-ის მიერ დადგენილი კურსით	BV, QV

7.3.2. ყველა მაჩვენებლის წარმოდგენა ხდება ერთეულებში (არა ათასებში, მილიონებში და ა.შ.).

7.3.3. ფინანსური ინსტიტუტების მიერ წარმოსადგენი მონაცემების ოპტიმიზაციის მიზნით (იმისათვის, რომ არ მოხდეს საგადასახდლო ბალანსის და სხვა საჭიროებისათვის დამატებითი ინფორმაციის მოთხოვნა), **ყოველთვიურ და ყოველდღიურ ანგარიშგებაში სესხების და დეპოზიტების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენა უნდა მოხდეს ორიგინალური ვალუტით.** შესაბამისად, ორივე შემთხვევაში ინსტრუმენტის შესაბამისი ღირებულების ცვლილების (VC) გაანგარიშება მოხდება ეროვნულ ბანკში და ამ გაანგარიშების ჩატარება ფინანსურ ინსტიტუტს არ მოუწევს. ღირებულების ცვლილების (VC) გაანგარიშება ფინანსური ინსტიტუტის მიერ მოხდება დანარჩენი ინსტრუმენტების მიხედვით (7.2 ქვეთავში განხილული მაგალითების ანალოგიურად).

დანართები

დანართი 1: გაცემული სესხების მაიდენტიფიცირებადი გასაღებების კონტროლის სქემა

თუ:	მაშინ:
CL_Sec S 11000 სექტორის ქვესექტორები	CL_Nac საქმიანობის სახე შესაძლებელია იყოს ნებისმიერი, გარდა: J0, L0 და Q0-სა
	CL_Lop ნებისმიერი, გარდა L01 და L07 ჯგუფის სესხებისა
	CL_Loc ნებისმიერი
	CL_Rng ნებისმიერი
	CL_Ir ნებისმიერი
	C_MType BV, OC, QV
CL_Sec S 12000 სექტორის ქვესექტორები	CL_Nac J0
	CL_Lop ნებისმიერი, გარდა L01 ჯგუფის სესხებისა
	CL_Loc ნებისმიერი
	CL_Rng ნებისმიერი
	CL_Ir ნებისმიერი
	C_MType BV, OC, QV
CL_Sec S 13000 სექტორის ქვესექტორები	CL_Nac L0
	CL_Lop ნებისმიერი, გარდა L01 და L07 ჯგუფის სესხებისა
	CL_Loc ნებისმიერი
	CL_Rng XX
	CL_Ir ნებისმიერი
	C_MType BV, OC
CL_Sec S 14100 ქვესექტორი	CL_Nac XX
	CL_Lop ნებისმიერი, გარდა L07 ჯგუფის სესხებისა
	CL_Loc ნებისმიერი
	CL_Rng ნებისმიერი
	CL_Ir ნებისმიერი
	C_MType BV, OC, QV
CL_Sec S 14200 ქვესექტორი	CL_Nac XX
	CL_Lop ნებისმიერი, გარდა L07 ჯგუფის სესხებისა
	CL_Loc ნებისმიერი
	CL_Rng ნებისმიერი
	CL_Ir ნებისმიერი
	C_MType BV, OC, QV
CL_Sec S 15000 სექტორი	CL_Nac XX
	CL_Lop ნებისმიერი, გარდა L01 და L07 ჯგუფის სესხებისა
	CL_Loc ნებისმიერი
	CL_Rng ნებისმიერი
	CL_Ir ნებისმიერი
	C_MType BV, OC, QV

დანართი 2: სეგმენტში გამოყენებული კლასიფიკატორები

1. CL_Family - გასაღებების ოჯახი

კოდი	დასახელება
FIM	ყოველთვიური ფინანსური მაჩვენებლები
FID	ყოველდღიური ფინანსური მაჩვენებლები
FEX	უცხოური ვალუტის ოპერაციები
MTR	ფულადი გზავნილები
BPC	საგადახდო ბარათები

2. CL_Source - ფინანსური ინსტიტუტები

კოდი	დასახელება
BNB	საქართველოს ეროვნული ბანკი
BZZ	კომერციული ბანკები, სულ
BAZ	აზერბაიჯანის საერთაშორისო ბანკი
BBS	ბაზისბანკი
BCN	ბანკი კონსტანტა
BBR	ბანკი რესპუბლიკა
BCR	ბანკი ქართუ
BBT	ბითიეი ბანკი
BVT	ვითიბი ბანკი ჯორჯია
BZB	ზირაათ ბანკის თბილისის ფილიალი
BTB	თიბისი ბანკი
BIS	თურქეთის იმ ბანკის ბათუმის ფილიალი
BIN	ინვესტ ბანკი
BCS	კავკასიის განვითარების ბანკის თბილისის ფილიალი
BKS	კორ სტანდარტ ბანკი
BLB	ლიბერთი ბანკი
BPB	პაშა ბანკი საქართველო
BPG	პროგრეს ბანკი
BPC	პროკრედიტ ბანკი
BBG	საქართველოს ბანკი
BTP	ტაოპრივატბანკი
BFN	ფინკა
BHB	ხალიკ ბანკი საქართველო

3. CL_Freq - პერიოდის ტიპი

კოდი	დასახელება
DD	დღე
MM	თვე
QQ	კვარტალი
YY	წელი

4. CL_Ins - ინსტრუმენტი (ფინანსური/არაფინანსური)

კოდი	დასახელება
F01100	ოქრო
F01101	საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი ოქრო
F01102	საერთაშორისო სტანდარტების შეუსაბამო ოქრო
F02100	სალარო
F02101	კომერციული ბანკის სალარო
F02102	ფულადი სახსრები ბანკომატებში
F02103	კვანძგარეთა საოპერაციო სალარო
F02104	ბანკნოტები და მონეტები გზაში
F02105	სხვა საგადახდო დოკუმენტები
F02200	დეპოზიტები
F02201	სავალდებულო რეზერვები სებ-ში
F02202	საკორესპონდენტო ანგარიშები
F02203	მიმდინარე ანგარიშები/დეპოზიტები
F02204	მოთხოვნამდე დეპოზიტები
F02205	ვადიანი დეპოზიტები
F02206	დეპოზიტები გარანტიების მიხედვით
F02207	დეპოზიტური ანგარიშები ჩეკის წიგნაკების მიხედვით
F02208	დეპოზიტური ანგარიშები საბანკო ბარათების მიხედვით
F02209	დეპოზიტური ანგარიშები აკრედიტივის მიხედვით
F02210	დეპოზიტური ანგარიშები დანარჩენი საგადასახადო საბუთების მიხედვით
F02211	სხვა დეპოზიტები
F03000	ფასიანი ქაღალდები, აქციების გარდა

F03100	სახელმწიფო სავალო ფასიანი ქაღალდები
F03101	სახელმწიფო სავალო დისკონტური ფასიანი ქაღალდები
F03102	სახელმწიფო სავალო დისკონტური ფასიანი ქაღალდების კონტრანგარიშ- დისკონტი
F03103	სახელმწიფო სავალო კუპონური ფასიანი ქაღალდები
F03104	სახელმწიფო სავალო კუპონური ფასიანი ქაღალდების დისკონტი
F03105	სახელმწიფო სავალო კუპონური ფასიანი ქაღალდების პრემია
F03107	ფასიანი ქაღალდები დილინგური ოპერაციებისათვის
F03108	აქციები
F03109	სახელმწიფო სავალო ფასიანი ქაღალდები
F03110	კორპორაციული სავალო ფასიანი ქაღალდები
F03120	ეროვნული ბანკის ფასიანი ქაღალდები ეროვნული ვალუტით
F03111	კორპორაციული სავალო ფასიანი ქაღალდები
F03112	კორპორაციული სავალო დისკონტური ფასიანი ქაღალდები
F03113	კორპორაციული სავალო დისკონტური ფასიანი ქაღალდების კონტრანგარიშ- დისკონტი
F03114	კორპორაციული სავალო კუპონური ფასიანი ქაღალდები
F03115	კორპორაციული სავალო კუპონური ფასიანი ქაღალდების დისკონტი
F03116	კორპორაციული სავალო კუპონური ფასიანი ქაღალდების პრემია
F03117	კორპორაციული სავალო ფასიანი ქაღალდების გადაფასება
F03200	სადეპოზიტო სერტიფიკატები
F03201	სტანდარტული დისკონტური სადეპოზიტო სერტიფიკატები
F03202	სტანდარტული დისკონტური სადეპოზიტო სერტიფიკატების კონტრანგარიში-დისკონტი
F03203	სტანდარტული კუპონური სადეპოზიტო სერტიფიკატები
F03204	არასტანდარტული დისკონტური სადეპოზიტო სერტიფიკატები
F03205	არასტანდარტული დისკონტური სადეპოზიტო სერტიფიკატების კონტრანგარიში - დისკონტი
F03206	არასტანდარტული კუპონური სადეპოზიტო სერტიფიკატები
F04000	სესხები
F06000	დამღვევის ტექნიკური რეზერვები
F07000	ფინანსური წარმოებულები
F07100	წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები
F07200	პეჯირების ფინანსური ინსტრუმენტები
F08000	სხვა დებიტორები/კრედიტორები

F08100	სავაჭრო კრედიტები
F08200	სხვა მისაღები და გადასახდელი ანგარიშები
F08201	ბროკერული ოპერაციები
F08202	ფაქტორინგი
F08203	ფინანსური ლიზინგი
F08300	ინვესტიციები შვილობილ და სხვა საწარმოებში
F08301	ინვესტიციები, რომლებიც შეადგენენ 10%-ზე ნაკლებს ინსტიტუციური ერთეულის საწესდებო კაპიტალში
F08302	ინვესტიციები, რომლებიც შეადგენენ 10-50%-ს ინსტიტუციური ერთეულის საწესდებო კაპიტალში
F08303	ინვესტიციები, რომლებიც შეადგენენ 50%-ზე მეტს ინსტიტუციური ერთეულის საწესდებო კაპიტალში
F08400	მისაღები/გადასახდელი პროცენტები და დივიდენდები
F08401	მისაღები/გადასახდელი პროცენტები გაცემული სესხების მიხედვით
F08402	მისაღები/გადასახდელი პროცენტები განთავსებული/მოზიდული სახსრების (სესხების გარდა) მიხედვით
F08403	მისაღები/გადასახდელი პროცენტები სახელმწიფო სავალო კუპონური ფასიანი ქაღალდების მიხედვით
F08404	მისაღები/გადასახდელი პროცენტები კორპორაციული სავალო კუპონური ფასიანი ქაღალდების მიხედვით
F08411	მისაღები/გადასახდელი პროცენტები სტანდარტული კუპონური სადეპოზიტო სერტიფიკატების მიხედვით
F08412	მისაღები/გადასახდელი პროცენტები არასტანდარტული კუპონური სადეპოზიტო სერტიფიკატების მიხედვით
F08405	მისაღები დივიდენდები ინვესტიციების მიხედვით, რომლებიც შეადგენს ინსტიტუციური ერთეულის საწესდებო კაპიტალის 10%-ზე ნაკლებს
F08406	მისაღები დივიდენდები ინვესტიციების მიხედვით, რომლებიც შეადგენს ინსტიტუციური ერთეულის საწესდებო კაპიტალის 10-50%-ს
F08407	მისაღები დივიდენდები ინვესტიციების მიხედვით, რომლებიც შეადგენს ინსტიტუციური ერთეულის საწესდებო კაპიტალის 50%-ზე მეტს
F08408	მისაღები/გადასახდელი პროცენტები დანარჩენი ოპერაციების მიხედვით
F08409	გადასახდელი დივიდენდები ბანკის საწესდებო კაპიტალში ინვესტიციების მიხედვით
F08500	დანარჩენი დებიტორები/კრედიტორები
F08501	დებიტორები/კრედიტორები
F08502	გაურკვეველი თანხები
F08503	ავანსები
F08504	ინკასირებული საგადახდო საბუთები
F08505	ძირითად საშუალებათა ღირებულების წინასწარი გადახდა
F08506	გირაოში დარჩენილი უძრავი ქონება
F08507	გირაოში დარჩენილი მოძრავი ქონება
F08508	მოთხოვნები გარანტიების მიხედვით
F08509	ძვირფასი ლითონები, ხელოვნების ნაწარმოებები და საკოლექციო საგნები

F08510	სამეურნეო მასალები (მარაგი)
F08511	მოგების მიმდინარე გადასახადი
F08512	მოგების გადასახდელი გადასახადი
F08513	გადახდილი დღგ
F08514	გადასახდელი დღგ
F08515	გადასახდელი საშემოსავლო გადასახადი
F08516	გადასახდელი სოციალური გადასახადი
F08517	დანარჩენი მიმდინარე გადასახადები
F08518	სავალუტო პოზიცია
F08520	გადავადებული საგადასახადო აქტივი/ვალდებულება
F08521	ანგარიშსწორება ერთი ბანკის დაწესებულებებს შორის
F08522	რეზერვები მოსამსახურეთა მომავალი გასაცემლებისათვის
F08523	საპენსიო ფონდი
F08524	სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვი
F08527	აქედან უმოქმედო სესხების რეზერვი
F08528	ინვესტიციების გაუფასურების შესაძლო დანაკარგების რეზერვი
F08529	დანარჩენი აქტივების შესაძლო დანაკარგების რეზერვი
F05000	აქციები და სხვა კაპიტალი
F05001	ჩვეულებრივი აქციები
F05002	კონტრანგარიში-ბანკის მიერ გამოსყიდული საკუთარი ჩვეულებრივი აქციები
F05003	პრივილეგიური აქციები
F05004	კონტრანგარიში-ბანკის მიერ გამოსყიდული საკუთარი პრივილეგიური აქციები
F05005	ჩვეულებრივ აქციათა ემისიით მიღებული დამატებითი სახსრები
F05006	პრივილეგიურ აქციათა ემისიით მიღებული დამატებითი სახსრები
F05007	სარეზერვო ფონდი
F05008	მიზნობრივი ფონდები
F05009	ოქროს გადაფასების რეზერვი
F05010	სავალუტო სახსრების გადაფასების რეზერვი
F05011	ფასიანი ქაღალდების გადაფასების რეზერვი
F05012	ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი
F05013	დანარჩენი აქტივების გადაფასების რეზერვი

F08525	წინა წლის მოგება/ზარალი
F08526	საანგარიშო პერიოდის მოგება/ზარალი
F08600	საანგარიშო პერიოდის შემოსავლები
F08610	პროცენტული შემოსავლები
F08611	“ნოსტრო” ანგარიშებიდან
F08612	სესხებიდან
F08613	ფასიანი ქაღალდებიდან
F08614	სხვა შემოსავლები
F08620	არაპროცენტული შემოსავლები
F08621	საკომისიოები და შემოსავლები გაწეული მომსახურებიდან
F08622	საკონვერსიო ოპერაციებიდან მიღებული წმინდა მოგება/ზარალი
F08623	ფასიანი ქაღალდების დილინგიდან მიღებული წმინდა მოგება/ზარალი
F08651	დივიდენდები სანარმოთა სანესდებო კაპიტალში ინვესტიციების მიხედვით
F08652	შემოსავლები ჯარიმებიდან/საურავებიდან მიცემული სესხების მიხედვით
F08653	შემოსავლები სავალუტო სახსრების გადაფასებიდან
F08654	შემოსავლები საინვესტიციო ოპერაციების მიხედვით
F08655	შემოსავლები ბროკერული ოპერაციებიდან
F08656	შემოსავლები ფაქტორინგული ოპერაციებიდან
F08657	შემოსავლები ოპერაციული ლიზინგიდან
F08658	შემოსავლები ფინანსური ლიზინგიდან
F08659	შემოსავლები დანარჩენი საბანკო ოპერაციებიდან
F08660	სხვა არაპროცენტული შემოსავლები
F08630	საანგარიშო პერიოდის ხარჯები
F08631	პროცენტული ხარჯები
F08632	მიმდინარე დეპოზიტებზე
F08633	ვადიან დეპოზიტებზე
F08634	ბანკთაშორის დეპოზიტებზე
F08635	სხვა ნასესხებ სახსრებზე
F08636	სხვა ხარჯები
F08637	არაპროცენტული ხარჯები
F08638	აპარატის შენახვაზე

F08639	ფიქსირებული აქტივების, მასალა-ინვენტარისა და საექსპლოატაციო ხარჯები
F08670	რეკლამის ხარჯები
F08671	წარმომადგენლობითი ხარჯები
F08672	მივლინების ხარჯები
F08673	ბანკის განვითარების დანარჩენი ხარჯები
F08674	ზარალი სავალუტო სახსრების გადაფასებიდან
F08640	სხვა არაპროცენტული ხარჯები
F08641	ზარალი აქტივების შესაძლო დანაკარგების მიხედვით
F08642	სესხებზე
F08643	ფასიან ქაღალდებზე
F08644	სხვა აქტივებზე
F08645	გაუთვალისწინებელი შემოსავალი
F08646	გაუთვალისწინებელი ხარჯები
F08647	გადახდილი გადასახადები
F08900	არაფინანსური აქტივები/ვალდებულებები
F08901	ძირითადი საშუალებები
F08902	მიწა
F08903	შენობა-ნაგებობები
F08905	კომპიუტერული ტექნიკა და საკომუნიკაციო მოწყობილობები
F08907	სატრანსპორტო საშუალებები
F08909	ავეჯი და მოწყობილობები
F08911	დანარჩენი ძირითადი საშუალებები
F08913	დაუმთავრებელი კაპიტალური დაბანდების ხარჯები
F08914	კაპიტალური დანახარჯები იჯარით აღებული ობიექტების მიხედვით
F08917	ძირითადი საშუალებები ცვეთა
F08904	შენობა-ნაგებობების ცვეთა
F08906	კომპიუტერული ტექნიკისა და საკომუნიკაციო მოწყობილობების ცვეთა
F08908	სატრანსპორტო საშუალებების ცვეთა
F08910	ავეჯისა და მოწყობილობების ცვეთა
F08912	დანარჩენი ძირითადი საშუალებების ცვეთა
F08915	კაპიტალური დანახარჯების ამორტიზაცია იჯარით აღებული ობიექტების მიხედვით

F09100	ოპერაციული ლიზინგი
F09101	მინა
F09102	შენობა-ნაგებობები
F09103	კომპიუტერული ტექნიკა და საკომუნიკაციო მოწყობილობები
F09104	სატრანსპორტო საშუალებები
F09105	ავეჯი და მოწყობილობები
F09106	დანარჩენი ძირითადი საშუალებები
F08916	სხვა არაფინანსური აქტივები
F09200	არამატერიალური აქტივები
F09300	არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია

5. CL_Sta - ინსტრუმენტის სტატუსი (აქტივი/პასივი)

კოდი	დასახელება
AS	აქტივი
LI	პასივი

6. CL_Stfl - ნაშთი/ნაკადი

კოდი	დასახელება
ST	ნაშთი
FL	ნაკადი

7. CL_Mat - ინსტრუმენტის ვადიანობა

კოდი	დასახელება
T111	მოკლევადიანი
T030	30 დღის ჩათვლით
T091	31-91 დღის ჩათვლით
T182	92-182 დღის ჩათვლით
T365	183-365 დღის ჩათვლით
T222	გრძელვადიანი
T024	1-დან 2 წლის ჩათვლით
T060	2-დან 5 წლის ჩათვლით
T120	5-დან 10 წლის ჩათვლით
T121	10 წელზე მეტი ვადით

8. CL_Cur - ვალუტა

კოდი	დასახელება
AAA	ნებიმიერი გარდა XXX, ZZZ, FRC
XXX	N/A
ZZZ	ჯამი
GEL	ეროვნული
FRC	უცხოური
USD	აშშ დოლარი
EUR	ევრო
GBP	დიდი ბრიტანეთის გირვანქა სტერლინგი
AED	არაბეთის გაერთიანებული საამიროების დირჰამი
AMD	სომხური დრამი
AUD	ავსტრალიური დოლარი
AZN	აზერბაიჯანული მანათი
BGN	ბულგარული ლევი
BYR	ბელორუსული რუბლი
CAD	კანადური დოლარი
CHF	შვეიცარიული ფრანკი
CNY	ჩინური იუანი
CZK	ჩეხური კრონა
DKK	დანიური კრონი
BRL	ბრაზილიური რიალი
EGP	ეგვიპტური გირვანქა
HKD	ჰონკონგური დოლარი
HUF	უნგრული ფორინტი
ILS	ისრაელის შეკელი
INR	ინდური რუპია
IRR	ირანული რიალი
ISK	ისლანდიური კრონი
JPY	იაპონური იენი
KGS	ყირგიზული სომი
KWD	ქუვეითური დინარი
KZT	ყაზახური ტენგე
LTL	ლიტვური ლიტი
LVL	ლატვიური ლატი

MDL	მოლდავეური ლეი
MNT	მონღოლური ტუგრიკი
NOK	ნორვეგიული კრონი
NZD	ახალზელანდიური დოლარი
PLN	პოლონური ზლოტი
RON	რუმინული ლეი
RSD	სერბიული დინარი
RUB	რუსული რუბლი
SEK	შვედური კრონი
SGD	სინგაპურული დოლარი
TJS	ტაჯიკური სომონი
TMT	თურქმენული მანათი
TRY	თურქული ლირა
UAH	უკრაინული გრივნა
UZS	უზბეკური სუმი
QAR	ყატარული რიალი
KRW	სამხრეთ კორეული ვონი
ZAR	სამხრეთ აფრიკული რანდი
OO1	სხვა ვალუტები
XAU	Gold
XPD	Palladium
XPT	Platinum
XAG	Silver

9. CL_Res - რეზიდენტობა

კოდი	დასახელება
ZZ	ჯამი
RR	რეზიდენტი
NN	არარეზიდენტი
NM	არარეზიდენტი, რომლის სანესდებო კაპიტალის 10%-ზე მეტს ფლობს რეზიდენტი რესპოდენტი/ფინანსური ინსტიტუტი
AU	ავსტრალია
AT	ავსტრია
AF	აფიკა
AZ	აზერბაიჯანი
AX	ალანდის კუნძულები
AL	ალბანეთი

DZ	ალჟირი
AS	ამერიკის სამოა
AI	ანგილია
AO	ანგოლა
AD	ანდორა
AQ	ანტარქტიდა
AG	ანტიგუა-ბარბუდა
AE	არაბთა გაერთიანებული საამიროები
AR	არგენტინა
AW	არუბა
US	აშშ
NZ	ახალი ზელანდია
NC	ახალი კალედონია
BD	ბანგლადეში
BB	ბარბადოსი
BS	ბაჰამის კუნძულები
BH	ბაჰრეინი
BY	ბელარუსი
BE	ბელგია
BZ	ბელიზი
BJ	ბენინი
BM	ბერმუდა
BO	ბოლივია
BA	ბოსნია-ჰერცეგოვინა
BW	ბოტსვანა
BR	ბრაზილია
IO	ბრიტანეთის ტერიტორია ინდოეთის ოკეანეში
BN	ბრუნეი დარუსალამი
BV	ბუვეტის კუნძული
BG	ბულგარეთი
BF	ბურკინა ფასო
BI	ბურუნდი
BT	ბუტანი
GA	გაბონი
GB	გაერთიანებული სამეფო
GY	გაიანა
GM	გამბია
GH	განა
DE	გერმანია
GG	გერნსი
GP	გვადელუპა

GT	გვატემალა
GN	გვინეა
GW	გვინეა-ბისაუ
GI	გიბრალტარი
GD	გრენადა
GL	გრენლანდია
GU	გუამი
DK	დანია
EH	დასავლეთი საჰარა
DM	დომინიკა
DO	დომინიკელთა რესპუბლიკა
EG	ეგვიპტე
ET	ეთიოპია
EC	ეკვადორი
GQ	ეკვატორული გვინეა
IQ	ერაყი
ER	ერიტრეა
ES	ესპანეთი
EE	ესტონეთი
VU	ვანუატუ
VA	ვატიკანი, ქალაქი-სახელმწიფო
VE	ვენესუელა
VN	ვიეტნამი
VI	ვირჯინიის კუნძულები (აშშ)
VG	ვირჯინიის კუნძულები (ბრიტ.)
ZM	ზამბია
ZW	ზიმბაბვე
TR	თურქეთი
TM	თურქმენეთი
JM	იამაიკა
JP	იაპონია
YE	იემენი
IN	ინდოეთი
ID	ინდონეზია
JO	იორდანია
IR	ირანი (ისლამური რესპუბლიკა)
IE	ირლანდია
IS	ისლანდია
IL	ისრაელი
IT	იტალია
CV	კაბო ვერდე

KY	კაიმანის კუნძულები
KH	კამბოჯა
CM	კამერუნი
CA	კანადა
BQ	ბონაირე, სინტ ესტატია და საბა
KE	კენია
CY	კვიპროსი
KI	კირიბატი
CO	კოლუმბია
KM	კომორები
CG	კონგო
CD	კონგოს დემოკრატიული რესპუბლიკა
KR	კორეის რესპუბლიკა
KP	კორეის სახალხო დემოკრატიული რესპუბლიკა
CR	კოსტა-რიკა
CI	კოტდივუარი
CU	კუბა
CK	კუკის კუნძულები
CW	კურასაო
LA	ლაოსის სახალხო დემოკრატიული რესპუბლიკა
LV	ლატვია
LS	ლესოტო
LB	ლიბანი
LR	ლიბერია
LY	ლიბია
LT	ლიტვა
LI	ლიხტენშტეინი
LU	ლუქსემბურგი
MG	მადაგასკარი
MU	მავრიკი
MR	მავრიტანია
MO	მაკაო
MK	მაკედონია
MW	მალავი
MY	მალაიზია
MV	მალდივები
ML	მალი
MT	მალტა
MA	მაროკო
MQ	მარტინიკა
MH	მარშალის კუნძულები
YT	მეიოტი

IM	მენის კუნძულები
MX	მექსიკა
MM	მიანმა
FM	მიკრონეზია (ფედერალური შტატები)
MZ	მოზამბიკი
MD	მოლდოვა
MC	მონაკო
MS	მონტსერატი
ME	მონტენეგრო
MN	მონღოლეთი
NA	ნამიბია
NR	ნაურუ
NP	ნეპალი
NE	ნიგერი
NG	ნიგერია
NL	ნიდერლანდები
NI	ნიკარაგუა
NU	ნიუე
NO	ნორვეგია
NF	ნორფოლკის კუნძული
OM	ომანი
PK	პაკისტანი
PW	პალაუ
PS	პალესტინის სახელმწიფო
PA	პანამა
PG	პაპუა - ახალი გვინეა
PY	პარაგვაი
PE	პერუ
PN	პიტკერნი
PL	პოლონეთი
PT	პორტუგალია
PR	პუერტო-რიკო
RE	რეიუნიონი
RW	რუანდა
RO	რუმინეთი
RU	რუსეთის ფედერაცია
GR	საბერძნეთი
SV	სალვადორი
WS	სამოა
ZA	სამხრეთ აფრიკა
SS	სამხრეთ სუდანი
GS	სამხრეთ ჯორჯია და სამხრეთ სენდვიჩის კუნძულები

SM	სან-მარინო
SA	საუდის არაბეთი
ST	საუტომა-პრენსიპა
FR	საფრანგეთი
GF	საფრანგეთის გვიანა
PF	საფრანგეთის პოლინეზია
TF	საფრანგეთის სამხრეთ ტერიტორიები
GE	საქართველო
SC	სეიშელები
BL	სენ-ბარტელმი
SN	სენეგალი
MF	სენ-მარტენი (საფრანგეთის ნაწილი)
SH	სენტელენა
VC	სენტ-ვინსენტ-გრენადინები
KN	სენტ-კიტსი და ნევისი
LC	სენტ-ლუსია
PM	სენტ-პიერი და მიქელონი
RS	სერბეთი
SZ	სვაზილენდი
SJ	სვალბარდი-იან-მაიენი
SL	სიერა-ლეონე
SG	სინგაპური
SX	სინტ-მარტენი (ნიდერლანდების ნაწილი)
SY	სირიის არაბთა რესპუბლიკა
SK	სლოვაკეთი
SI	სლოვენია
SB	სოლომონის კუნძულები
SO	სომალი
AM	სომხეთი
SD	სუდანი
SR	სურინამი
TW	ტაივანი, ჩინეთის პროვინცია
TH	ტაილანდი
TZ	ტანზანიის გაერთიანებული რესპუბლიკა
TJ	ტაჯიკეთი
TC	ტერვს-კაიკოსის კუნძულები
TL	ტიმორ-ლესტე
TG	ტოგო
TK	ტოკელაუ
TO	ტონგა
TT	ტრინიდად-ტობაგო

TV	ტუვალუ
TN	ტუნისი
UG	უგანდა
UZ	უზბეკეთი
UA	უკრაინა
HU	უნგრეთი
WF	უოლის-ფუტუნა
UY	ურუგვაი
FO	ფარერის კუნძულები
PH	ფილიპინები
FI	ფინეთი
FJ	ფიჯი
FK	ფოლკლენდის (მალვინის) კუნძულები
CC	ქოქოსის (კილინგის) კუნძულები
KW	ქუვეითი
KZ	ყაზახეთი
QA	ყატარი
KG	ყირგიზეთი
UM	შვედეთის შტატების შორსმდებარე მცირე კუნძულები
SE	შვედეთი
CH	შვეიცარია
CX	შობის კუნძული
LK	შრი-ლანკა
TD	ჩადი
CZ	ჩეხეთის რესპუბლიკა
CL	ჩილე
CN	ჩინეთი
MP	ჩრდილოეთ მარიანის კუნძულები
CF	ცენტრალური აფრიკის რესპუბლიკა
HR	ხორვატია
JE	ჯერსი
DJ	ჯიბუტი
HT	ჰაიტი
HM	ჰერდისა და მაკდონალდის კუნძულები
HN	ჰონდურასი
HK	ჰონკონგი
O1	ტერიტორიები, რომლებიც არ მიეკუთვნებოდა ზემო აღნიშნულს, ან არაა გამოყოფილი
AN	ნიდერლანდების ანტილიები
ND	ნორმანდიის კუნძულები
FX	საფრანგეთი, მეტროპოლია
CS	სერბია-მონტენეგრო

10. CL_Sec - ინსტიტუციური სექტორი

კოდი	დასახელება
ZZZZZZ	ჯამი
S11000	სამეწარმეო სექტორი
S11100	სახელმწიფო
S11200	კერძო
S12000	ფინანსური სექტორი
S12100	ცენტრალური ბანკი
S12200	სხვა დეპოზიტური კორპორაციები
S12210	კომერციული ბანკები
S12220	საკრედიტო კავშირები
S12300	სხვა ფინანსური კორპორაციები
S12310	სადაზღვევო კომპანიები და საპენსიო ფონდები
S12311	სადაზღვევო კომპანიები
S12312	საპენსიო ფონდები
S12320	სხვა ფინანსური შუამავლები
S12321	მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები
S12322	სალიზინგო კომპანიები
S12323	საინვესტიციო ბანკები
S12324	ჰოლდინგური კომპანიები
S12325	სხვა
S12330	დამხმარე ფინანსური ინსტიტუტები
S12331	ვალუტის გადამცვლელი ჯიხურები
S12332	ბროკერები
S12333	სხვა
S13000	სამთავრობო სექტორი
S13099	ფინანსთა სამინისტრო
S13100	ცენტრალური მთავრობა
S13200	ადგილობრივი მთავრობა
S13300	სოცდაზღვევის ფონდები
S14000	შინამეურნეობების სექტორი
S14100	ფიზიკური პირები
S14200	ინდუმენარმეები
S15000	შიმკაო
S20000	საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტები

S21000	ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)
S22000	ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB)
S23000	აზიის განვითარების ბანკი (ADB)
S24000	მსოფლიო ბანკი (WB)
S25000	საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)
S26000	საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია (IFC)
S27000	სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)
S28000	სხვა

11. CL_Nac - ეკონომიკური საქმიანობის სახე

კოდი	დასახელება
ZZ	ჯამი
A0	სოფლის მეურნეობა ნადირობა და მეტყვეობა
B0	თევზჭერა
R2	სამთომომპოვებელი და გადამამუშავებელი მრეწველობა
C0	სამთომომპოვებელი მრეწველობა და კარიერების დამუშავება
D0	გადამამუშავებელი მრეწველობა
DA	კვების პროდუქტების, სასმელებისა და თამბაქოს დამუშავება
DB	საფეიქრო მრეწველობა
DC	ტყავის და ტყავის ნაწარმის წარმოება
DD	ხე-ტყის და ხის ნაწარმის წარმოება
DE	ცელულოზის, ქაღალდის და ქაღალდის ნაწარმის წარმოება; საგამომცემლო საქმე
DF	კოქსის, ნავთობსახდელი პროდუქტებისა და ბირთვული სათბობის წარმოება
DG	ქიმიური ნივთიერებების ქიმიური პროდუქტების და ქიმიური ბოჭკოს წარმოება
DH	რეზინისა და პლასტმასის ნაწარმის წარმოება
DI	სხვა არალითონური მინერალური პროდუქტების წარმოება
DJ	მეტალურგიული მრეწველობა (ძირითადი ლითონებისა და ლითონპროდუქტების წარმოება)
DK	მანქანების და მოწყობილობების წარმოება, რომლებიც არ შედიან სხვა კატეგორიაში
DL	ელექტრული და ოპტიკური მოწყობილობების წარმოება
DM	სატრანსპორტო მოწყობილობების წარმოება
DN	სხვა წარმოება, რომელიც არ შედის სხვა კატეგორიებში
E0	ელექტროენერგია, გაზი და წყალმომარაგება
F0	მშენებლობა
G0	საბითუმო და საცალო ვაჭრობა, ავტომობილების, მოტოციკლების, საყოფაცხოვრებო საქონლის და პირადი სარგებლობის ნივთების რემონტი

H0	სასტუმროები და რესტორნები
I0	ტრანსპორტი, სასაწყობო მეურნეობა და კავშირგაბმულობა
J0	საფინანსო შუამავლობა
K0	ოპერაციები უძრავი ქონებით, იჯარა და კომერციული საქმიანობა
L0	სახელმწიფო მართვა თავდაცვა, სავალდებულო სოციალური დამღვევა
M0	განათლება
N0	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური მომსახურება
O0	სხვა კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურება
P0	კერძო საოჯახო მეურნეობა დაქირავებული მომსახურებით
Q0	ექსტერიტორიული ორგანიზაციები და ორგანოები
R1	დანარჩენი სფეროები

12. CL_Reg - რეგიონი

კოდი	დასახელება
ZZZ	ჯამი
R00	საქართველო
R01	თბილისი
R02	აფხაზეთი
R03	აჭარა
R04	სამეგრელო-ზემო სვანეთი
R05	გურია
R06	იმერეთი
R07	რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი
R08	შიდა ქართლი
R09	მცხეთა-მთიანეთი
R10	კახეთი
R11	ქვემო ქართლი
R12	სამცხე-ჯავახეთი
R13	სამღვარეულო

13. CL_LOP - სესხებზე დამატებითი ინფორმაციის კლასიფიკატორი და მისი გამოყენების წესი

კოდი	აღწერა	ინფორმაციის მიღების წესი	
		FIM ოჯახისთვის	FID ოჯახისთვის
XXXXXXX	N/A		
ZZZZZZZ	ჯამი	ფორმულა	
ZZ000Z0	ვადაგადაცილებული სესხი, სულ	ფორმულა	
100000	სამომხმარებლო სესხი	ფორმულა	
01000ZZ	სამომხმარებლო სესხი, არავადაგადაცილებული ნაწილი სულ	ფორმულა	აგზავნის ბანკი
01000Z0	სამომხმარებლო სესხი, ვადაგადაცილებული სულ	ფორმულა	აგზავნის ბანკი
0111000	სამომხმარებლო სესხი, ფიქსირებულ-პროცენტიანი, არარესტრუქტურირებული	ფორმულა	
0111100	სტანდარტული	ფორმულა	
0111101	ვადაგადაცილების გარეშე	აგზავნის ბანკი	
0111102	ვადაგადაცილებული 1-დან 30 დღის ჩათვლით	აგზავნის ბანკი	
0111103	ვადაგადაცილებული 31-დან 90 დღის ჩათვლით	აგზავნის ბანკი	
0111104	ვადაგადაცილებული 91 და მეტი დღით	აგზავნის ბანკი	
0111200	საყურადღებო	ფორმულა	
0111201	ვადაგადაცილების გარეშე	აგზავნის ბანკი	
0111202	ვადაგადაცილებული 1-დან 30 დღის ჩათვლით	აგზავნის ბანკი	
0111203	ვადაგადაცილებული 31-დან 90 დღის ჩათვლით	აგზავნის ბანკი	
0111204	ვადაგადაცილებული 91 და მეტი დღით	აგზავნის ბანკი	
0111300	არასტანდარტული	ფორმულა	
0111301	ვადაგადაცილების გარეშე	აგზავნის ბანკი	
0111302	ვადაგადაცილებული 1-დან 30 დღის ჩათვლით	აგზავნის ბანკი	
0111303	ვადაგადაცილებული 31-დან 90 დღის ჩათვლით	აგზავნის ბანკი	
0111304	ვადაგადაცილებული 91 და მეტი დღით	აგზავნის ბანკი	
0111400	საეჭვო	ფორმულა	
0111401	ვადაგადაცილების გარეშე	აგზავნის ბანკი	
0111402	ვადაგადაცილებული 1-დან 30 დღის ჩათვლით	აგზავნის ბანკი	
0111403	ვადაგადაცილებული 31-დან 90 დღის ჩათვლით	აგზავნის ბანკი	
0111404	ვადაგადაცილებული 91 და მეტი დღით	აგზავნის ბანკი	
0111500	უიმედო	ფორმულა	
0111501	ვადაგადაცილების გარეშე	აგზავნის ბანკი	
0111502	ვადაგადაცილებული 1-დან 30 დღის ჩათვლით	აგზავნის ბანკი	
0111503	ვადაგადაცილებული 31-დან 90 დღის ჩათვლით	აგზავნის ბანკი	
0111504	ვადაგადაცილებული 91 და მეტი დღით	აგზავნის ბანკი	
0112000	სამომხმარებლო სესხი, ფიქსირებულ-პროცენტიანი, რესტრუქტურირებული	ფორმულა	
0112100	სტანდარტული	ფორმულა	
1012101	ვადაგადაცილების გარეშე	აგზავნის ბანკი	
0112102	ვადაგადაცილებული 1-დან 30 დღის ჩათვლით	აგზავნის ბანკი	
0112103	ვადაგადაცილებული 31-დან 90 დღის ჩათვლით	აგზავნის ბანკი	
0112104	ვადაგადაცილებული 91 და მეტი დღით	აგზავნის ბანკი	
0112200	საყურადღებო	ფორმულა	
0112201	ვადაგადაცილების გარეშე	აგზავნის ბანკი	

[illegible]

[illegible]

[illegible]

14. CL_LOC - სესხების უზრუნველყოფის კლასიფიკატორი და მისი გამოყენების წესი

კოდი	აღწერა	ინფორმაციის მიღების წესი
		FIM ოჯახისთვის
XXX	N/A	
ZZZ	ჯამი	ფორმულა
LC0	უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხები	ფორმულა
L1Z	საცხოვრებელი უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი, სულ	ფორმულა
LC1	საცხოვრებელი უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი	აგზავნის ბანკი
LN1	საცხოვრებელი უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხის არაუზრუნველყოფილი ნაწილი	აგზავნის ბანკი
L2Z	კომერციული უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი, სულ	ფორმულა
LC2	კომერციული უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი	აგზავნის ბანკი
LN2	კომერციული უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხის არაუზრუნველყოფილი ნაწილი	აგზავნის ბანკი
L3Z	ფასიანი ქაღალდებით უზრუნველყოფილი სესხი, სულ	ფორმულა
LC3	ფასიანი ქაღალდებით უზრუნველყოფილი სესხი	აგზავნის ბანკი
LN3	ფასიანი ქაღალდებით უზრუნველყოფილი სესხის არაუზრუნველყოფილი ნაწილი	აგზავნის ბანკი
L4Z	მოძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი, სულ	ფორმულა
LC4	მოძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი	აგზავნის ბანკი
LN4	მოძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხის არაუზრუნველყოფილი ნაწილი	აგზავნის ბანკი
L5Z	სხვა ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი, სულ	ფორმულა
LC5	სხვა ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი	აგზავნის ბანკი
LN5	სხვა ქონებით უზრუნველყოფილი სესხის არაუზრუნველყოფილი ნაწილი	აგზავნის ბანკი
LC6	საბლანკო სესხი	აგზავნის ბანკი

15. CL_Rng - ინსტრუმენტის (სესხი/დეპოზიტი) რანჟირება

კოდი	დასახელება
ZZ	ჯამი
D1	0.01 - 1,000.00 ერთეული ვალუტის ჩათვლით
D2	1,000.01 - 5,000.00 ერთეული ვალუტის ჩათვლით
D3	5,000.01 - 25,000.00 ერთეული ვალუტის ჩათვლით
D4	25,000.01 - 100,000.00 ერთეული ვალუტის ჩათვლით
D5	100,000.01 - 1,000,000.00 ერთეული ვალუტის ჩათვლით
D6	1,000,000.01 ერთეული ვალუტა და მეტი

16. CL_MType - შეფასების ტიპი

კოდი	დასახელება
BV	საბალანსო ღირებულება
ER	ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი
QV	რაოდენობა
MV	საბაზრო ღირებულება
VC	ღირებულების ცვლილება
OC	სხვა ცვლილებები

17. CL_TType - ოპერაციის ტიპი

კოდი	დასახელება
ZZ	ოპერაცია, სულ
SP	სპოტი
SW	სვოპი
FR	ფორვარდი
FU	ფიუჩერსი
OP	ოპციონი
OT	სხვა

18. CL_Contr - კონტრაგენტი

კოდი	დასახელება
ZZZ	კონტრაგენტი, სულ
BZZ	კონტრაგენტი ბანკები, სულ
BRB	რეზიდენტი კომერციული ბანკი
BAZ	აზერბაიჯანის საერთაშორისო ბანკი
BBS	ბაზისბანკი
BCN	ბანკი კონსტანტა
BBR	ბანკი რესპუბლიკა
BCR	ბანკი ქართუ
BBT	ბითივი ბანკი
BVT	ვითიბი ბანკი ჯორჯია

BZB	ზირათ ბანკის თბილისის ფილიალი
BTB	თბილისი ბანკი
BIS	თურქეთის იმ ბანკის ბათუმის ფილიალი
BIN	ინვესტ ბანკი
BCS	კავკასიის განვითარების ბანკის თბილისის ფილიალი
BKS	კორ სტანდარტ ბანკი
BLB	ლიბერთი ბანკი
BPB	პაშა ბანკი საქართველო
BPG	პროგრეს ბანკი
BPC	პროკრედიტ ბანკი
BBG	საქართველოს ბანკი
BTP	ტაოპრივატბანკი
BFN	ფინკა
BHB	ხალივ ბანკი საქართველო
BAB	არარეზიდენტი ბანკი
LEE	იურიდიული პირი
HHS	ფიზიკური პირი

19. CL_Sys - ელექტრონული გზავნილების სისტემები

კოდი	დასახელება
YYI	საერთაშორისო სისტემები
Y01	ALURI
Y02	Anelik
Y30	AVERS
Y03	Blizko
Y04	Bistraia Pochta
Y05	Caspian Money Transfer
Y06	Caucasus Express
Y07	Contact
Y32	Eurogiro
Y08	Express Money
Y09	Faster
Y33	Forsage
Y10	Intel Express

Y11	Inter Express
Y12	Israel money Transfer
Y13	Leader
Y34	Libertyexpress
Y35	Monex
Y14	Money Gramy
Y15	Migom
Y16	Privat Money
Y36	ProPay
Y17	Ria
Y18	Telegiros
Y19	Travelax
Y38	Turkey Remittance
Y20	Unistream
Y21	Western Union
Y22	Zolotaia Korona
Y23	Caspian Money Trans
Y24	IBA-Express
Y27	Coinstar Money Transfer
Y37	KHAZRI
YYD	შიდა სისტემები
Y25	ელვა
Y28	ექსპრესი
Y29	ექსტრა
Y26	სახალხო გზაწილი

20. CL_InOut - ოპერაციის ტიპი

კოდი	დასახელება
I	ჩარიცხვა
O	გადარიცხვა

21. CL_Pc - ბარათების კატეგორია

კოდი	დასახელება
ZZ	ბარათები, სულ
Z1	ბარათები (გარდა ლოკალურისა), სულ
VS	VISA
VA	VISA Electron
VB	VISA Classic
VC	VISA Business
VD	VISA Gold
VE	VISA Platinum
VF	VISA Infinite
VG	VISA Prepaid
VH	VISA PayWave
V1	VISA სხვა
EM	EC/MC
EA	EC/MC Maestro
EB	EC/MC Standard
EC	EC/MC Business
ED	EC/MC Gold
EE	EC/MC Platinum
EF	EC/MC Prepaid
EG	MC PayPass
EH	EC/MC Infinite
AM	American Express
AG	Green
AB	Blue
AC	Gold
AD	Reward Card
AE	Corporate-green
AF	Corporate-gold
DC	Diners Club
UP	Union Pay International
US	UPI სტანდარტი
UC	UPI Classic
UG	UPI Gold
UB	UPI ბიზნესი
UD	UPI Diamond
LC	Local Cards
LT	BTA Local
LA	Smartivi

LB	Gift
GC	Georgian Card
PE	Peoples Card
LE	UFC Local
LH	LB Local
LI	Minicredit
LF	PCB Local
LG	Prepaid

22. CL_Cd - ბარათების ტიპი

კოდი	დასახელება
CDI	გამოშვებული ბარათები (საკრედიტო/სადებეტო)
DBI	სადებეტო - გამოშვებული
CRI	საკრედიტო - გამოშვებული
CDA	აქტიური ბარათები (საკრედიტო/სადებეტო)
CRA	საკრედიტო - აქტიური
DBA	სადებეტო - აქტიური

23. CL_Tr - ოპერაციის ტიპი

კოდი	დასახელება
IWB	მოცემული ბანკის მიერ ემიტირებული ბარათებით ქვეყნის შიგნით და ქვეყნის გარეთ განხორციელებული ოპერაციები ("იშუინგი")
INT	მოცემული ბანკის მიერ ემიტირებული ბარათებით ქვეყნის შიგნით განხორციელებული ოპერაციები ("იშუინგი")
IEX	მოცემული ბანკის მიერ ემიტირებული ბარათებით ქვეყნის გარეთ განხორციელებული ოპერაციები ("იშუინგი")
EWB	რეზიდენტი და არარეზიდენტი ფინანსური ინსტიტუტების მიერ ემიტირებული ბარათების მომსახურება ("ექუაირინგი")
ERC	რეზიდენტი ფინანსური ინსტიტუტების მიერ ემიტირებული ბარათების მომსახურება მოცემული ბანკის მიერ ("ექუაირინგი")
ENC	არარეზიდენტი ფინანსური ინსტიტუტების მიერ ემიტირებული ბარათების მომსახურება მოცემული ბანკის მიერ ("ექუაირინგი")

24. CL_Ser - მომსახურების ობიექტის ტიპი

კოდი	დასახელება
ZZZ	მომსახურების ობიექტები, სულ
PTB	ბანკის ფილიალებსა და სერვის ცენტრებში არსებული პოს-ტერმინალები
PTT	სავაჭრო და მომსახურების ობიექტებში არსებული პოს-ტერმინალები
ATM	ბანკომატები
WWW	ინტერნეტი

გამოყენებული ლიტერატურა

1. საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2000 წლის 29 დეკემბრის N350 ბრძანება „კომერციული ბანკების მიერ აქტივების კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების რეზერვების შექმნისა და გამოყენების წესი“-ს დამტკიცების თაობაზე.
2. საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2001 წლის 27 ივლისის N183 ბრძანება „საქართველოს კომერციული ბანკებისათვის საბანკო სტატისტიკური ანგარიშგების ფორმების დამტკიცების თაობაზე“.
3. საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2008 წლის 17 ივლისის N184 ბრძანება „საქართველოს კომერციული ბანკებისათვის საბანკო სტატისტიკური ანგარიშგების ფორმებისა და მათი შევსების ინსტრუქციების დამტკიცების თაობაზე“.
4. Balance of Payments and International Investment Position Manual. Sixth Edition (BPM6). (2009). International Monetary Fund. Washington D.C. IMF.
5. Kester A., International Reserves and Foreign Currency Liquidity. Guidelines for a Data Template. (2001). International Monetary Fund. Washington D.C. IMF.
6. Monetary and Financial Statistics Compilation Guide. (2008). International Monetary Fund. Washington D.C. IMF.
7. Monetary and Financial Statistics Manual. (2000). International Monetary Fund. Washington D.C. IMF.
8. System of National Accounts (2008 SNA). (2008). European Commission, International Monetary Fund, Organization for Economic Co-operation and Development, United Nations, World Bank.

ტერმინთა საძიებელი

ა

ავტოსესხი 5.7.56
არამონეტარული ოქრო 6.1.2
არარეზიდენტი 5.7.18-5.7.25
არასტანდარტული სესხი 5.7.56
არაფინანსური აქტივები 3.10, 6.3.2, 6.10.1
აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულების
ცვლილება 5.7.8, 5.7.10
აქციები 6.6.1

ბ

ბარათის კატეგორიის კლასიფიკატორი 5.7.74
ბარათის ტიპის კლასიფიკატორი 5.7.75
ბიზნეს-სესხი 5.7.56

გ

გასაღებთა ოჯახის კლასიფიკატორი 5.7.1

დ

დამღვევის ტექნიკური რეზერვები 6.7.1
დამხმარე საქმიანობა 5.7.51
დამხმარე ფინანსური ერთეულები 5.7.42
დეპოზიტები 6.3.4

ე

ეკონომიკური ინტერესი
(მყარი ეკონომიკური ინტერესი) 5.7.20
ეკონომიკური საქმიანობის სახეების
კლასიფიკატორი 5.7.48, 5.7.49
ელექტრონული სისტემის კლასიფიკატორი 5.7.72

ვ

ვადაგადაცილებული სესხი 5.7.56
ვადაგადაცილებული სესხი აქტივების ხარისხის
შეფასებისთვის 5.7.56
ვალუტების კლასიფიკატორი 5.7.15

ი

ინსტრუმენტის ვადიანობის კლასიფიკატორი 5.7.13
ინსტრუმენტის (ფინანსური/არაფინანსური)
კლასიფიკატორი 5.7.48
ინსტრუმენტის სტატუსის (აქტივი/პასივი)
კლასიფიკატორი 5.7.6
იურიდიული პირი 5.7.45-5.7.46

კ

კომერციული უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი
სესხი 5.7.63
კონტრაგენტის კლასიფიკატორი 5.7.70

მ

მომსახურების ობიექტის კლასიფიკატორი 5.7.76
მონეტარული ოქრო და სესხის სპეციალური
უფლებები 6.1-6.2
მონაცემთა სტრუქტურის განსაზღვრა
(იხ. მსაზღვრელები და ატრიბუტები) 2.1-2.3
მოძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი 5.7.63
მცირე და საშუალო ბიზნესზე გაცემული სესხი 5.7.56

ნ

ნაღდი ფული 6.3.1
ნაშთი/ნაკადის კლასიფიკატორი 5.7.7

ო

ოპერაცია 7.2
ოპერაციის ტიპის კლასიფიკატორი BPC ოჯახისთვის 5.7.73
ოპერაციის ტიპის კლასიფიკატორი FEX ოჯახისთვის 5.7.69
ოპერაციის ტიპის კლასიფიკატორი MTR ოჯახისთვის 5.7.71
ოპციონი (იხ. სავალუტო ოპციონი)

პ

პერიოდის ტიპის კლასიფიკატორი 5.7.4

რ

რეზიდენტი 5.7.18-5.7.25
რევიონების კლასიფიკატორი 5.7.52

რეპოზერაციები 5.7.56

რესტრუქტურიზებული სესხი 5.7.58-5.7.60

ს

საბლანკო სესხი 5.7.56, 5.7.63, 5.7.64
საღაზღვევო კომპანიები 5.7.38, 5.7.39
საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტები 5.7.28
საეჭვო სესხი 5.7.56
სავალუტო სვოპი 5.7.69
სავალუტო ოპციონი 5.7.69
სავალუტო ფორვარდი 5.7.69
სავალუტო ფიუჩერსი 5.7.69
სალომბარდე სესხი 5.7.56
სამეწარმეო სექტორი (არაფინანსური კორპორაციების
სექტორი) 5.7.29
სამთავრობო სექტორი 5.7.43
სამომხმარებლო სესხი 5.7.56
საპენსიო ფონდები 5.7.39
საპროცენტო განაკვეთების კლასიფიკატორი 5.7.67
საყურადღებო სესხი 5.7.56
საცხოვრებელი უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი
სესხი 5.7.63
სებსტატი 2, 3, 4
სექტორების კლასიფიკატორი (იხ. ინსტიტუციური
სექტორის კლასიფიკატორი) 5.7.26
სესხი 6.5
სესხებზე დამატებითი ინფორმაციის კლასიფიკატორი 5.7.56
სესხების უზრუნველყოფის კლასიფიკატორი 5.7.63
სვოპი (იხ. სავალუტო სვოპი)
სპოტი 5.7.69
სტანდარტული სესხი 5.7.56
სხვა დებიტორები/კრედიტორები 6.9
სხვა დეპოზიტური კორპორაციები 5.7.37
სხვა ფინანსური კორპორაციები 5.7.38
სხვა ფინანსური შუამავლები 5.7.40
სხვა ქონებით უზრუნველყოფილი სესხი 5.7.63

უ

უზრუნველყოფა (იხ. სესხების უზრუნველყოფის
კლასიფიკატორი, შერეული უზრუნველყოფა) 5.7.63
უიმედო სესხი 5.7.56
უმოქმედო სესხი 5.7.56
უძრავი ქონების შესაძენად და რემონტისათვის
გაცემული სესხი 5.7.56

ფ

ფასიანი ქაღალდები 6.4
ფასიანი ქაღალდებით უზრუნველყოფილი სესხი 5.7.63
ფინანსური ინსტიტუტების კლასიფიკატორი 5.7.2
ფინანსური ინსტრუმენტების რანჟირების
კლასიფიკატორი 5.7.65
ფინანსური სექტორი 5.7.2
ფინანსური სექტორის ქვესექტორები 5.7.34-5.7.47
ფინანსური წარმოებულები 6.8
ფიუჩერსი (იხ. სავალუტო ფიუჩერსი)
ფორვარდი (იხ. სავალუტო ფორვარდი)

ღ

ღირებულების სხვა ცვლილებები 5.7.11, 5.7.12

შ

შინამეურნეობების სექტორი 5.7.44
შინამეურნეობების მომსახურე კერძო არაკომერციული
ორგანიზაციების სექტორი 5.7.47
შერეული უზრუნველყოფა
(გაანგარიშების მაგალითებით) 5.7.64
შეფასების ტიპების კლასიფიკატორი 5.7.68

ც

ცენტრალური ბანკი 5.7.35, 5.7.36
ცვალებადპროცენტიანი სესხი 5.7.57

ძ

ძირითადი საქმიანობა 5.7.50

წ

წარმოებულები 6.8

